

arghezi

1351

arghezi
cuvinte potrivite

ISBN 973-21-0169-5
ISBN 973-21-0170-9

27,00 lei
2,00 lei T.L.
29,00 lei TOTAL

editura minerva

«De la Mihai Eminescu poezia lirică românească n-a cunoscut o altă realizare mai de seamă, marcată de o originalitate mai puternică și cu repercusiuni mai întinse asupra întregului scris literar al vremii decât acele legate de opera lui Tudor Arghezi. Asocierea celor două nume a devenit una din formulele curente ale criticii literare, și chiar ale simplor considerații de amatori, fiindcă ea corespunde sentimentului general al publicului care, comparând între ele operele celor doi poeți și răsunetul stîrnit de ele, a trebuit să constate înalta treaptă cărora ambele opere le aparțin deopotrivă.»

TUDOR VIANU

tudor arghezi

Ilustrația copertei de Anton Slavnicu

tudor arghezi

cuvinte potrivite

VERSURI

PREFAȚĂ DE LIVIU PAPADIMA
ANTOLOGIE ȘI TABEL CRONOLOGIC DE
MITZURA ARGHEZI ȘI TRAIAN RĂDU

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI • 1990
EDITURA MINERVA • BUCUREȘTI

Textele ediției de față sînt reproduse după următoarele volume ale lui Tudor Arghezi : *Versuri*, 1, 2, Editura pentru literatură, 1966 ; *Noaptea*, Editura pentru literatură, 1967 ; *Frunzele tale*, Editura pentru literatură, 1968 ; *Crengi*, Editura Eminescu, 1970 ; *XC*, Editura Cartea Românească, 1970 ; *Călătorie în vis*, Editura Eminescu, 1973 ; *Deslușiri*, Editura Eminescu, 1980.

Poeziile au fost dispuse după sumarele edițiilor princeps, excepție făcînd *Una sută una poeme*, care conține un titlu în plus, și anume *Ce mai năvală*.

Îngrijirea textelor a fost făcută în redacție de lectorul de carte Traian Radu.

ISBN 973-21-0169-5

ISBN 973-21-0170-9

POEZIE ȘI VERS

Poezia lui Tudor Arghezi și-a găsit locul în ierarhia valorilor literare românești după un drum sinuos și accidentat. Astăzi poziția ei atestată de studiile exegetice, consolidată de edițiile de mare tiraj sau de manualele școlare, pare de nezdruccinat. Și totuși, comentatorii operei, observatorii tropismelor în receptarea poeziei, remarcă pe bună dreptate că nici înainte și nici acum Arghezi nu a avut șansa unei ieșiri categorice în prim-plan. Nu a avut, cel puțin, șansa unei prețuiri entuziaste, contagioase, așa cum le-a revenit, în momente diferite, lui Blaga, Barbu, sau chiar Bacovia. „Bătălia” Arghezi, incluzând negații violente, aliniindu-i paradoxal pe unii tradiționaliști și pe unii moderniști ai perioadei interbelice, se încheie, după un nou val de tribulații istorice, într-un consens reverențios. „Revenind la Arghezi, care a fost momentul său ?” se întreabă Alexandru George. „Răspunsul cel mai sigur e că acesta n-a existat niciodată.” Ultimele două decenii n-au dezmințit constatarea formulată în 1970, deși bibliografia critică s-a îmbogățit cu studii pătrunzătoare și retipăririle din opera poetului, a prozatorului sau a jurnalistului s-au împropătat permanent. Forța de seducție a creației argheziene, incontestabilă, conduce pînă în pragul revelației. Evidența mării poezii se impune cu aceeași tărie cu care interioritatea ei se refuză de la un punct încolo. Astăzi, cînd „obscuritățile” versului arghezian au încetat să mai deruteze, cînd barierele noutății s-au ridicat, persistă misterul unei arte poetice al cărei cifru nu ne este decît parțial accesibil.

„Opera“ argheziană, ca intuiție a unui univers aparte, rămâne o expectativă. Fiecare nouă pătrundere în acest teritoriu trezește o provocare.

În primul rînd, faimosul proteism al artistului, disponibilitatea pentru o deconcertantă varietate de teme și atitudini, lasă impresia unui cosmos în viziune barocă, al cărui centru se găsește pretutindeni — sau nicăieri. Încă din 1939, Pompiliu Constantinescu mărturisește dificultatea „de a descoperi centrul de foc al conștiinței lirice argheziene, formele nucleare din care se hrănește și se amplifică“. Conglomeratul sleiește efortul ordonator. Inventarierea tematică se dovedește neputincioasă. Reperele se frîng. Nu există „sus“ și „jos“, cîd mult o bizară geografie dublă, în care fiecărui tărîm îl putem afla echivalentul la antipozii. Gravitatea reverberează în joc, tumultul nu alungă seninătatea, între cumplit și suav se întind mari pînze freactice. Materia păstoasă se surpă în vid, din prăbușire și risipire se înalță fecunde germinații cosmice. Încintări și candori alternează cu marile angoase, vigoarea cu sentimentul destrămării, orbecăiala încrîncenată sau speriată cu didactica blindă. Nu vom putea cuprinde, cred, totalitatea armonică a liricii argheziene, pînă nu vom avea o imagine amănunțită a polarităților ei. Ține de structura piezișă a autorului să se construiască pe sine continuu prin rupturi.

Se ridică împotriva strădaniei ordonatoare și greutatea cu care se întrevăd etape ale creației poetului. Întinsă de-a lungul a șapte decenii, marcată, cum s-a spus, de „debuturi“ succesive, ajungînd să se închege într-un prim volum abia la 47 de ani, în 1927, ea evoluează capricios atît față de contemporani cît și în ochii posterității. Atît în versuri cît și în proză Arghezi revine insistent asupra facerii poetice, cuprinse într-un complex larg de conotații. Totuși, scriitorul are pudoarea propriului act creator, ale cărui urme contingente le șterge pare-se cu premeditare. Încă și mai stranie e ezitarea lui de a-și strînge textele lirice în volum, atunci cînd o comparăm cu ritmul ulterior precipitat al aparițiilor editoriale, mai ales în anii din urmă ai poetului. Neîncrîdere în sine înfrîntă treptat ?

Tot atât de precare sînt corelațiile în plan biografic. În cunoașterea vieții scriitorului persistă încă multe pete albe. Dar și mai nelămurită este asimilarea experiențelor trăite, reflexul lor lăuntric. Dintre acestea, stagiul monahal și-a lăsat, cu certitudine, o amprentă puternică asupra individualității argheziene. Dar, lucru ciudat, ecourile lui cele mai apăsate se resimt doar mai târziu, în deceniul trei. Un fel de defazare între viață și operă, întărită de o fractură similară între producția literară și pătrunderea ei în conștiința receptoare, sporesc enigma universului poetic arghezian.

La fel de nesigură este așezarea acestui autor rebel pe vreuna din direcțiile literare ale vremii. Lovinescu l-a purtat între modernism și tradiționalism. Călinescu îl încadrează în *Momentul 1919*. „*Sburătorul*“. *Fenomenul arghezian* — singura compartimentare din *Istorie...* care se revendică de la o personalitate. Singularizarea răscumpără arbitrarul dispoziției lui Arghezi între poezii veniți dinspre cenaclul Iovinescian.

Cel mai frecvent și destul de timpuriu Arghezi a fost asociat lui Eminescu : o pereche de poeți „nepereche“. Pompiliu Constantinescu îi situează în opoziție și complementaritate, ca doi mari versanți ai romantismului românesc. Aproximarea a putut părea la început blasfemioasă. Chiar atunci cînd și-a găsit argumentele valide, percepiind totodată distanța structurală, n-a schimbat poziția insulară a poetului *Cuvintelor potrivite* : racordarea la veacul al XIX-lea, sărind peste decenii de intense convulsioni poetice, dă de gîndit. Reacția nu întîrzie să apară. Pentru Alexandru George „Arghezi reprezintă în raport cu autorul *Luceafărului* opoziția cea mai hotărîtă și mai spectaculoasă“, atît ca limbaj poetic cît și ca structură sufletească. „Rafael și Michelangelo“, spune criticul, presimțind în această comparație un *conchetto* prea artist spre a mai fi și adevărat. „Despărțirea de Eminescu“, proprie modernismului interbelic în general, ca și contrastul tipologic, servesc unei delimitări negative. Conexiunea însă rezistă. O face și Șerban Cioculescu, asemănînd și diferențînd : amîndoi poeții excelează în intuițiile metafizică, venită însă din alte orizonturi : al culturii filosofice, la Eminescu, al geniului intuitiv, hugolian, la Arghezi. În

treacă fie spus, *Hinterland*-ul cultural eminescian a putut fi cartografiat în detaliu. Căile ce trimit de la el către opera poetică se strevăd cu limpezime. Cît privește Arghezi, referințele sporadice și destul de vagi la literatura religioasă sau la folclor constituie abia un rudiment de înțelegere a formației poetului. „Incultura” lui — inclusiv sub forma strategiei „meșteșugărești” — așteaptă clarificări, care să completească unele observații interesante, ca de pildă, aportul „teologiei dialectice” la configurarea problematicii poetice argheziene (Ov. S. Crohmălniceanu) sau afinitățile de spiritualitate medievală ale poetului (Alexandru George). Necesitatea conturării unui fundal ideatic privește și definirea mai clară a conștiinței scrisului, atât de pregnantă la Arghezi. Este o trăsătură care îl apropie pe poet lui Caragiale, ambii proiectind percepția plebeiană, artizanală a literaturii, la o surprinzătoare demnitate creatoare. „Frumos ne-ncălțași, unchiule!” — conchide madam Parigoridi după *O conferență* a lui „nenea Iancu” despre „ce este arta”.

Dacă lipsește genul proxim al poeziei argheziene, dacă lipsesc afinitățile definitorii, puncte de contact transpar totuși destule. Sfișierea existențială, zbuciumul în zarea cunoașterii esențiale, cheamă pe Blaga. Neantizarea celui își are corespondentul îndepărtat în Bacovia (abstracție făcînd de dibuirile macedonskiene și simbolist-tenebroase ale tinărului Arghezi). Limbajul bisericesc și „de bucoavnă” l-a exploatat cu virtuozitate poetică Goga. Tehnica distilării și a concentrării, a epurării versului de anecdotic, trimite un fir către Ion Barbu, atât de înverșunat opo-nent al liricii argheziene. În fine, religiozitatea arcadiană se potrivește climatului gîndirist și viziunii „transcendentului care coboară”, tot așa cum violența verbală, estetica de șoc; prozaismele asumate, se întîlnesc cu iradierile avangardei. Toate aceste con-fluențe, mai tari sau mai slabe, rămîn totuși ca un fel de „acci-dente”. În spirit arghezian, poetul nici nu face sinteza epocii și nici nu reflectă imaginea ei eclectică. Unii scriitori topesc ecou-urile în operă, replămădindu-le pînă ce devin aproape impercep-tibile, Arghezi le contracarează — pînă aproape de desființare — așa cum își contracarează propriile epifanii poetice.

Ca și în cazul lui Eminescu, receptarea lui Arghezi a resimțit nevoia de a racorda omul și opera. Personaj incomod în epocă, pamfletarul a împietat o vreme asupra poetului. Dincolo de conjunctural însă, personalitatea manifestă în opt decenii de poezie intrigă și stîrnește pe exegeți. „Mesajul lui Arghezi nu e obscur pentru că autorul și-l dorește astfel, ci pentru că este în stăpînirea unei personalități atît de complexe și contradictorii încît lectorul se lovește la tot pasul de accidente ale tărîmului moral necunoscut”, consideră Șerban Cioculescu. Pe de altă parte, nici arta cuvîntului nu e scutită de contradicții, de clivaje, fie în declarațiile autorului, fie în surprinzătoarele avatururi ale lirismului. Cele două fețe ale fenomenului arghezian, viziune și expresie, își au fiecare desenul său complicat. A descifra pe unul prin celălalt este de aceea anevoios. Oscilația între *poeta artifex*, magician al dexterității verbale, și între cuvîntătorul umil al esențelor poetice stă în firea autorului. Cititorul va să urmeze, de obicei, alternativa ce i se pare mai plauzibilă.

Dualitatea liricii argheziene, în ființare și ecou, transpare în cele mai variate chipuri. Ne confruntăm permanent cu o regie a autodezmințirii. Ea pare să determine, de exemplu, aranjarea textelor în volumul de debut, astfel încît să submineze imaginea globală, de bilanț al unui moment de deplină maturitate. Poetul așază în deschidere solemnă *Testament*, precum Goga, în 1905, profesiunea sa de credință *Rugăciune*. Lepădarea de sine, cu umilință semeață, promite răscolitorul glas al ancestralității. „Într-un colț de țară veche” răsare însă, imediat după aceea, tărîmul minuscul al intimității, al sufletului copilărit (*Cîntec de adormit Mitzura*). O tehnică similară a contrapunctării s-ar putea urmări în întregul volum. Mircea Zăciu îi percepe „existența unei arhitecturi secrete”, dirijate de „criterii intime, nemărturisite și dificil de stabilit. Oricum nivelurile succesive ale unei experiențe lirice de cîteva decenii se află amestecate, intervertite, cu acea plăcere de a-și deruta cititorul (criticul) tipică pentru poet”. Cu atît mai reliefată apare bruscarea coeziunii, cu cît constante ale liricii argheziene persistă timp îndelungat. Mereu schimbîndu-și înfățișarea, Arghezi reia și reîntregește continuu. În „incoerența ge-

nială" (Alexandru George) a operei sale, critica a încercat să mar-
 cheze compartimentări, sau chiar etape ale creației. O „crons-
 logie spirituală", deosebită de cea exterioară, a datării compune-
 rilor — incertă — sau a publicării lor — irelevantă, dacă nu chiar
 înșăitoare — caută să identifice Pompiliu Constantinescu înainte
 de război. Vladimir Streinu judecă din perspectiva întregului :
 între 1896—1916 o fază de „muzicalitate cu aripi diafane" ; de la
Belșug pînă la volumul *Cărticică de seară*, din 1934, poezia „se
 densifică deodată în reliefuri colțuroase granitice", revoluționînd
 atît limbajul cît și concepția estetică ; urmează apoi, începînd cu
 volumul amintit, un moment „de caldă umanizare", pînă la a-
 patra vîrstă, instaurată în 1954—1957, odată cu cîdurile 1907 și
Cîntare omului. Comentînd periodizarea propusă de Vladimir
 Streinu — din care, oricum, destule versuri sar afară — Eugen Si-
 mion îi adaugă observația obsesiilor statornice în lirica lui Ar-
 ghezi. „De la adolescență la senectute el trece prin cercurile vieții
 ducînd, ca melcul în spate, cochilia temelor sale", astfel încît
 „aceste vîrste nu reprezintă, în realitate, decît retrăirea în mo-
 mente diferite a unei antinomii fundamentale". Această misterio-
 asă omniprezență nu oferă însă și soluția viziunii integratoare.
 Dimpotrivă. „O antinomie funciară, greu reductibilă, face ca per-
 sonalitatea artistică a lui Arghezi să reziste mereu unei caracte-
 rizări globale mulțumitoare" (Ov. S. Crohmălniceanu.) Poetul ne
 constrînge să punem un contrariant semn de egalitate între prea-
 marea risipire și convergență. Mișcarea centrifugă și cea centri-
 petă se confundă și se anihilează într-o ocolire orbitală. Chip și
 mască nu se mai recunosc. Cititorul e luat pârtaș la acest dialog
 cu umbra, fără precedent — și fără descendențe comparabile —
 în literatura română.

Un motiv poetic pregnant în suita de epifanii argheziene îl
 constituie sfîșierea între teluric și celest. Dar, lucru demn de sem-
 nalat, mai devreme (de exemplu, *Între două nopți*) ca și mai tîr-
 ziu (*Două stepe*) tensiunea nu emană nici din zbuciumul opțiunilor,
 nici din imposibilitatea reușirii contrariilor.

Între două nopți are urzeala simbolică atît de strîns în-
 frățată, încît ar trebui s-o cităm, pentru edificare, în întregime.

Un detaliu doar : între subterană, în care Tatăl curmă înaintarea, și pisc, unde „plînge Isus“ — într-o opoziție spațială adînc-înalt — mediază, răsucind problematic interpretarea, măsura temporală. Întoarcerea din profunzimile refuzate se face „prin timpuri“, eșecul înălțării e pecetluit prin „tîrziu“. Metafizica lui Arghezi suferă de contingență — ea se naște prin trăire nemijlocită în șpulberul căutării — după cum și reciproca e valabilă : lumea poetului e bîntuită de maladii stoale, cade sub duhul pieirii sau se înalță impregnată de har. Călinescu, în *Istoria...* sa, i-a acordat acestei din urmă însușiri a viziunii argheziene proeminență meritată, precizîndu-i însă mai puțin ambivalența. În poezia aici discutată, neîmplinirea între două absoluturi se transpune într-o istorie personală, înscrisă criptic în curgerea vremii. Nici meditație, nici confesiune, această ipostaziere a eului indică deprinderea argheziană de a vorbi despre o experiență în termenii alteia, deseori antagonică. Setea de certitudine, de dobîndire a tainei supreme („Pentru credință sau pentru tăgadă, / Te caut dîr și fără folos“) cheamă bezna tactilă : „Vreau să te pipăi și să urlu : Este !“. Divinitatea e rîvnită pătimaș și profanator : „Păcatul meu adevărat / E mult mai greu și neiertat. / Cercasem eu, cu arcu meu / Să te răstorn pe tine, Dumnezeu“. Erotica descoperă o asceză tulburată (*Morgenstimmung*). Dacă împotrivirea în fața ei eșuează, nici capitularea, în schimb, nu aduce împlinirea : „Ce sufăr mi se pare că-ți este de durere, / De față-n tot ce naște, de față-n tot ce piere, / Apropiată mie și totuși depărtată, / Logodnică de-a pururi, soție niciodată“ (*Cîntare*). Tot erosul îmbată cu purități virginală.

Fuziunea elementelor contrare ne întîmpină la tot pasul în versurile poetului, maestru desăvîrșit al tehnicii oximoronului : uneori sub o formă atenuată, contiguă („Nădejdea-ne pribeagă între noi / Își lasă urma slabă, ca o roată / Cu spițele de aur, în noroi“), păstrînd intactă polaritatea semantică a termenilor ; alteori retopindu-le înțelesul, în compunerea unor scenarii ce implică ideea de experiență totală : „Casele-adunate, ca niște urcioare / Cu vin îngroșat în fundul lor de lut, / Stau în țărnu-albastru-al

riulul de soare, / Din mocirla cărui aur am băut" (*Niciodată teamă.*)

Marca majoritală a autoportretelor lirice — în mod surprinzător, destul de frecvente la un poet atît de bine disimulat în propria-i creație — uzează la rîndul lor de o schemă duală, expansiv-retractilă. Motivul eului liric dilatat ciclopic, revărsat în fotruchipările universului, în orizontul desmărginirii — temă orfică prin excelență : „Pămîntul, lărina, bucatele / Puse-n spinarea mea cu toatele. / Oameni și turme de vite, / Brazdele zguduite, / Potecile, miriștea. / Durerile, neliniștea, / Ploaia, negura, vîntul, / Hoțul, spaima, frămîntul" — își asociază un pandant hermetic. Simțirea și verbul poetic intră în reflux, condensînd la maxim — „o mare-ntreagă-ntr-un pahar băut" — miniaturizînd la scara crîmpeiului omenesc : „Atuncea, dimpreună cu ele-n stropul meu / De smîrc a încăput și Dumnezeu" (*Cuprînsul*). Momentul inițial de plenitudine sfîrșește în prăbușire și însingurare (*Cîntec din frunză*), în neantizare („Singele meu nu-i al meu. / Mă teamă să zic «mie» și să zic «eu» — *Mă uit*), în incertitudine și paradox („Toate ale mele sînt și de mine țin / Tot ce nu-i al meu și e strein" — *Haide*), în claustrare înfrîntă (*Mai mult pămînt*). Deschiderea și închiderea — sau pulverizarea — survin în succesiune, lirismul arghezian grefîndu-se adesea pe progresii „epice" sau argumentative, ca modalități de dramatizare a unor stări sau intuiții mobile. Dincolo de această succedare însă, cele două marea coexistă, presupunîndu-se reciproc, pulsînd între polii tensiunii „eu" — „nimeni". Dacă „epica" scenariilor argheziene constituie doar modul discursiv de desfășurare a unei prezențe conflictuale permanente, construcția consolidată prin opoziții simetrice, sub forma antitezei romantice, îi e improprie poetului, spirit funciarmente dubitativ, obsedat de zdrențuirea unului în multiplu. Chiar și pledoariile argheziene își conduc logica expozitivă după o curioasă priză în solidaritatea dintre afirmație și negație, ca în *Ex libris*. Dislocînd primul vers, cu apologetica lui solemnă, și versul final, de un scepticism dezarmant, și alipindu-le, refacem distihul germinativ al întregii poezii : „Carte frumoasă, cînteai tu te-a scris, / ... / Tu nu răspunzi la nici o întrebare". Dar, din-

colo de această evidentă epatantă, puntea ce leagă extremele formează o strălucită argumentație a plurivalenței artei poetice — una din cele mai dense și mai sugestive din literatura română — într-o perspectivă tipic argheziană.

Dacă Eminescu definește, în literatura noastră, prototipul poetului imaginativ, Argezi reprezintă o categorie mai vag circumscrisă, aceea a poezilor metamorfici. De la unul la altul, s-a spus cu îndreptățire, străbatem drumul de la o viziune centrată pe o axă cosmologică, la implantarea în ontologie. Poezia se înstrăinează de principiul armonic; al activării forțelor esemplastice. Dacă e să ne aventurăm în căutarea unui pilon al liricii argheziene, acesta pare a fi problema identității. Empirismul flagrant al „filosofiei” poetului blochează articularea ei conceptuală. De altfel, ispitirea înfrigurată a certitudinii se dispensează de formele curente ale cunoașterii. Exercițiul gândirii speculative se topește în plasma materiei, cugetul absoarbe întunecimea — „Povară mi-e mintea, ca tuciul”. „A ști” e sinonim cu „a fi”: „Plopul uscat știa mai mult: a fost. / Fă și tu trunchi, ca plopul din ogradă / Crește la cer, de bună voie prost, / Dă frunze-n el și lasă-le să cadă” — i se spune cîntărețului îngenuncheat în așteptarea mării iluminări (*Un plop uscat*). Cunoașterea revelată, mai ademenitoare pentru firea poetului, stă sub interdicție divină. Invocarea ei, nostalgică sau patetică, rămîne fără răspuns. Dumnezeu se revelează, aducînd ostoire măcinării „între credință și tăgadă”, nu prin cuvînt, ci în faptură: „Pe drumul de el ales / Graiul n-are înțeles. / Mai mult spune cucuruzul / Decît gura și auzul. / Domnul tace. / Glasul nu-și trimite-ncoace. / Domnul face” (*Denie*). Însă și lucrarea harului înflorește doar în afară, cel ce o constată simțindu-se, într-un fel sau altul, incapabil să îl primească. Beatitudinea, transportul extatic, iscă sentimentul dezrădăcinării lăuntrice: „După ce m-a-mpărtășit / Insul mi s-a risipit. / L-am pierdut jurîmpejur, / Ca o ceață dintr-un ciur. / Și-am rămas pribeg în boare / Ca un miros fără floare, / Al căreia lemn uscat / Rădăcina și-a uitat. / Ca un foc fără cărbune. / Ca un fum fără tăciune” (*Cîntec de boală*). Atingerea divină stîrnește deruta conștiinței de sine: „M-a bătut pe umeri Dumnezeu / Cu mîna lui femeiască. / Tu

ești ? m-a întrebat : te cunosc. / Nu am știut răspunde. / Eu eram ?
cu ~~nu~~ eram ? / Cum putea să mă cunoască ?" (*Tot o sarică*).

Percepția senzorială dibuie în șuvoiul transmutațiilor. Imagistica argheziană se singularizează printr-o concretețe fără contur, inanalizabilă în ultimă instanță. Simțurile caută substanța din care obiectele se desfac și în care se recompun. Poetul lasă în urmă sinesteziele simboliste ale fazei de început, realizând aliaje perceptive în care cuantumul și chiar felul simțurilor implicate abia se mai distinge. Marcantă, în orice caz, este aviditatea evaluărilor tactile, ponderale, chinestezice, stimulată atât de materialitatea densă cât și de străvezimea imaterială : „E lumea pardoșită cu lumină, / Ca o biserică de fum și de rășină, / Și oamenii, de ceruri beți, / Se leagănă-n stihare și profeți, / Rece, fragilă, nouă, virginală, / Lumina duce omenirea-n poală / Și pipăitu-i neted, de atlas, / Pune găтели la suflet și grumaz. / Pietrișul roșu, boabe, al grădintii / Îi sint bătuți și risipiți, ciorchinii, / Plocate grele se urzesc treptat / În care frunzele s-au îngropat" (*Vint de toamnă*). La rădăcina atât de des invocatei „alchimii verbale" argheziene se află o excepțională intuiție metamorfică, o putere împovărătoare de a descifra în „aceiași" prezența „celuilalt", în suflet și în lucruri. Intuiția, privire „pe dedesubt", discontinuă prin însăși natura ei — cale umbră de la rațiune la divinație — împinge, în cazul lui Arghezi, către zonele alterității, înspăimîntînd intermitent cu invazia neantului.

Acestei imagini a lumii ca labilitate ontologică — regresivă sau proteiformă — îi corespunde un foarte bogat repertoriu de modalități expresive. Pe lângă structurile oximoronice, scenariile binare, logica negării în afirmație, Arghezi inovează strălucit în îndrăzneala metaforică, în întrepătrunderea pînă la resorbție a abstractului cu concretul — să ne gîndim doar la aprehensiunile temporale, de felul „Să nu răspunzi că ești bolnav de vreme. / Cîntă. O să asculte, o să te cheme — / Ora e umedă și rece — / Și o să plece" (*Ora rece*) sau : „Stăi, călăreț ! / Întoarce-ți calul semeț. / Fă un ocol și lasă. / Vecia e mare, deasă" (*Ora tîrzie*). Poetul excelează deopotrivă în tehnica elipsei, a tăieturii oblice între goluri și plinuri, căreia îi e aservită de multe ori, în plan

prozodic, sincoparea versurilor cu măsură variabilă. De o uimitoare modernitate sînt și schimbările bruște ale registrelor imagistice, asocierile la distanță, ca și dislocările topice : „Gătită masa pentru cină, / Rămîne pusă de la prînz. / Sînt, Doamne, prejmuit ca o grădină / În care paște-un mînz“. Tipic argheziene sînt iarăși mulțimea și proeminența intederminărilor și „nehotăritelor“ („Ce noapte groasă, ce noapte grea ! / A bătut în fundul lumii cineva, / E cineva sau, poate, mi se pare“ — *Duhovnicească*) ; invazia întrebărilor suspendate, a aproximărilor cumulative ale unei imagini unice („Cine umblă fără lumină, / Fără lună, fără lumînare / Și s-a lovit de pomii din grădină ? / Cine calcă fără zgomot, fără pas, / Ca un suflet de pripas ? / Cine-i acolo ? Răspunde !“) sau, dimpotrivă, îndepărtarea noțiunilor înrudite („Cînd am plecat, un ornic bătea din ceață rar, / Atît de rar că timpul trecu pe lingă oră“ — *Despărțire*).

Disimularea face și ea parte din repertoriu. Așternînd un vâl eufemizant, splendida orchestrare în registrul ludic a temei morții, în *De-a v-ați ascuns...*, pare să ofere un paleativ pentru spaima în fața morții. Însă tocmai învăluirea antifrastică, joc-moarte, potențează — ca în formula de basm a încăperii oprite — intuiția maleficului, implacabil și de nepătruns.

Tensiunea conflictuală argheziană transpare astfel sub variate înfățișări, începînd cu sfișierea între contrarii și sfîrșind cu asfixia în îngemănarea lor. Întîlnirea dintre sus și jos, în *Două stepe*, e semnul instaurării haosului, tărîm al pribegiei fără drum : „O stepă jos, o stepă neagră sus. / Se-apropie-mpreună și sugrură / Calul de lut și ciinele de humă / Și omul lor, din umbra de apus“.

Totuși, încheind acest periplu al frămîntărilor argheziene am omis o bună parte a liricii poetului. Suavitățile, candorile, uimirile pioase, „copilăreala“, mica industrie poetică, esențele tari ale „esteticii urîtului“, completează nu numai evantaiul de tonalități, ci și de izbînzi artistice de mare valoare.

Arghezi răspunde derutei și apăsării existențiale cu strategii estetice. Nu este primul și nici ultimul care s-o facă. Dar com-

plexitatea răspunsului său, maleabilitatea lui „poternică“, sînt de excepție.

Poetul exorcizează prin cuvînt. Cristalizarea expresivă se înmădiază pe pulsația vie, incorporînd-o. „Slova de foc și slova tăcută / Împărechiate-n carte se mărită.“ Indiferent dacă artistul lucrează trudnic sau compunea lejer — păreri sînt împărțite — creația apare ca o împietrire abruptă, în care respiră încă mișcările magmatice ale devenirii.

Tot el a elogiat și a probat eclatant forța de convertire a cuvîntului. *Testament* conține o serie largă de verbe din aceeași constelație: „să schimbăm“, „am ivit“, „am prefăcut“, „am preschimbat“... Poetul are conștiință de faur. Destoinicia bijutierului — „Să vedem, ar putea graiurile mele / Să-ți vie ca niște inele, / Ca niște brățări, ca niște cercei?“ — se întîlnește cu reflexul experienței eclesiastice, ce pare a fi influențat mai profund personalitatea creatoare decît pe cea umană. Verbul poetic a preluat prerogativele de a oficia misterul transsubstanțierii. Meta-morfoza poetică nu neagă substanța primară ci, dimpotrivă, o revelează și o împlinește: „Veninul strîns l-am preschimbat în miere / Lăsînd întreagă dulcea lui putere“. Versurile pot sta drept motto la *Flori de mucigai*.

Făcînd să vibreze un alt diapazon poetic, Arghezi contracarează dezordinea ontologică prin iscusința bricolajului, joacă demiurgică: „A vrut Dumnezeu să scrie / Și nici nu era hîrtie. / N-avea nici un fel de scule / Și nici litere destule. / C-un crîmpei de alfabet / Mergea scrisul foarte-ncet“ (*Abece*). Geneza pare și hîrjoană și roboteală ticălită (*Facerea lumii*). Poetului îi vaftă luna „argint ceresc“ pe „masa cu scule“ pentru a încropi „mărtișoare“ (*Nu am...*).

Alte zone poetice par a avea o existență pe de-a-ntregul autonomă în ansamblul operei. Schimbarea la față stă în firea evoluției literare a aproape oricărui poet. În creația lui Eminescu, Macedonski — mentorul dintîi și iute renegat al lui Arghezi — Blaga sau Barbu, survin modificări apăsate, jalonate de praguri biografice, de alterarea, prin adaosurile vîrstei, a reacțiilor și dispozițiilor temperamentale, de trepte ale cugetării, ale împlinirii spiri-

tuale, de formarea unor noi opțiuni estetice și apariția unor preferințe stilistice distincte. Lirica lui Eminescu vădește o organicitate evolutivă exemplară. Împrejurările vieții, dominantele creației, problematica ce-l frământă pe poet cu precădere de-a lungul vremii, tranziția spre alte modalități de expresie preferențiale, toate converg spre reliefarea unor mișcări lăuntrice care angajează plenar personalitatea creatoare. La Arghezi, în schimb, această organicitate lipsește. Ipostazierile liricii lui apar ca rezultat al unor salturi inexplicabile. Opera se constituie ca o forfecare de lumi alternative. Totuși, această dispersie de arhipelaguri se proiectează pe fundalul continentului nocturn, măcinat, al liricii cului. Rămâne doar întrebarea dacă relativele concentrări de materie limpidă, acalmiile senine și verva poznașă sau acidă, din *Cărticică de seară* și *Hore* reflectă abstragere în exercițiul suveran al invenției poetice. Scrutarea mai atentă descoperă fire tentaculare ce leagă impersonalizarea Arcădiei argheziene de infernul existențial. „Călătoriile“ poetului, aparentele lui evaziuni, sînt în egală măsură experiențe genuine, ca și submersia în vîltoarele conștiinței. „Îndreptățirea ramurei obscure“ atestă un crez care traversează deopotrivă răsucirea spre lumea căzută a hoților și a puscărișilor, din *Flori de mucigai* — încărcată pe alocuri de o compasiune chiar prea evidentă — spre orătăniile curții, spre vietățile liliputane și efemere, spre stingăciile și fleacurile infantile ca și spre creaturile caricaturale, șuie și grotești. Tot așa cum același crez se justifică în înclinația umorală a poetului către orgoliul umilității. El trece drept cioplitor de *Epitafuri*, de *Inscripții* și de *Pisanii*, nemurînd, în slovă epigrafică, reflecții ocazionale, improvizatii pe marginea unor teme consacrate. Constatarea lui Pompiliu Constantinescu, că la Arghezi „pe același plan de existență simbolică stau regnul vegetal și animal, stă viermele și omul, stă gîza și Dumnezeu“ trimite cu gîndul întii de toate la conviețuirea adamică din *Cărticică de seară*. Acest moment pune însă în lumină tare o forma mentis infuzată, mai puternic sau mai atenuat, în întreaga creație lirică argheziană. O „natură“, cum s-a mai spus, „conștiința lirică cea mai naivă, în sensul schillerian al cuvîntului“ (Pompiliu Constantinescu),

Arghezi preia din optica autorilor pe jumătate revărsați în anonimat, gen Picu Pătruț, febrilitatea „consemnării” poetice, a „versiunii”. „Franciscanismul *sui-generis*” al poetului detectat de Ov. S. Crohmălniceanu, are îndreptățiri sincretice, religioase, morale și estetice.

Momentul naturist își află sorgintea în această concepție mai generală, întărită de o excepțională înfrăgezire senzorială. Improspătarea percepției, grație căreia, în spațiul domestic și rustic, e redescoperită plinătatea originară a ființei, situează bucolica argheziană pe alte coordonate față de mirajul paradisiac eminescian, din *Miradoniz* sau *Dacă treci riul Selenei*. Înzestrarea fantasmatică a lui Arghezi se limitează la imageria coșmarească, sub impulsul delirului spăimos, ca în ciclul *Spital*. Plăsmuirea peisajului primordial absoarbe forțele regeneratoare ale ochiului deschis înafară. Versurile, cu rezonanțe biblice, din *Cîntarea cîntărilor*, au claritate de izvor și solemnitate sfioasă, în care lucesc nervuri de calinerie : „Vom aduce florile cu coșul. / Din nuiiele de răchită / Vom face zestre împletită / / Și din lina oilor / Culcușul pisoilor. / / Vrei tu să fii grădina mea, / De iarbă mare și de castifea ?” (*Logodnă*). Senzualitatea purificată de conștiința păcatului găsește echivalențe verbale memorabile : „Tu miroși ca marmura și apa din fîntînă” (*Ingenuncheare*) ; „Pășunea mea tu să fii / Cu păpădii. / Eu să fiu boul alb și nevinovat / Care te-aș fi păscut și te-aș fi rumegat, / Pe înserate, / Pe copitele ingenuncheate” (*Mirele*). Prozodia — ritmica și măsura dezbărate de constrîngeri mecanice, creînd, dimpreună cu rima, o muzicalitate difuză — accentuează naturalețea fin șlefuită a rostirii.

Naturism, păgînism, panteism, sînt deopotrivă expresii nimerite pentru a caracteriza ethosul bucolicii argheziene, compus dintr-un strîns amalgamaj, din care nu lipsește nici înfiorarea mistică. *Bărăganul* devine putere tutelară : „Ții firea ta de la pămînt / Dai tuturor cu jurămint / Un petec de brazde și-o groapă. / După ce le-ai dat pîine și apă / Li le iei înapoi / Și-ți hrănești buruiana țepoasă și pepenii goi / Îndoit, / Cu mîzgă trăită și suflet dospit”. Zvîcnirea germinativă a răodelor pămîntului se îmbracă cu aură de miracol, deșteptînd străluminări de ev-

lavie : „Auzi ? / Cartofii sînt lehuzi. / Ascultă, harul a trecut prin ei / Virginal, candid și holtei / Dumnezeuzește“ (Har). Nuanțele multiple ale unui sentiment pios și totuși liber de orice dogmă fuzionează admirabil.

Arghezi cel cu „stihuri noi“ ne rezervă încă alte surprize. În 1907 sau *Cîntare omului*, poetul se dovedește apt și pentru compunerea de largă respirație, cu un parcurs ideatic vizibil, cu o concepție structurată pe ansamblul ciclurilor poetice, între un prolog și un epilog ; se dovedește stăpîn pe conexiunile tematice la distanță, pe tehnica flexibilă a colajelor, a secvențelor alipite spre a configura o imagine panoramică. Poemul umanității scoate în prim plan aptitudini reflexive și tonalități apologetice, protocolare, neîncercate anterior. Și, concomitent, șirul frământărilor argheziene se derulează în continuare, cu o apăsare mai dură a tușei poetice, cu greutatea și pripa senectuții, în penumbra trecerii ireversibile : „Vremea deapănă și toarce / Și ce-a fost nu mai se-ntoarce“. Un singur exemplu al acestei febrile statornicii : „Sătul de ce se vede, flămînd de nu se vede, / Ai încercat țîșina și lacătul, aede“ (*Psalmul mut*). Forțarea unei cunoașteri peste fire, soldată cu un verdict răspicat („Vrei să mă vezi prin lucruri și nu vreau să m-arăt, / Ți-ajunge cîtă minte ți-am dat și-o vrei mai mare, / Nimicule, că mintea zburdalnică te doare“), aparține unei vechi obsesii argheziene, a lumii ferecate, păstrate sub pecete de taină : „Lacăte, cine te-a închis / La ușa marelui meu vis ? / Unde ni-i cheia, unde păzitorul / Să sfărâme zăvorul / Și să vedem în fundul nopții noastre / Mișcîndu-se comorile albastre ?“ (*Descintec*). Versurile, dintr-o poezie inclusă în *Cuvinte potrivite*, pot fi luate de cititor și ca o metaforă a confruntării cu lirica argheziană, în căutarea esențelor ei.

Ar mai rămîne cîteva cuvinte de spus — dintre cele multe posibile și necesare — despre conștiința poetică argheziană. Alexandru George e de părere că influența climatului literar de la sfîrșitul secolului trecut a avut un rol decisiv în orientarea estetică a poetului pe parcursul întregii vieți. Chiar dacă opinia criticului se cere luată *cum grano salis*, cert este că prefigurarea opticii argheziene se anunță de timpuriu. Articolul său polemic

și doctrinar *Vers și poezie*, publicat în 1904, în *Linia dreaptă* formulează distincții și mărturisește opțiuni cu bătaie lungă în cariera literară a lui Arghezi. Mai mult încă, articolul avertizează încă de pe acum asupra ambivalenței funciare a esteticii argheziene. Se proclamă astfel, inițial, că „poezia există-n individ, versul pe hirtie“. Propoziția vine dinspre doctrina romantică și accentul pare a cădea din capul locului pe termenul *prim*. Ne-o sugerează și extensia următoare, potrivit căreia poezia „o ai în tine și-n afară de tine, ca dragostea“. Ea e intim legată de memorie — un alt clișeu romantic. Autorul divaghează apoi asupra felului în care ea se stirnește — evitând totuși cuvântul „*inspirație*“, rudă bună cu anamneza — așa încît „boaba de rouă“ în care se limpezește poezia: „adesea, ca o simplă exclamare, reprezintă un trai întreg“. Către sfîrșitul articolului, pe măsură ce se ocupă tot mai mult de vers, de trudnicia și de priceperea pe care acesta le reclamă pentru „ca-ntr-o formă aproape invariabilă să-ngeți o idee inalterabilă și de nedespărțit“, balanța se înclină spre termenul al doilea. „Lumea întreagă simte și gîndește, dar nu fiecare om poate formula gîndirea și simțirea“. Mai tîrziu, odată cu plăcerea metaforizării acestor chestiuni, discrepanța între luările de poziție crește. În *Scrisoare cu tibișirul* se spune că „fiecare scriitor este un-constructor de cuvinte, de catapitesme de cuvinte, de turle și de sarcofagii de cuvinte“, iar în *Poezia* Arghezi afirmă rituos că „în afară de literatură totul este poezie“. Teoretizările jurnalistului pătinesc de logica „discursului îndrăgostit“, nehotărît între un amor sacru și cel profan. Poezia, cu majuscula ei serafică, se dispensează de verb. Și totuși nu poate fi ajunsă decît prin frămîntarea cărnii acestuia. Dilema trădează o aspirație și rezumă o suferință. Poetul și-ar dori cuvintele și ființa poeziei, exterioară lor, consubstanțiale.

Discutînd despre opoziția dintre proză și poezie, Umberto Eco simplifica la un moment dat, euristic, și cu *partie-pris* modernist, în formulele : *res ante verba* și, respectiv, *verba ante res*. Idealul care-l bîntuie pe Arghezi cu înfrigurare s-ar confirma, după același tipic, în *verba in rebus*. Încă mai chinuitoare decît reificarea vocabulelor este întruparea lor în metafizic. Această

năzuință, devenită acută, 'dimpreună cu reculul nepuinței, în lirica argheziană, stîrnește repudieri și apostrofări. O *Inscripție pe biblie* se încheie cu furie iconoclastă : „O mie de neamuri, plecate, demoale. / Te caută-n ceruri, în vis, în pămînt. / Ascuns te-au găsit în cuvînt. / Sfărimă cuvîntul : cuvintele-s goale“. În alt loc vocabulele „prihănite“ și „tocite“, îmbolnăvite de „înțelesul otrăvit“, sînt părăsite pentru cîntecul mut : „Cîntecul care mă doare / Frate-i cu tăcerea mare / Cu îngerii, cu lăstunii / Și cu șoapta rugăciunii“ (*Colind*). Elocvența tăcerii, mutismul oracular, perversitatea „cuvintelor stricate“, înrudirea meșteșugului magic al poetului cu cel al calpuzanilor, al mistificatorilor (*Vraciul* și *Lache*) își găsesc contraponderea în versul insuflat, urmînd a fi pus în urzeală : „Le-am muncit / Dar nu le-am iscusit. / Le-am lucrat, nu le-am făcut. / Am fost ca un ostenitor mut / Care-a grăit și nu și-a dat seama : / Eu am prins numai războiul și seama“ (*Un cîntec*).

Obediența cuvîntului, privit de Arghezi mai mult ca vehicol expresiv, se răzbună atunci cînd poetul vrea să-l împingă către tărîmul incomunicabilului. Probabil că această tensiune se resimte deja în determinarea faimosului distih eminescian : „Unde vei găsi cuvîntul / Ce exprimă adevărul ?“ Arghezi trece prin demonia limbajului, căutîndu-și propriul „adevăr“ labirintic în și prin metamorfozele lumii cuvîntului. Expresia, la Arghezi, tinde să capete statut ontologic.

LIVIU PAPADIMA

TABEL CRONOLOGIC

1880 Epitaful scris de Tudor Arghezi (Ion N. Theodorescu) și dăltuit pe lespede a mormintului său din Mărtișor ne certifică ziua exactă a nașterii și obârșia sa olteană : „Născut în București, la 21 mai 1880, cu origini părintești în Gorj“. Vede lumina zilei în str. Țărani, nr. 46, în casa părinților săi : „Fiu legitim al d-lui Nae Theodorescu, de ani treizeci și unu, comerciant și al d-nei Maria, de ani optsprezece“. (cf. act de naștere nr. 542).

1887—1891 Este elev al școlii primare „Petrache Poenaru“, situată în apropiere de Piața Amzei. Numele primului său dascăl, părintele Nicolae Abramescu, revine ca o delicată amintire, ori de câte ori Tudor Arghezi îl va evoca în scrierile sale.

1891—1896 Urmează cursurile gimnaziului „Dimitrie Cantemir“ și apoi pe cele ale liceului „Sf. Sava“, din București.

De la vârsta de 11 ani, datorită situației vieții familiale, este nevoit să se întrețină singur, dînd meditații. Vacanțele nu și le irosește, ci își găsește diferite în-deletniciri ce îi vor asigura și completa necesitățile

existenței. Astfel, în vara anului 1896, intră custode la o expoziție de pictură organizată de societatea „Ileana“, în holul hotelului „Union“. Aici cunoaște o serie de personalități ale timpului, printre care și pe I.L. Caragiale.

1896 Anul debutului literar. La 30 iulie publică în ziarul *Liga Ortodoxă*, nr. 9, condusă de Alexandru Macedonski, poezia *Tatălui meu*, semnată I. N. Theodorescu. În același ziar și în *Suplimentul literar* al acestuia va mai publica încă 14 poezii, unele semnate Ion Theo.

La cenaclul lui Alexandru Macedonski, pe care îl frecventează câteva luni, îl cunoaște și se împrietește cu colegul său mai mare de la liceul „Sf. Sava“, Grigore Pișculescu (Gala Galaction), prietenie care va dura, peste decenii, până la moarte.

Tot în acest an, toamna, la clubul socialist al ziarului *Lumea nouă*, îl vede pe Ibrăileanu, care îi lasă o impresie puternică, prin „strălucirea ochilor lui“ și prin pasiunea „feroce“ pentru lectură.

1897—1899 Întrerupind colaborarea la *Liga Ortodoxă*, deoarece Alexandru Macedonski „intervenea cu pana“, în manuscrisele tânărului poet, Tudor Arghezi publică, versuri și poeme în proză, la *Revista Modernă* și *Viața nouă* pe care le semnează, pentru prima dată, cu pseudonimul Ion Th. Arghezzi. (În anul 1956, prin actul oficial de schimbare a numelui, nr. 75108, acest pseudonim, ortografiat, între timp, Arghezi, își extinde aria literară, devenind, pentru poet și familia sa, numele definitiv.)

Întrerupe studiile și se angajează, în urma unui examen de chimie, laborant la fabrica de zahăr Chitila.

1900 În primele zile ale lui februarie intră la minăstirea Cernica. După un noviciat de șase luni este hirotonisit diacon, primind numele de Iosif. Mitropolitul Iosif Gheorghian îl aduce la secretariatul Mitropoliei din București și va fi mentorul tânărului diacon Iosif, în toată această perioadă.

1904 La 15 aprilie scoate revista bilunară *Linia dreaptă*, împreună cu V. Demetrius, care își asumă direcția. diaconul Iosif neavînd dreptul să participe la „viața gazetărească”. În această publicație, precum și în *Revista ideei* a lui Panait Mușoiu, Tudor Arghezi publică o serie de proze și o parte din ciclul *Agate negre*.

1905 În ziua de 30 ianuarie se naște, la Bondy, lingă Paris, Eliazar-Lotar, fiul lui Tudor Arghezi și al Constanței Zissu. Mama copilului, profesoară, este nevoită să-și ascundă maternitatea. Îl lasă în grija unei doici și revine în țară. Îngrijorat de soarta copilului, lăsat „pe un braț străin”, Tudor Arghezi se hotărăște să plece la Paris, pentru a-i reglementa situația. În același timp, intenționa să-și continue și studiile. Astfel, în luna decembrie, cu îngăduința Mitropolitului Iosif Gheorghian, pleacă în străinătate; întîi la Paris și apoi în Elveția. După cîteva luni petrecute la Fribourg, unde intenționase să frecventeze cursurile Universității catolice din minăstirea Cordelierilor, pleacă la Geneva. Aici învață meșteșugul de bijutier, care-i asigură existența și independența. Asistă la cursurile Universității, citește, ia note, scrie. Unele din prozele și versurile publicate la întoarcerea în țară au fost scrise în Elveția și păstrează notate data și locul. Face deseori drumul între Geneva și Paris, pe o motocicletă greoaie, oprindu-se la

Dijon. Vizitează Londra, cu intenția de a rămâne șase luni, pentru a învăța limba engleză. După o săptămână de ședere, este nevoit să se întoarcă în Elveția, față de mutismul general, adoptat de englezi, la auzul limbii franceze. Călătorește în Italia și traversează peninsula pînă la Messina, după cutremurul din 1908, care distrusese orașul.

1910 Odată cu publicarea poemului *Rugă de seară*, în nr. 1 al revistei *Viața socială*, de sub conducerea lui N.D. Cocca, numele lui Tudor Arghezi re apare în presa românească. La sfîrșitul anului, se reîntoarce în țară, chemat pentru reglementarea serviciului militar, la recrutare fiind călugăr. În carnetul său de drum notează : „J'y suis depuis décembre 1910”¹.

1911—1912 Colaborează la o serie de reviste, printre care *Facla*, *Viața socială*, *Rampa*, *Viața românească*, cu articole în care sînt dezbătute probleme ale vieții literare, sociale și politice.

1913 Ca prim redactor al ziarului *Seara*, care aparținea lui Bogdan-Pitești, în articolele de fond ale ziarului, Tudor Arghezi militează pentru neutralitatea României.

1915 Scoate revista *Cronica*, împreună cu Gala Galaction, directorul literar, afirmîndu-și aceleași convingeri.

1916 În timpul primului război mondial rămîne în București, sub ocupația trupelor germane. Colaborează la *Gazeta Bucureștilor*. La 5 noiembrie se căsătorește cu Paraschiva Burda, pe care o cunoscuse în anul 1910, cînd revenise în țară.

¹ Sînt aici din decembrie 1910.

- 1918—1919 După terminarea ostilităților, Tudor Arghezi, împreună cu un grup de ziariști și scriitori, este condamnat și închis la Văcărești. Va fi eliberat după un an.
- Colaborările de la revista *Hiena*, inspirate de perioada petrecută în închisoare, vor intra, alături de alte proze și versuri, în volumele *Flori de mucigai* și *Poarta neagră*.
- 1922 Este chemat să conducă revista *Cugetul românesc*. Lucrează timp de doi ani în redacția revistei. Aici publică poeme și proze cu o variată tematică.
- 1923 Ziarul *Națiunea*, a cărui direcție și-o asumă, îl scrie aproape în întregime singur.
- 1924 Se naște Domnica-Mitzura, primul copil al lui Tudor și al Paraschivei Arghezi.
- 1925 Colaborează, concomitent, la principalele publicații ale vremii : *Viața românească*, *Lumea*, *Gîndirea*, *Adevărul literar și artistic*, *Țara noastră*, *Ramuri*, *Rampa*, *Curentul*, *Contemporanul* și altele.
- La 28 decembrie se naște Iosif-Baruțu.
- 1926 Cumpără un teren de 17.000 m², în vecinătatea închisorii Văcărești, pe care începe să-l planteze și să construiască, timp de peste 15 ani, casa și atenansele, după posibilitățile materiale.
- 1927 La vîrsta de 47 de ani, Tudor Arghezi publică primul său volum de versuri, *Cuvinte potrivite*. Critica literară, în frunte cu G. Călinescu, M. Ralea, Pompiliu Constantinescu, salută apariția volumului ca pe un eveniment de maximă însemnătate pentru lirica românească.

Continuă să publice la cele mai cunoscute reviste literare, la care se adaugă *Revista C.F.R., Adam*.

1928 Ia 2 februarie apare ziarul *Bilete de papagal*, sub direcția lui Tudor Arghezi, deschis tuturor scriitorilor consacrați, dar și tinerelor talente. Seria întâi se încheie cu nr. 460, din 9 august 1929.

1929 Apare volumul *Icoane de lemn*.

1930 La 15 iunie reapare, numai pentru un scurt interval (17 numere), ziarul *Bilete de papagal*. Își păstrează însă formatul.

În luna decembrie publică volumul *Poarta neagră*. Continuă colaborarea la *Adevărul literar și artistic*, *Magazinul*, *Radio și radiofonia* (fiind unul din susținătorii postului de radio românesc), *Tiparnița literară*.

1931 Publică un nou volum de versuri, *Flori de mucigai*, însoțit de un autoportret schițat în fața oglinzii, după încercările mai puțin izbutite ale pictorilor Iser și Pallady, desene care se află în arhiva familiei. Tudor Arghezi era înzestrat cu un evident talent pentru desen și pictură. Tot în acest an apare și volumul povestiri *Cartea cu jucării*, ilustrat de Lucia Demetriade-Bălăcescu.

Revistelor enumerate anterior, li se alătură colaborările la *Realitatea ilustrată*, *Mișcarea*, *Progresul social*, *Secolul*, *Dimineața*, *Arta*.

1933 Apare volumul *Tablete din Țara de Kutu*. Începe traducerea comediilor lui Molière.

1934 Publică poemul în proză *Ochii Maicii Domnului și*, în colaborare cu profesorul Popescu-Rebus, editează volumul *Cuvinte potrivite... și încrucișate*.

Primește premiul național de poezie, împreună cu G. Bacovia.

1935 Îi apare o nouă carte de versuri, a treia, intitulată *Cärticică de seară*.

1936 Apare volumul de proză *Cimitirul Buna-Vestire*. La Eiditura Fundațiilor se tipărește ediția definitivă de *Versuri*, care adună cele trei volume apărute anterior, precum și poeziile publicate în periodice. Va fi reeditată, cu adăogiri, în 1940 și 1943. Reeditarea prevăzută pentru anul 1948 a ediției definitive de *Versuri*, cu noile adăogiri, este anulată, în urma campaniei la care este supusă creația lui Tudor Arghezi.

1937—1938 Apare noua serie *Bilete de papagal*, cu un alt format și cu o altă prezentare grafică. După apariția a 33 de numere, revista este interzisă. În anul 1937 apare volumul de poeme în proză *Ce-ai cu mine, vîntule ?*

1939 Publică un nou volum de versuri, *Hore*. Se îmbolnăvește foarte grav. Consultat de toate societățile medicale, va fi condamnat. Este vindecăt, în mod miraculos, de doctorul Grigoriu-Argeș. Își reia colaborarea la revistele literare.

1942 Apare romanul *Lina*, subintitulat *poem*.

1943 Colaborează la revistele *Vreamea* și *Duminica*. La Ateneul Român conferențează despre M. Eminescu. Textul va fi editat, în luna iulie, la editura *Vreamea*, în colecția „Cartea cu vieți ilustre”. Din aprilie pînă la finele lunii septembrie, sub egida lui Cocò, la rubrica *Bilete de papagal*, publică zilnic, în ziarul *Informația zilei*, cite o tabletă. Ultimul ar-

ticol, din 30 septembrie, cunoscutul pamflet antifascist *Baroane*, îi atrage arestarea și internarea în lagărul de deținuți politici de la Tîrgu Jiu. Aici va scrie piesa *Seringa*.

1944 Eliberat din lagăr, Tudor Arghezi scoate, la 16 decembrie 1944, ultima serie a ziarului *Bilete de papagal* (47 de numere), în format normal de ziar.

1946 Apar două volume intitulate : *Bilete de papagal* și *Manual de morală practică*, din tabletele publicate în ziare și reviste.

Tot în acest an, la 15 iunie, cu prilejul împlinirii a 50 de ani de activitate literară, i se decernează Premiul național pentru literatură și Meritul cultural. Începe o colaborare aproape zilnică la ziarul *Adevărul*. Majoritatea tabletelor publicate aici au intrat în ediția de autor *Scrieri*.

1947 Apar două volume de versuri : *Una sută una poeme* (de fapt, o sută poeme, poezia *Aci, la noi*, fiind eliminată de cenzură) și *Țara piticilor*.

Între anii 1937—1947 Tudor Arghezi și-a înjghebat o mică tipografie, compusă dintr-o mașină plană n. 12, un boston, un tighel, o mașină de tăiat hîrtie și alte materiale necesare. În această mică tipografie intenționa să-și publice întreaga operă. Meșterul tipograf era chiar Tudor Arghezi, cu cei doi copii, ucenici. Aici s-a editat o singură carte : *Drumul cu povești*.

1948 Apariția articolului *Poezia putrefacției și putrefacția poeziei* determină eliminarea din viața literară a numelui și a creației lui Tudor Arghezi. Familia întreagă a trecut prin momente grele, dar forța morală

a scriitorului nu a slăbit nici o clipă, creștînd celor din jur echilibrul și liniștea necesară.

Singura cale de supraviețuire literară și materială sînt traducерile. Tîlmăcește, din limba rusă, *Suflete moarte* de Gogol, *Povestiri* de Salticov-Scedrin, *Mo-loh* de Cuprin și *Fabule* de Krîlov. Din limba franceză, *În floarea vieții* de Anatole France.

1954 După această lungă absență, apare volumul de versuri pentru copii *Prisaca*. Reîncep colaborările la principalele reviste literare și în publicațiile politice.

1955 Publică volumul de versuri *1907-peizaje* și culegerea de publicistică literară intitulată *Pagini din trecut*. Cu prilejul împlinirii vîrstei de 75 de ani, este ales membru al Academiei.

1956 Apare *Cîntare Omului*. Acest volum, împreună cu *1907-peizaje* sînt rodul anilor în care pana poetului nu putea străpunge zidul nevăzut al tăcerii.

Tudor Arghezi face parte din delegația însărcinată să preia tezaurul și toate valorile culturale românești încredințate Rusiei, în timpul primului război mondial.

1957 Apare volumul *Stihuri pestrițe*.

1958 Apar volumele *Lume veche, lume nouă*, publicistică, și *Cartea mea frumoasă*, versuri pentru copii.

1959 Publică ediția bibliofilă *Versuri*, care cuprinde întreaga creație argheziană.

- 1960 Apare volumul *Tablete de cronicar*, culegere de articole. Academia și Uniunea Scriitorilor sărbătoresc pe poet, cu prilejul aniversării celor 80 de ani de viață.
- 1961 Publică volumul de versuri *Frunze* — inaugurînd și-rul anual al plachetelor de poezie — și volumul de publicistică *Cu bastonul prin București*.
- 1962 Apare primul volum din ediția de autor, *Scrieri*.
- 1963 Apar : placheta *Poeme noi* și *Scrieri*, 2, 3 și 4. —
- 1964 Publică placheta *Cadențe* și volumul 5, *Scrieri*.
- 1965 La împlinirea vîrstei de 85 de ani, Tudor Arghezi este sărbătorit pe plan național.
Prin Universitatea din Viena, i se decernează premiul Gottfried von Herder.
Este ales membru al Academiei Sîrbe de Științe și Litere.
În acest an apar : placheta *Silabe*, ediția bibliofilă *Cuvinte potrivite*, în 85 de exemplare și volumele 7, 8, 9, 10, 11, *Scrieri*.
- 1966 Apar : placheta *Ritmuri*, volumul *Răzlete*, culegere de proze și *Scrieri*, 12. În revista *Argeș*, Tudor Arghezi publică lunar un articol, sub același generic, de neînlocuit : „*Bilete de papagal*“.
La 29 iulie, Paraschiva Arghezi, soția poetului, se stinge din viață.
Este acceptată donația prin care Tudor Arghezi își exprima dorința ca întregul „domeniu“ al Mărțișorului

lui, așa cum arăta după aproape 50 de ani de strădanie, să fie transformat în muzeu. Casa memorială „Tudor Arghezi-Mărțișor” își va deschide porțile în anul 1974.

1967 Publică placheta *Noaptea*, versuri închinare Paraschivei și *Scrieri*, volumele 13, 14, 15 și 16.

Apare volumul *Litanii*, o selecție de versuri și poeme în proză, în memoria Paraschivei.

La orele nouă seara, în ziua de 14 iulie, Tudor Arghezi închide ochii pentru totdeauna. Este înhumat în grădina casei din Mărțișor, alături de Paraschiva, „soția, sora și prietena de o viață”.

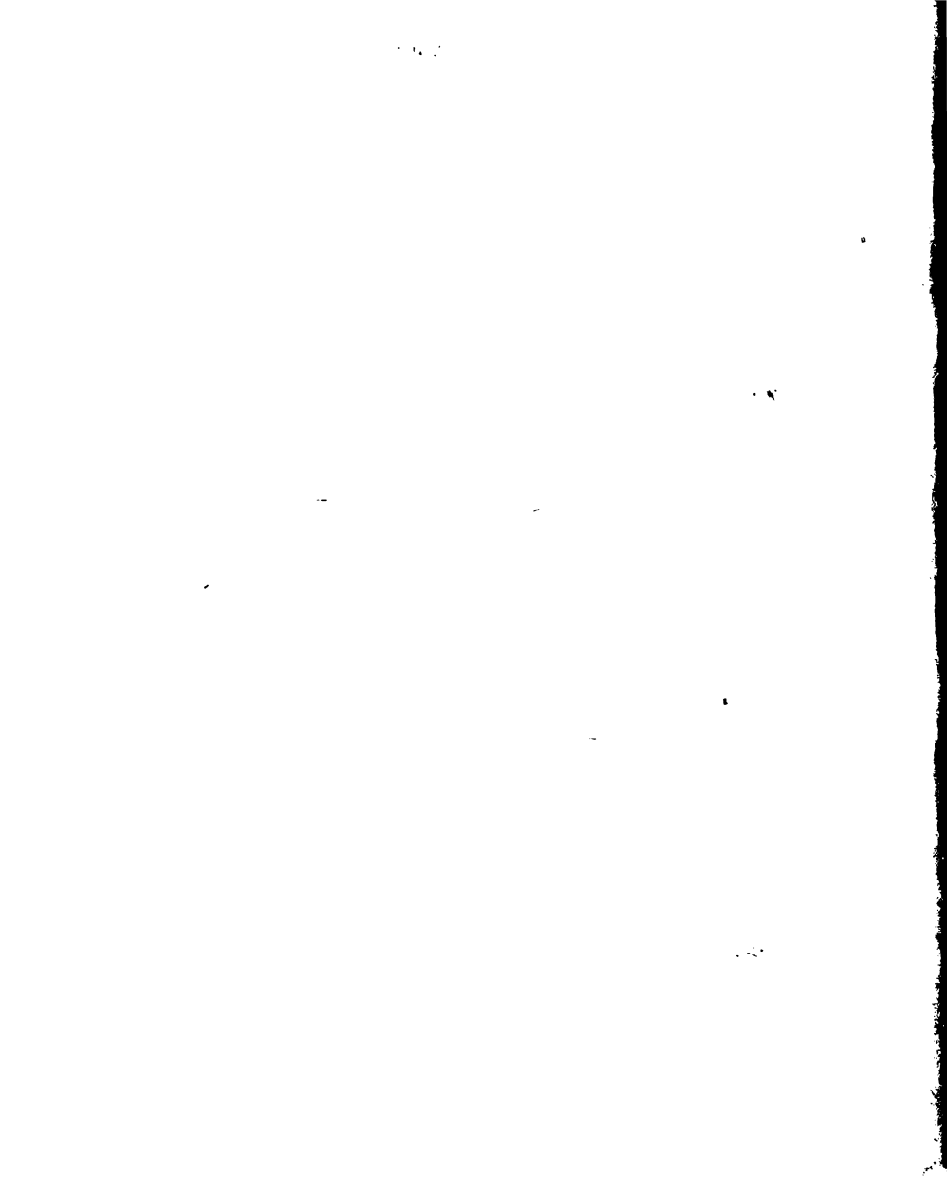
1963—1980 Apar postum plachetele de poezie inedită : *Frunzele tale*, *Crengi*, *XC*, *Călătorie în vis*, *Deslușiri*, și *Scrieri*, volumele 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32.

1980 Este sărbătorit centenarul nașterii poetului.

1981—1988 Apar volumele : *Scrieri*, 33, 34, 35, 36, 37, 38.

MITZURA ARGHEZI

ANTUME

CUVINTE POTRIVITE

[1927]

TESTAMENT

Nu-ți voi lăsa drept bunuri, după moarte,
Decît un nume adunat pe-o carte,
În seara răzvrătită care vine
De la străbunii mei pînă la tine,
Prin rîpi și gropi adînci,
Suite de bătrînii mei pe brînci,
Și care, tînăr, să le urci te-așteaptă,
Cartea mea-i, fiule, o treaptă.

Așeaz-o cu credință căpătii.
Ea e hrisovul vostru cel dintîi,
Al robilor cu sâricile, pline
De osemintele vărsate-n mine.

Ca să schimbăm, acum, înțila oară,
Sapa-n condei și brazda-n călimară,
Bătrînii-au adunat, printre plăvani,
Sudoarea muncii sutelor de ani.
Din graiul lor cu-ndemnuri pentru vite
Eu am ivit cuvinte potrivite
Și leagăne urmașilor stăpîni.
Și, frămîntate mii de săptămîni,

Le-am prefăcut în versuri și-n icoane.
Făcui din zdrențe muguri și coroane.
Veninul strâns l-am preschimbat în miere,
Lăsînd întreagă dulcea lui putere.
Am luat ocară, și torcînd ușure
Am pus-o cînd să-mbie, cînd să-njure:
Am luat cenușa morților din vatră
Și am făcut-o Dumnezeu de piatră.
Hotar înalt, cu două lumi pe poale,
Păzind în piscul datoriei tale.

Durerea noastră surdă și amară
O grămădii pe-o singură vioară,
Pe care ascultînd-o a jucat
Stăpînul, ca un țap înjunghiat.
Din bube, mucegaiuri și noroi
Iscat-am frumuseți și prețuri noi.
Biciul răbdat se-ntoarce în cuvinte
Și izbăvește-ncet pedeapsitor
Odrasla vie-a crimei tuturor.
E-ndreptățirea ramurci obscure
Ieșită la lumină din pădure
Și dînd în vîrf, ca un ciorchin de negri.
Rodul durerii de vecii întregi.

Întinsă leneșă pe canapea,
Domnița suferă în cartea mea.
Slova de foc și slova făurită
Împărechiate-n carte se mărită,
Ca fierul cald îmbrățișat în clește.
Robul a scris-o, Domnul o citește,
Făr-a cunoaște că-n adîncul ei
Zace mînia bunilor mei.

CINTEC DE ADORMIT MITZURA

Doamne, fă-i bordei în soare,
Într-un colț de țară veche,
Nu mai nalt decît o floare
Și îngust cît o ureche.

Și-n pridvor, un ochi de apă
Cu o luntre cît chibritul,
Ca-n crîmpeiul lui să-ncapă
Cerul tău și nesfirșitul.

Dă-i un fluture blajin
Și o broască de zmarald.
Și-n pădurea de pelin
Fă să-i stea bordeiul cald.

Și mai dă-i, Doamne, vopsele
Și hîrtie chinezească,
Pentru ca, mînjind cu ele,
Slava ta s-o zîmălească.

Și cînd totul va fi gata
S-o mută la ca și tata.

INVIERE

Statuia zveltă și-nsemnînd, se pare,
Iubire, tinerețe sau credință,
Subt frunza toamnei cenușii dispăre,
Întinsă-n șes pustiu velință.

Se mai ghicește mina ridicată
Spre bolți, cum se ciopli din început,
Un deget cerul fericit l-arată,
Care de stei fusese cunoscut.

Pământul se-așternu peste făptură,
Clipă cu clipă, neînduplecat.
Nemuritoare-n cripta lor obscură,
Tiparele statuii s-au păstrat.

DIN DRUM

Te cînt și-acum din depărtare,
Necunoscut, ascuns și tutelar,
Și-ți mai trimit aleanuri literare.
Cuvinte-n manuscris și de tipar,
Fără să vreau, fragilă cititoare
A stihurilor mele bărbătești,
Să știi, trecînd prin timp călare,
Nici cine sînt, nici cine ești.

Copacul, darnic cu gâteala lui,
De sus își pierde foi de-argintărie,
Căzînd în drumul orișicui,
În suflet sau pe pălărie.

Au, soare, tu, ivindu-te domol,
Nu îți alungi, tu, fulgerile lungi,
Nu-ți verși lumina toată-n gol,
Nepăsător pe cine îl ajungi ?

MELANCOLIE

Am luat ceasul de-ntîlnire
Cînd se turbură-n fund lacul
Și-n perdeaua lui subțire
Își petrece steaua acul.

Cită vreme n-a venit
M-am uitat cu dor în zare.
Orele și-au împletit
Firul lor cu firul mare.

Și acum c-o văd venind
Pe poteca solitară,
De departe, simt un jînd
Și-aș voi să mi se pară.

PLUGULE

Plugule, cin' te-a născocit,
Ca să frămînti a șesurilor coaje
Și să-nlesnești îndătinata vraje
De-a scoate-n urmă-ți bobul insutit ?

Cine ți-a pus cuțitul în pămînt
Și a pornit cu soarele întîiul,
Hotărnicind moșiei căpătîiul,
Și dumicatul socotitu-și-l-a sfînt ?

Cine-a purces în ploaie și furtuni
Și a brăzdat în negură și zloată
Șesul blajin și gras, întâiași dată,
Cu blăsteme, nădejdi și rugăciuni ?

S-a-ndătinat copilul cel pitic
Să are și să strângă avuție.
Osînda și-a schimbat-o-n bucurie,
Clădindu-și slăvi și veacuri cu nimic.

MUNTELE MĂSLINILOR

Munte-ndreptat cu piscul în Tărie
Și neclintit în visul de azur,
Bătut de-a mării veche dușmănie
Cu bici de lanțuri împrejur,
Pîndit să crească peste tine
Șesul turtit, flămînd de înălțime,
Și să te-ajungă praful care vine
Stîrnit de turme și desime ;
Munte, cădelniți de izvoare
Altar de șoimi, sălaș de sorî,
Care nu suferi floarea trecătoare
Să te îmbete cu miros de flori —
Tu, în hotarul marilor mistere,
Ești ca un semn de-a pururea putere,
Al vieții noastre cea fără de leac,
Împresuratule de astre !
Sufletul nostru, șubred și sărac,
Nu știe de izvor și roadă.

Nădejdea-ne pribeagă între noi
Își lasă urmă slabă, ca o roată
Cu spițele de aur, în noroi.

TÎRZIU DE TOAMNĂ

Prin singurătatea lui brumar
Se risipește parcul, cît cuprinzi,
Învăluit în somnul funerar
Al fumeoaselor oglinzi.

Căci prin mijloc, bolnăv de mii de ani,
Întunecat în adîncimi un lac e-ntins,
Și singele, din vii și din castani,
Pe fața ruginie a undelor s-a prins.

Tristețea mea străvede printre arbori zarea,
Ca-ntr-un tablou în care nu-nțelegi :
Boschet sau așteptare oprește-n fund cărarea ?
Și liniștea-i ecoul buchetelor pribegi.

Spital de întristare, de căință,
În care-ți plîngi iubirea neîntîmplată
Și-ți amintești cu dor, cu-o suferință,
Făptura nentîlnită niciodată.

Molifti, cițiva, s-au întîlnit departe,
Pe cînd murmurul parcului se roagă...
Se-nchide inserarea ca o carte
Și sufletul în foi, ca o zălogă.

PSALM

Aş putea vecia cu tovarăşie
Să o iau părtaşa gândurilor mele ;
Noi viori să farmec, nouă melodie
Să gălesc — şi stihuri sprintene şi grele.

Orişicum lăuta ştie să grăiască,
De-o apăs cu arcul, de-o ciupesc de coarde;
O neliniştită patimă cerească
Braţul mi-l zvicneşte, sufletul mi-l arde.

Ştiu că steaua noastră, ageră-n Tărie,
Creşte şi aşteaptă-n scripcă s-o scobor.
Port în mine semnul, ca o cheazăşie,
Că am leacul mare-al morţii tuturor.

Pentru ce, Părinte,-aş da şi pentru cine
Sunetul de-ospeţe-al bronzului lovit ?
Pîinea nu mi-o caut ca să te cînt pe tine
Şi nu-mi vreau cu stele blidu-nvăluit.

Trupul de femeie, cel îmbrăţişat,
Nu-l voi duce ţie, moale şi bălan ;
Numai suferinţa cerului, păcat
Nu-i cu ea să turburi apa din Iordan.

Vreau să pier în beznă şi în putregai,
Nencercat de slavă, crîncen şi scîrbit.
Şi să nu se ştie că mă dezmiardai
Şi că-n mine însuţi tu vei fi trăit.

SEARĂ

Un păianjen, ca un neg;
Umblă lung, în șase peri.
Abia-l vezi și e întreg
Cu nevoi și cu dureri.

Vine de la munca lui,
Nu se-nșeală de picior:
Îl așteaptă, colo-n cui,
Casa prinsă de urcior.

Nu mă vede, nu mă are,
Nu mă știe de nimic.
De ce-oi fi atât de mare ?
De ce-i el atât de mic ?

VÎNT DE TOAMNĂ

E pardosită lumea cu lumină,
Ca o biserică de fum și de rășină,
Și oamenii, de ceruri beți,
Se leagănă-n stihare de profeți.
Rece, fragilă, nouă, virginală,
Lumina duce omenirea-n poală,
Și pipăitu-i neted, de atlas,
Pune gâteli la suflet și grumaz.
Pietrișul roșu, boabe, al grădinii,
Îi sînt, bătuți și risipiți, ciorchinii.

Plocate grele se urzesc treptat
În care frunzele s-au îngropat.
Din învierea sufletului, de izvor,
Beau caprele-amintirilor,
Și-n fluierul de sticlă al cînteții
Se joacă mîțele cu iezii.
Deosibești chemarea pruncului în vînt
Cîntată de o voce din pămînt.
Născut în mine, pruncul, rămîne-n mine prunc
Și sorcova luminii în brațe i-o arunc.

MARINĂ

Unda-ntinsă, val cu val,
Pînă-n malul celălalt
Spală-n lapte de opal
Cerul scund și plopul nalt.

Trei sau patru, -n mal, pescari,
Stau de ceasuri fără număr
Muți, ca niște cărturari,
Subt umbrele pin' la umăr.

Peste zare, uriașă,
Creasta-și suie un hotel :
În tot cerul, dat cămașă,
A-mbrăcat azurul el.

Și-i silit și lacul sur
Să-l îmbrace cu lumină
Și să lingă împrejur
Frumusețea lui meschină

MÎHNIRI

E trist diaconul Iakint
Și temerile lui nu mint.
Fur și tâlhar întru Hristos,
El printre frați trecu sfios.

Trupu-i bălan, de osîndit,
Cu pravila s-a răzvrătit
Și, făcînd cruci, bătînd mătănii,
Se simte stîrv între jigăanii.

Toți sfinții zugrăviți în tindă
Cu acuarele suferindă,
Ai cinului monahicesc,
Scrutîndu-l, îl disprețuiesc.

Căci pe cînd schivnicii cu toții
Se pedepsesc amar, ea hoții,
Cu post uscat și ascultare,
Jertfind în Săptămîna Mare,

La el, azi-noapte, în chilie,
A-ntîrziat o fată vie,
Cu sîinii tari, cu coapsa fină
De alăută florentină.

Și Dumnezeu, ce vede toate,
În zori, la cinci și jumătate,
Pîndind, să lăsă, prin perdea,
O a văzut din cer pre ea.

PSALM

Sînt vinovat că am r vni 
Mereu numai la bun oprit.
Eu am dorit de bunurile toate.
M-am strecurat cu noaptea în cetate
 i am prădat-o-n somn  i-n vis.
Cu bra u-ntins, cu pumn -nchis.
Pasul pe marmur, tăcut,
Călca lin, ca-n lut,
Steagul nop ii, desf   at cu stele,
Ad postea faptele mele
 i adormea străjerii-n uli i
R zima i pe sulii.
Iar c nd plecam călare, cu trofeie.
Furasem  i c te-o femeie
Cu părul de tutun,
Cu duda  i ii neagră, cu ochii de lăstun.
Ispitele u oare și blajine
N-au fost  i nu sînt pentru mine.
 n blidul meu, ca  i în cugetare,
Deprins-am gustul otrăvit  i tare.
Mă scald în ghea    i mă culc pe stei,
Unde d  beznă, eu fr m nt sc nteii,
Unde-i tăcere, scutur c tu a,
Dobor cu lan urile u a.
Cînd mă găsesc în pisc
Primejdia o caut  i o isc,
Mi-aleg poteca str m t  ca să trec,
Duc nd în c rc  muntele întreg.
Păcatul meu adevărat
  mult mai greu  i neiertat.
Cercasem-eu, cu arcul meu,
Să te răstorn pe tine, Dumnezeu !

Tilhar de ceruri, îmi făcui solia
Să-ți jefuiesc cu vulturii Tăria.

Dar eu, rîvnînd în taină la bunurile toate;
Ți-am auzit cuvîntul zicînd că nu se poate.

PRIGOANA

Porniră și norii.
Convoaie duc toamna-n mormînt.
Grămezi de liņolii se sfișie-n vînt,
În luptă cu corbii, vîrtej cu cocorii,
Sosesc în cohorte, se duc în cirezi,
Ca bivolii negri, întinși după coarne,
Năvală de șuier, de suflet și carne —
Și doliul înfașă Tării și livezi.

Din negură fulgerul sare.
L-astupă un munte ce trece
Și-apoi se despică în zece.
Pe culmi zboară pume și valuri de sare,
Cu mînștrii de mină aleargă zmintite
Femeile slute, cu muget de vite,
Subt biciul din haos ce șerpuie-n zare,
Mînat de gigantul Satan gol, călare,

Mari țeste se-azvîrlă din umăr.
De streășini atîrnă martiri fără număr.
Statui se răstoarnă în holde de fum.
Se cleatină cerul în drum

Și frigul străpunge golani
Și bîntuie ploaia castanii
Și sufletul geme mușcat de trecut,
Ca fiara, de-o fiară cu pas cunoscut.

Și totul se-ncheagă și-n gol se prăvale
Cu scrișnet, cu spaimă, cu jale.
În rîpi stau la pîndă satirii, ciclopii,
Frecîndu-și spinarea de marginea gropii.
Puternicii beznei și răii pădurii
S-au strîns pentru pradă, ca furii.

CENUȘA VISĂRILOR

Cenușa visărilor noastre
Se cerne grămezi peste noi,
Precum se coboară pe glastre,
Atinse, petalele-albastre,
De-o gîză căzută de sus printre foi.

Se scutură vîntul și geme.
Pămîntul e una cu cerul,
Orașele-s bulgări și gheme,
Ghitare adînci de blesteme,
Și aerul rece ca fierul.

Pămîntul e-o moară deșartă
Cu larve cerșind adăpost,
Mișcîndu-se-n pulberea moartă,
Ce-n haos mereu se deșartă :

Țărîna visării ce-a fost.

CREION

Vino joc de vorbe goale:
Sîntem singuri. Ce să-i spun ?
Numai gura dumisale
Se aude subț un prun,

Plouă crengile lui rouă.
Cade cîte-o picătură,
Una-n păr, găteală nouă,
Una-n gene, alta-n gură.

Floarea mică, iarba toată,
Subț dantela albei rochi,
Spre genunche ridicată,
Plină-i de pîndiri de ochi.

Aerul o strînge. Cerul
O dogoare și-o sărută.
Unde trece-n cîmp, ca fierul,
Țara caldă face-o cută.

Și din toate, singur eu
Nu-ndrăznesc ș-o prind de mîină
Și, c-un șold în pieptul meu,
Să o sprijin la fîntină.

MORGENSTIMMUNG

Tu ți-ai strecurat cîntecul în mine
Într-o după-amiază, cînd
Fereastra sufletului zăvorîtă bine
Se deschisese-n vînt,
Fără să știu că te aud cîntînd.

Cîntecul tău a umplut clădirea toată,
Sertarele, cutiile, covoarele,
Ca o lavandă sonoră. Iată,
Au sîrit zăvoarele,
Și mînăstirea mi-a rămas descuiată.

Și poate că nu ar fi fost nimic
Dacă nu intra să sape,
Cu cîntecul, și degetul tău cel mic,
Care pipăia mierlele pe clape —
Și-ntreaga ta făptură, aproape.

Cu tunetul se prăbușiră și norii
În încăperea universului închis.
Vijelia aduse cocorii,
Albinele, frunzele... Mi-s
Șubrede bîrnele, ca foile florii.

De ce-ai cîntat ? De ce te-am auzit ?
Tu te-ai duminat cu mine vaporos —
Nedespărțit — în bolți.
Eu veneam de sus, tu veneai de jos.
Tu soseai din vieți, eu veneam din morți.

CHEMAREA

Din pietre sterpe și uscate
Un fir de iarbă s-a ivit,
Și vârful lui în infinit
A cutezat, străin, să cate.

Născut dintr-un crîmpei de soare
Și o fărîmă de pămînt,
Firul gingăș, curat și sfînt,
A-mbobocit și-a dat o floare.

Strivit în ulița măreață,
Secat de drumul de asfalt,
El e de felul cerului înalt,
Care șoptind îi spune și-l învață.

El, mulțumit că drept merinde
I-aduce lapte noaptea în pahar,
Se bucură cînd și-un țîțar
De moțu-i auriu se prinde.

INSCRIPTIE PE PARAVAN

Pe pietrișul roșu-n parc
Zboară pîlcuri frunze roșii
Cu fazanii și cocoșii
Subt al cerurilor arc.

Din fîntină bate-n soare
Biciul rece-al apei vii.
Papagalii-n colivii
Se frămîntă pe picioare.

Norii lungi, în hore pure,
Trec și ei pe calea lumii
Și se coace turta humii
În arșiță și pădure.

Și, cu toamna-nfierbîntată,
Joacă sufletul în noi.
Scumpă ! care-ai pus altoi
Gura pe durerea toată.

Căci, în parc, pe trepte, jos,
Scoate, dintr-un pai subțire,
Pan, aprins de amintire,
Cîntecul lui mincinos.

PSALM

Tare sînt singur, Doamne, și pieziș !
Copac pribeag uitat în cîmpie,
Cu fruct amar și cu frunziș
Țepos și aspru-n îndîrjire vie.

Ținlesc ca pasărea ciripitoare
Să se oprească-n drum,
Să cînte-n mine și să zboare
Prin umbra mea de fum.

Aștept crîmpeie mici de gingășie,
Cîntece mici de vrăbii și lăstun
Să mi se dea și mie,
Ca pomilor de rod cu gustul bun.

Nu am neclăre roze de dulceată,
Nici chiar aroma primei agurizi,
Și prins adînc între vecii și ceață,
Nu-mi stau pe coajă moile omizi.

Nalt candelabru, strajă de hotare,
Stelele vin și se aprind pe rînd
În ramurile-ntinse pe altare —
Și te slujesc ; dar, Doamne, pînă cînd ?

De-a fi-nflorit numai cu focuri sfinte
Și de-a rodi metale doar, pătruns
De grelele porunci și-nvățămintे,
Poate că, Doamne, mi-este de ajuns.

În rostul meu tu m-ai lăsat uitării
Și mă muncesc din rădăcini și sînger.
Trimite, Doamne, semnul depărtării,
Din cînd în cînd, cîte un pui de înger.

Să bată alb din aripă la lună,
Să-mi dea din nou povața ta mai bună.

INTOARCERE ÎN ȚARINĂ

De prin adîncul nopții vin cocorii
Pe care i-am văzut plecînd,
Și cu tăcerea gîndului și-a orei
Vorbele lor le-auzi de pe pămînt.

Vin înapoi din raiuri fericite
Și lumea-ntreagă-a stelelor străbat,
Vechi credincioși ai turlei părăsite
Și ai bisericii sărace dintr-un sat.

În sufletul, bolnav de oseminte
De zei străini, frumoși în templul lor,
Se iscă aspru un îndemn fierbinte
Și-mi simt sculate aripi de cocor.

DESCÎNTEC

Lacăte, cine te-a închis
La ușa marelui meu vis ?
Unde ni-i cheia, unde-i păzitorul,
Să sfărâme zăvorul
Și să vedem în fundul nopții noastre
Mișcîndu-se comorile albastre ?
Un pas din timp în timp, greoi,
Se-apropie, dar a trecut de noi.
Toți pașii se sfîrșesc și pier
Pentru urechea ta de fier.

De-o vină-ntoarsă peste tine
Cred că atîrnă din văzduh glicine
Și, de pe bolți, zorele
Și muguri și ciorchini de stele.
Cine va pune-n ușa noastră cheie
O singură scînteie ?
Lumina ochiul și-l așază
Și-n încăpere caută să vază.
Lacătul simte și tresare
Cu bezna mea, ca de o sărutare.
Stea, nu poți tu intra-n veriga lui
Și lacătul tăcerii să-l descui ?

LUMINĂ LINĂ

Cum te găsești, ușoară zburătoare,
Zăcînd aci, pe-o margine de drum,
Și nu dormind într-un polen de floare,
Învăluită-n aur și parfum ?

Neascultînd de vîntul de la stup,
Te-ai aruncat în plasa verde-a zilei
Și darurile-acum, ale zambilei,
Puterile-amorțite ți le rup.

Voind să duci tezaurul de ceară,
Te prăbușiși din drumul cel înalt.
Cine-o să vie, trupul tău de-afară
Să-l caute și-n jur să sufle cald ?

Cu aripa-n țărână și în vis;
Strânge la piept comoara ta deplină.
Cît te iubesc, frumoasa mea albină,
Că sarcina chemării te-a ucis !

POARTA CERNITA

Biata bătrînă a murit.
Știa că moare negreșit,
Ca toți bătrînii cînd se simt că-ngheață
Intrînd încet cu mîinile în ceață.

I-am văzut sufletul trecînd
În lumea ceealaltă,
Prin plopîi vineți, strînși la rînd
Și laolaltă.

Un medic îngrijea piciorul stafidit,
O fată mică și o soră grasă.
Parcă un străin a-ncremenit
Între făclii pe masă.

Cățelul a rămas fără bătrînă,
Nu-i mai ajunge botul pîn' la mină,
Retrasă pentru marea rugăciune
La piept. Iertăciune.

Va fi-mbrăcat în albituri curate
Trupul ei văduv de durere,
Nesimțitor la ceasul jumătate
Care bate după 8 mistere.

Posomorît azi, ciînele nu are
Lapte, n-are de mîncare.
S-a înterupt gospodăria
Și s-au închis dulapul și bucătăria.

Piulița de aramă
Lucește ca un astru solitar,
Și luna și-a făcut un far
Din turla-nvăluită-n scamă.

INSCRIPȚIE PE O CASĂ DE ȚARĂ

Te-am ridicat pe-o coastă cu izvoare
Și-mprejmuindu-ți liniștea cu aștri,
Te las albind prin pomi, din depărtare,
Cuib fermecat, ca de cocori albaștri.

Din prispa ta vreau să-mi aduc aminte,
Din geamul tău gîndi-voi la trecut,
Privind în sus, la pasările sfinte,
Ce-n streășini cuib de-argilă și-au făcut.

Voi îngriji ca-n fiecare seară
Să-ți ardă-n vîrf nestînsa noastră stea,
Pe care voi aprinde-o solitară
Cu sufletul și ruga mea.

Iar pentru prunci și ochii-odihnitori
Ai Preacuratei ce ne-nchise drumul,
Vom răspîndi prin încăperi parfumul
Care preschimbă inimile-n flori.

Și-ntr-un ungher, vom face din covoare
Un pat adinc, cu perinile moi.
Dacă Isus, voind să mai scoboare,
Flămînd și gol, va trece pe la noi.

CREION

Obrajii tăi mi-s dragi
Cu ochii lor ca lacul,
În care se-oglesc
Azurul și copacul.

Surîsul tău mi-i drag,
Căci e ca piatra-n fund,
Spre care-noată albi
Pești lungi cu ochi rotund.

Și capul tău mi-i drag,
Căci e ca malu-n stuf,
Unde păianjeni dorm,
Pe zori făcute puf.

Făptura ta întregă
De chin și bucurie,
Nu trebuie să-mi fie,
De ce să-mi fie dragă ?

MIEZ DE NOAPTE

Întîlnite-n virful crucii,
Față-n față, steaua, luna,
Se privesc și, cîte una,
Stelele deșteaptă nucii.

Și pe-al cerului pieptar
Scapără frumoșii teferi
Sumedenii de luceferi,
Plini de voie și de har.

Din apus la răsărit
Toată iarba de pe cer,
Mică-n bob cît un piper,
A-nflorit și-a tresărit.

Și pe cînd îmbătrînește
Lumea, jos, printre cotețe,
Într-o nouă tinerețe
Zilnic cerul nopții crește.

NICIODATĂ TOAMNA...

Niciodată toamna nu fu mai frumoasă
Sufletului nostru bucuros de moarte.
Palid așternut e șesul cu mătăasă.
Norilor copacii le urzesc brocarte.

Casele-adunate, ca niște urcioare
Cu vin îngroșat în fundul lor de lut,
Stau în țarmu-albastru-al râului de soare,
Din mocirla cărui aur am băut.

Pasărilor negre suie în apus,
Ca frunza bolnavă-a carpenului sur
Ce se desfrunzește, scuturînd în sus
Foile,-n azur.

Cine vrea să plîngă, cine să jelească
Vie să asculte-ndemnul nențeles,
Și cu ochii-n facla plopilor cerească
Să-și îngroape umbra-n umbra lor, în șes.

HERUVIM BOLNAV.

Îngerul meu își mai aduce-aminte
Din fericirile-i de mai nainte.
Cerul la gust i-ajunge ca un blid
Cu laptele amar și agurid,
Stelele lui nu și le mai trimite
Ca niște steaguri sfinte zugrăvite,
Și vîntul scrii nu-i mai dă îndemn
Cu-aromele-i-de vin și undelemn.
Livada, cîmpul și-au pierdut și floarea
Și roadele și frunza și culoarea.
Apele negre duc subț cerul cald
Nămoluri fierte, grele, de asfalt.
Oriunde capul caută să-și puie
Locu-i spinos și iarba face cuie.

Cocorii trec Tăria fără el
Și nu-l mai cheamă zborul lor defel.
Viața veciei, cuibul din ogivă,
Inimii lui ajuns-au deopotrivă.
Și-nțîia dată simte, cît de cît,
În duminicarea timpului, urît ;
Căci neștiută-ncepe să-ncolțească
Pe trupu-i alb o bubă pămîntească.

CÎNTARE

M-am apărat zadarnic și mă strecor din luptă
În umbra lunii albe, cu lancea naltă ruptă.
Pusei pămînt și ape, zăgaze între noi,
Și sîntem, pretutindenî, alături, amîndoi.
Te întîlnesc pe toată poteca-n așteptare,
Necontenita mută a mea însoțitoare.
Pe la fîntîni iei unda pe palme și mi-o dai,
Iscată dintre pietre și timpuri, fără grai.
Ți-ai desfăcut cămașa și-ntrebi cu sinii-n mîină
De vreau s-astîmpăr setea din ei sau din fîntină.
Ai dus la țurțur gura cu gura mea plecată,
Voind să bei cu mine scînteia lui deodată.
Amestecată-n totul, ca umbra și ca gîndul,
Te poartă-n ea lumina și te-a crescut pămîntul.
În fiecare sunet tăcerea ta se-aude,
În vijelii, în rugă, în pas și-n alăute.
Ce sufăr mi se pare că-ți este de durere,
De față-n tot ce naște, de față-n tot ce piere,
Apropiată mie și totuși depărtată,
Logodnică de-a pururi, soție niciodată.

PSALM

Ruga mea e fără cuvinte,
Și cîntul, Doamne; mi-e fără glas.
Nu-ți cer nimic. Nimic ți-aduc aminte.
Din veșnicia ta nu sînt măcar un ceas.

Nici rugăciunea, poate, nu mi-e rugăciune;
Nici omul meu nu-i, poate, omenesc.
Ard către tine-ncet, ca un tăciune,
Te caut mut, te-nchipui, te gîndesc.

Ochiul mi-e viu, puterea mi-e întrecagă
Și te scrutez prin albul tău veșmînt
Pentru ca mintea mea să poată să-nțeleagă
Nengenunchiată firii de pămînt.

Săgeata nopții zilnic vîrfu-și rupe
Și zilnic se-ntregește cu metal.
Sufletul meu, deschis ca șapte cupe,
Așteaptă o ivire din cristal,
Pe un ștergar cu brîie de lumină.

Spune tu, Noapte, martor de smarald,
În care-anume floare și tulpină
Dospește sucui fructului Său cald ?

Gătita masa pentru cină,
Rămîne pusă de la prînz.
Sînt, Doamne, prejmuît ca o grădină,
În care paște-un mînz.

BELȘUG

El, singuratic, duce către cer
Brazda pornită-n țară, de la vatră.
Cînd îi privești împiedicați în fier,
Par, el de bronz, și vitele-i de piatră.

Grîu, popușoi, săcară, mei și orz,
Nici o sămîntă n-are să se piardă.
Săcurea plugului, cînd s-a întors,
Rămîne-o clipă-n soare ca să ardă.

Ager, oțelul rupe de la fund
Pămîntul greu, muncit cu dușmănie
Și cu nădejde, pînă ce, rotund,
Luna-și așază ciobul pe moșie.

Din plopul negru, răzimat în aer,
Noaptea, pe șesuri, se desface lină,
Le nesfirșit, ca dintr-un vîrf de caier,
Urzit cu fire de lumină.

E o tăcere de-nceput de leat.
Tu nu-ți întorci privirile-napoi.
Căci Dumnezeu, pășind apropiat,
Îi vezi lăsată umbra printre boi.

EX LIBRIS

Carte frumoasă, cinste cui te-a scris
Încet gîndită, gingaș cumpănită ;
Ești ca o floare, anume înflorită
Mîinilor mele, care te-au deschis.

Ești ca vioara, singură, ce cîntă
Iubirea toată pe un fir de păr,
Și paginile tale, adevăr,
S-au tipărit cu litera cea sfîntă.

Un om de sînge ia din pisc noroi
Și zămislește marea lui fantomă
De reverie, umbră și aromă,
Și o pogoară vie printre noi.

Dar jertfa lui zadarnică se pare,
Pe cît e ghiersul cărții de frumos.
Carte iubită, fără de folos,
Tu nu răspunzi la nici o întrebare.

FIARA MĂRII

Te iată iarăși singur, în luntrea cît o scoică,
Luptînd în fundul zării cu norii mari din cer
Și legănat de mare, de fiară, ca de-o doică,
Și năbușit în cîntec de țitele-i de fier.

Talazele-adunate cu bezne, șerpi și rîme,
Și-n gloate ghemuite, fanaticii limbrici
Te urmăresc : izbînda și lupta să-ți dărime,
Fîndcă putuși furtuna cu fruntea să despicî.

Deasupra muncii tale încet biruitoare
Veghează-n toată lumea un singur strop de stea,
Ca un păianjen care a pogorit din soare
Ca-n trecerea vîtorii zălog și scut să stea.

Te iată prins de vînturi. Stihia nu te cruță.
Ca-n vremea cînd, lipsîndu-i și luntre și lopeți,
Omul era bolnăva și palida maimuță,
Înfricoșată-n fața cereștilor păreți.

Departe ești, departe, ca fluturii ce-și lasă
În ramuri crisalida, din piersicul natal,
Departe foarte, frate, de sine-ți și de casă,
Gonind întreg oceanul, străin, din val în val.

Unde se duce singur, urzit în marea deasă ?

INSCRIPȚIE PE UN PAHAR

Cristal rotund, pe-o umbră de velur;
Cu inima de-a pururea senină,
M-am născocit din ape de azur,
Am înghețat sub țurțuri de lumină.

Și nencetat, ca pietrele de rouă,
Par a renăște-n locu-mi tot virgin,
Cu-o licărire-n fundul meu mai nouă,
Pe cât mi-i încăputul de puțin.
Dar n-ai să știi, prin mine ce izvoare
S-au strecurat și cite, liniștit.
Și nu cunoști pe buza mea scînteietoare
Buzele calde cite m-au sorbit.
Ele-s aci-n văzduh, ca niște foi,
Cînd îmi încerci răcoarea nebăută;
Și gura ta, sorbindu-mi stropii noi,
Buzele-n zbor, umbrite, ți-o sărută.

PIA

Ce poți avea, sufletul meu,
Cînd soarele ne pune-n ramuri iară
Ori un inel de foc, ori o brățară,
Cu mîna caldă a lui Dumnezeu ?

Și cînd făptura ne primește-ntreagă,
Ca un altar ce-n haos s-a deschis,
Și dinainte floarea ni se pleacă,
Să-i sărutăm petalele de vis ?

Ești întristat de-acest adînc tablou;
Unde la fiecare clipă am simțit
Că ne atinge pensula din nou,
A umbrei mari ce-n el ne-a zugrăvit ?

Dar dorurile toate adunate,
Pe unda-n fund a cerului străjar,
Pe care noaptea trec, întunecate,
Luntrile, lin, cu prora de cleștar ?

Copacu-ntreg trăsare și se-ndoaie
Cu toate rădăcinile deodată.
O picătură slobodă de ploaie
Pe-o frunză a căzut, înveninată.

PSALM

Nu-ți cer un lucru prea cu neputință
În recea mea-ncruntată suferință.
Dacă-ncepui de-aproape să-ți dau ghes,
Vreau să vorbești cu robul tău mai des.

De cînd s-a întocmit Sfînta Scriptură
Tu n-ai mai pus picioru-n bătătură
Și anii mor și veacurile pier
Aci sub tine, dedesubt, subț cer,

Cînd magii au purces după o stea,
Tu le vorbeai — și se putea.
Cînd fu să plece și Iosif,
Scris l-ai găsit în catastif
Și l-ai trimis un înger de povață —
Și îngerul stătu cu el de față.

Îngerii tăi grijeau pe vremea ceea
Și pruncul și bărbatul și femeia.

Doar mie, Domnul, veșnicul și bunul,
Nu mi-a trimis, de cînd mă rog,
nici unul...

BINECUVÎNTARE

Dormiți, dormiți !
Hipnoza nopții suflă boare
În mușchii voștri veștejiți
Și mîine veți avea izvoare
Din spor, pămîntul să-l stropiți
Cu bale călătoare.

Dormiți, dormiți,
Căci legea o citește cariul
Cînd voi sînteți încremeniți
Și-n țeasta voastră-și zvîrlă zarul
Satan, cu ochii buimăciți.
Noroc ! Fiți fericiți !

Dormiți, dormiți,
În monarhia minerală,
Cu-obrajii, sterpi și gălbejiți,
Lipiți de carnea triumfală,
Cu care, morți, vă-nsuflețiți
O zi și-o viață goală.

Cei umiliți în trudă și-n răbdare,
Pribegii, robii și sihăștrii,
Bătuți de-a lunii vînătă dogoare,
Așteaptă stolul șoimilor albaștri.
Judecători, stăpîni și-ndreptățiți,
Voi sînteți beți. Dormiți, dormiți !

Și insumi bine-vă-cuvînt:
Căci e nevoie pe pămînt
Să vă-nmulțiți,
Să ne-apăsați și să ne-nlănțuiți,
Și veacuri oarbe să clădiți,
Dormiți, dormiți !

POATE CĂ ESTE CEASUL

Poate că este ceasul, de vreme ce scoboară
Din arbori toată frunza ce-a fost și strălucit,
Să ne privim trecutul în față, liniștit,
Cînd urma lui de umbră începe să ne doară.

Și, fără umilință și fără de mîndrie,
Să ne-amintim în noapte, de noi, din fir în fir,
Și să privim zigzagul, pe stînci, de tibișir,
În care-și puse pasul fragila mărturie.

O zi mărunți, o noapte aprinși cu foc de aștri,
Cînd răstigniți, cînd slobozi și mari și-adesea mici,
Păstori de crizanteme, profeți pentru furnici,
Deasupra-ne vultûrîi pluteau în cer albaștri.

Și de ni-s rupți genunchii de căile spinoase;
De ce pentru-ntristare să fie tot ce-a fost ?
Nu-i toamnă ? Să ne facem din noi un adăpost
Și s-adunăm deșertul, la cald, pe lângă case.

Să luăm cenușa stinsă pe vechile altare;
Să-i dăm din nou văpaia și-un fum mai roditor.
S-o-mprăștiem, sămînță, pe șesul viitor,
Nădăjduind culesul târziu, cu întristare.

NEHOTĂRIRE

Îmi voi ucide timpul și visurile, deci,
Cîrpi-voi pe-ntuneric mantaua vieții mele.
Drept mulțumire ști-voi că cerurile reci
Vor strecura prin găuri lumina unei stele.

Să las s-o umple cerul cu vastul lui tezaur ?
Înveșmîntat domnește, să trec cu giulgiul rupt ;
Pe coate cu luceferi, spoit pe piept cu aur
Și tatuat cu fulger, să nu-nving ? să nu lupt ?

Să bat noroiul vremii, cu ochii-nchiși. Hlamida
Să-mi scoată-n drum nerozii, rînjiți, din cîrciumi beți.
Ca fluturii, ce rabdă să-i poarte-n praf omida,
Să rabd și eu în mine, povară, două vieți ?

Un om, trudit și-acela, îmi va deschide mîine
Mormîntul pomenirii cu mîna-i preacurată,
Ca să mă frîngă-n soare, schimbat prin moartea-n pîine;
Și fraților din urmă, șoptind să mă împartă.

Dar ziua care trece și mă rănește-n treacă
Îmi umilește cîrja și-mi înconvoaie crinii,
Și inima urmează s-atîrne ca un lacăt
Cu cheile pierdute, la porțile luminii.

De ce nu pot să nu știu, de ce nu pot să n-aud
În ce stă rostul zilei și prețul de-a ți-o trece ?
Deschide-mi-te, suflet, prin șapte ochi de flaut,
Și cîntecul și viața și moartea să le-nece.

DOLIU

Mai mult, tu nu vei mai vedea
Nimic, nici cer, nici flori.
S-au prăfuit din zarea ta,
Ca niște nori.
Nici zare nu vei mai avea,
Nici ochi cu care s-o măsoari
În geamuri prin perdea.

De-acum străină mîna ta
Îți va șede, deoparte,
Ca un condei, pe undeva,
Alături de-o carte.
Și ochii tăi, de gura ta,
Vor trece mai departe,
Decît un nufăr de o stea.

Orbit-a viața și, cu ea,
Și cîntecul și luna,
Și unda-n care strălucea
S-a știns pe todeauna.

**Tu pe vecie n-ci mai fi,
Și-ai fost, mă-ntreb, vreodată ?
Pustiul mă învăluî,
Cînd subț un plop mi se trezi
Tot dorul de-altădată !**

**Durerea mi se pierde-n fum,
Tot căutînd un vreasce de rost
Într-aste drumuri fără drum,
În care toate doar au fost,
Și nu mai sînt acum.**

PSALM

**Te drămuiesc în zgomot și-n tăcere
Și te pîndesc în timp, ca pe vînat,
Să văd : ești șoimul meu cel căutat ?
Să te ucid ? Sau să-ngenunchi a cere.**

**Pentru credință sau pentru țagadă,
Te caut dîrz și fără de folos.
Ești visul meu, din toate, cel frumos
Și nu-ndrăznesc să te dobor din cer grămadă.**

**Ca-n oglindirea unui drum de apă.
Pari cînd a fi, pari cînd că nu mai ești ;
Te-ntrezării în stele, printre pești,
Ca taurul sălbatec cînd se-adapă.**

Singuri, acum, în marea ta poveste,
Rămîn cu tine să mă mai măsor,
Fără să vreau să ies biruitor.
Vreau să te pipăi și să urlu : «Este »

INSCRIȚIE PE BIBLIE

O mie de neamuri te-au strîns cu zăbavă,
Trecîndu-te tainic prin somn tuturor,
Cules, pe-nserate, de cugetul lor,
Prin pomii nădejzii cu frunza bolnavă.

O sută de veacuri, cusute-n cotoare,
Aduc mărturie și semn cunoscut
Că oameni în vremuri, aleși te-au văzut
Întreg, în odăjdii de brumă și soare.

Poteca de suflete șesul străbate,
Ca niște săcară cu spic.
Puterea dospește-n grăuntele mic
Și holdele-așteaptă tot nescuturate.

O mie de neamuri, plecate, domoale
Te caută-n ceruri, în vis, în pămînt.
Ascuns te-au găsit în Cuvînt.
Sfărimă Cuvîntul : cuvintele-s goale.

ARHEOLOGIE

Sufletul meu își mai aduce-aminte;
Și-acum și nencetat, de ce-a trecut,
De un trecut ce mi-e necunoscut,
Dar ale cărui sfinte oseminte

S-au așezat în mine fără' să știu,
Cum nici pământul știe pe-ale lui,
În care dorm statui lângă statui
Și-i zăvorât sicriu lângă sicriu,

Un murmur nentrerupt, de epitafe;
Cari mai străine, care mai sonore,
Prin aer, timpu-i despărțit de ore.
Ca de mireasma lor niște garoafe.

Tăcerea vocile și le-a pierdut,
Care-o făceau pe vremuri să răsunе.
Aud țărîna doar a vocilor străbune,
Cum se desface, cum s-a desfăcut.

Și, cîteodată, totul se deșteaptă,
Ca-ntr-o furtună mare ca Tăria
Și-arată veacurile temelia.
Eu priveghez pe ultima lor treaptă.

DOR DUR

Ai îmbătrinit, băiete,
Cîntînd stihuri și ștafete,
Potrivind, ascuns de lună,
Vorba-n fluier, care sună.

Lumea plînge de necazuri,
Tu-ți pui gîndul pe atlazuri
Și, de dor de vînt și mierle,
Faci cu acul fir de perle.

Îți ungi rănile cu-argint,
Te alinți cu zări ce mint
Și-ți faci cugetul hotar
Între înger și măgar.

Ah ! de cînd m-a fost iubit,
Felul meu s-a izmenit.
Gura-i rece, de nălucă,
Mi-a lăsat viața năucă.

Fînța mică de otravă
Mi-a făcut carnea bolnavă.
Fieșcare os mă doare
De-amintire și lingoare.

Și pentru că nu am știre
De-mi voi mai veni în fire
Și de o voi mai vedea
Strînsă subt musteața mea,

Ca un șarpe ce se zbate
Suferind de cinci păcate,
Stihuind m-am hotărît
Să-mi trec noaptea de urît.

Că dacă mai este vie,
Serie peană ! sînge scrie !
Cine știe !...
O citi și o să vie:

MÎNĂSTIRE

Ațipit-a ziua-n ramuri.
Porumbeii albi, la rînd,
Pe pridvoare și la-geamuri
Se trezesc din nou visînd.

Aripile dorm închise
Pretutîndeni, evantalii.
Toată lumea ciripise
Pentru seara de Rusalii.

Clopotele-au ostenit,
Lilieci din clopôtniți
Dau de cerul risîpit
Pretutîndenea din solniți.

Luna-și mîină lin păunii
Pe întinsu-i așternut.
Ochii tăi ca bruma prunii
Mă gîndesc să ți-i sărut.

**Și cum ceasul bate-n larg
Peste noi și peste plante,
De s-ar crede că se sparg
Subt ciocane diamante ;**

**Timpul cel adevărat
Vine-n aripi împrejur,
Și pe capul meu plecat
Varsă poale de azur.**

PSALM

**Pentru că n-a putut să te-nțeleagă
Deșertăciunea lor de vis și lut,
Sființii-au lăsat cuvînt că te-au văzut
Și că purtai toiaș și barbă-ntreagă.**

**Te-ai arătat adeseori făpturii
Și-ntodeauna-n haine de-mpărat,
Amenințînd și numai supărat,
Că se sfîiau de tine și vulturii.**

**În Paradisul Evei, prin pădure,
Ca și în vécii triști de mai tîrziu,
Gura ta sfîntă, toți Părinții știu,
Nu s-a deschis decît ca să ne-njure.**

**Doamne, izvorul meu și cîntecele mele !
Nădejdea mea și truda mea !
Din ale cărui miezuri vii de stele
Cerc să-mi îngheț o boabă de mărgea.**

Tu ești și-ai fost mai mult decît în fire
Era să fii, să stai, să viețuiești.
Ești ca un gînd, și ești și nici nu ești,
Între puțință și-ntre amintire,

DRUM ÎN IARNĂ

Decembre, ca un paradis
De marmur și scînteii,
Hlamida și-a deschis,
Și, dintre tei,
Un valet lin de clopoței
Suspînă-abia, ca-n vis,

Deasupra nopților s-a-ntîns
Legendă ideală,
Și nu e suflet neatîns,
Oricît de stîns,
De diafana ei petală,
În care să nu fi descîns
Lumina siderală.

E feerie de argint
Cristalizat în țurțuri lungi
Și pe cît ochii ți-i alungi,
Pe cît ajungi,
E marmur alb, neprihănit,
Pustiu și nesfîrșit.

În umbra lămpilor cernite
Se varsă vis în cupe noi,
Și capetele mult iubite
Se-nvecînesc pe nesimțite,
Ca niște frunze de trifoi.

Feți dulci, o clipă-ndrăgostiți,
Pe-atîta farmec și senin,
Fiți, cel puțin
Voi, fericiți !

PRINȚUL

Biruitoare de lifte și jivine,
Așteaptă dirz, la rîndu-i biruit,
Și ochii lui, de patru timpuri pline,
Încremeniți pe zare, n-au dormit.

Pe locul unde și-a răpus vrăjmașii,
Și slava lor țărînă a căzut,
S-au arătat, în urmă,-n singe, pașii
Curtenilor șireți ce l-au vîndut.

Închis în turnul morții din poruncă,
Prințul e-ntreg, dar gîndurile-l dor,
Ca niște vulturi negri ce-și aruncă
Între cotețe rotirile lor.

Puterea lui întreagă și vitează
Ascultă-n noaptea de safir și lut,
Din depărtare, calul că-i nechează,
Care prin adieri l-a cunoscut.

Și cînd îl roș păduchii cîteodată
Pe dedesubtul platoșei domnești,
Prînzul te simte, spadă fermecată,
Prinsă de șold, c-ai tremurat și crești.

EVOLUȚII

Pămîntul antic s-a civilizat.
Nici nimfe, nici naiade, nici sirene,
Crucificate ritmic și alene
În așternutul undei ondulat.

Pe coaja bulevardului de smoală,
Subt ochii guarzilor, în cete,
Nepoții lui Orfeu se duc la școală
Cu plăcile de piatră cu burete.

Toți, abdicăți din funcția divină,
Au renunțat la slăvile eterne.
Apolo-i profesor de mandolină,
Pan lecții dă, de limbile moderne.

Hercule-i petrolist dactilograf,
Și Joe însuși, farmacist detreabă,
Servește-n cutiuțe la tarabă
Cîte un hap, cîte un praf.

Odinioară, ne soseau prin curte
Și stau de vorbă-n cîntece cu noi,
Îngerii mici cu ăripile scurte
Și sfinții cîndizi în stihare noi.

Și câteodată, scara, prin grădina,
Se năruia rănit din zbor
Cite-un seraf cu mîna la picior,
Ciocnit în aer cu-o albină.

Dar la fereastra staulului, sus,
De cîte ori, oprindu-ne, din grabă,
Nu am zărit lumina lui Isus
Și-am auzit că vocea lui ne-ntreabă

Pavel din Tars e-acum zaraf sărac,
Și Chrisostom băiat de prăvălie,
Iar Sfintul Duh, închis în colivie,
Făcutu-s-a pui mic de pîlpalac.

PUȚIN

O, vino, fluture, te lasă
Pe brațu-mi osteniti.
Întinde-ți aripa frumoasă,
Fii bunul meu venit.

Strămută-mi gîndu-ntr-alte părți,
Strecoară-mi-l pe sub tulpini,
Ca să-l întorc apoi pe cărți,
Nins, cum și tu vii, de lumini.

Cu trupul tău de catifea,
Ce tremură de fin ce-i,
Îmi amintești de ochii de cafea,
Din genele Ilincei.

În casa toamnei nu te vezi,
De mic și de uitat.
Dar toate florile-n livezi
Ți-aștern câte un pat,

Și toate frunzele te cer
Să-ți legene lin somnul,
Știind că leagănă spre cer,
În sinul tău, pre Domnul.

O, du-te, fluture, din nou,
Luminile te cheamă ;
Dar prin al liniștii ecou
Fii băgător de seamă.

O mierlă-și poartă pe sub tei
Un cioc și-o gușă-adîncă.
Domnul e prins și-n sinul ei—
Și mierla te mănîncă.

GRAVURĂ

Astăzi, soarele, prin ceață,
S-a născut din haos, mort,
Pe-nserata dimineată,
Cenușie ca un cort.

Pe cînd sufletul coboară,
Melancolic, pe-amintiri,
Ca o pulbere ușoară
De scînteii și licăriri,

Peste cărțile din care
Se deșteaptă musc trezit
De pe foi ce-au putrezit
Prin unghere de sertare,

Orologiul, ploaia-n urmă
Și cu inima-ntr-un ritm,
Bat secundele ce-n turmă
Nencetât au tot murit.

Și ce liniște se-așterne !
Și cum sufletul se-aude,
Scuturînd aripe ude
Peste brumcle eterne !

Dintr-a mea singurătate
Las în voie timpul viu,
Care știe ce nu știu,
Și prin veacuri destrămate
Fac cu pana semn și scriu.

CREION

Trecînd pe puntea-ngustă,
Dintr-un secret imbold
Cu mina prinsă-n fustă,
Și-o suie pînă-n șold,

Genunchii, copti ca griul,
Duc somnului prinos,
Fără-ndoială, rîul
Își lasă pleoapa-n jos.

Zburdalnică pe glezne
Se-ntoarce către casă.
O ! vîntule, ți-e lezne
Să-i spui că e frumoasă.

Dar puntea-n salturi répezi
Se clatină-ntre mure.
O ! punte, fă-te lebezi,
Și du-mi-o-n țarm ușure.

Cu sufletul, și eu
O duc din mal de mîini
Și-o simt în dorul meu
Ca miezul unei pîini.

Și-acum, cînd își ridică
O mîină peste zare,
O vede-o rîndunică
Umplînd cu-o sărutare
Azurul prins de-o stea.

O ! cuiburi, scoici cu șoapte,
Rugați-vă, la noapte,
Din turlă, pentru ca...

PSALM

Pribeag în șes, în munte și pe ape,
Nu știu să fug din marele ocol.
Pe cît nainte locul mi-e mai gol,
Pe-atît hotarul lui mi-i mai aproape.

Piscul sfârșește-n punctul unde-ncepe.
Marea mă-nchide, lutul m-a oprit.
Am alergat și-n drum m-am răzvrătit
Și n-am scăpat din zarea marei stepe.

Sînt prins din patru laturi deodată,
Și-oricît m-aș măguli biruitor,
Cunosc ce răni și-anume unde dor
Și suferința mea necăutată.

Din vitejii și biruinți trecute
Am cîștigat puterea, ce-a rămas :
Nu mai străbat destinul meu la pas,
Ci furtunos de-acum, și iute.

Nu lua în seamă cîntecele grele
Cu care turbur liniștea de-apoi.
Sînt leacuri vechi pentru dureri mai noi
Și cîntă moartea-n trîmbițele mele.

JIGNIRE

Neprețuind granitul, o, fecioară !
Din care-aș fi putut să ți-l cioplesc,
Am căutat în lutul rumânesc
Trupul tău zvelt și cu miros de ceară.

Am luat pămînt sălbatec din pădure
Și-am frămîntat cu mîină de olar,
În parte, fiecare mădular,
Al ființei tale mici, de cremene ușure.

Amăltîndu-ți ochii, luai tipar verbina;
Drept pleoape, foi adînci de trandafiri,
Pentru sprincene firele subțiri
De iarbă nouă ce-a-nțepat lumina.

Luai pildă pentru trunchi de la urcioare,
Și dacă-n sîni și șold a-ntîrziat
Mîna-mi aprinsă, eu sînt vinovat
Că n-am oprit statuia-n cingătoare

Și c-am voit să simtă și să umble
Și să se-ndoaie-n pipăitul meu,
De chinul dulce, dat de Dumnezeu,
Care-a trecut prin mine și te umple.

Femeie scumpă și ispită moale !
Povară-acum, cînd, vie, te-am pierdut,
De ce te zămislii atunci din lut
Și nu-ți lăsaî pămîntul pentru oale ?

GRAIUL NOPTII

Cucuvaie, cîntecul tău tîrziu,
În noaptea cu veșmînt argintiu,
Are cîteva tari silabe
Cu cîteva silabe slabe.
Ce prost, întîi, s-a-nfricoșat de tînc,
De cîntecul tău cu chemări străine,
De ființa de abur și pucioasă
În noaptea lui somnoroasă ?

Ochii tăi, mari și teferi,
Ca niște luceferi
Înghețați de uimire,
Privesc în suvenire.
Tu știi că destinul e grav
În pensula marelui zugrav.
Omule, gură strîmbă, gură hidă,
Pasărea nu știe să ridă !

Tu ești clopoțelul Sfîntului Duh
Și treci lung prin văzduh
Și suni lepădarea de sine
Și-mpărăția nopții ce vine.
Glasul tău depărtat și sfînt
Spune auzului de pe pămînt
Că sufletul trebuie să stea
De veghe, înarmat în șea !
Că sufletul e-o sabie sticloasă
Care trebuie trasă :
Să-i scinteie stelele-n lăcuș !

Povară mi-e mîntea, ca tuciul !

Tu trăiești fără castel,
Fără pat, fără așternut,
De la început ;
Fără cufăr, fără cărți,
Zburînd mereu într-alte părți,
Neașezată nicăieri,
Fără drepturi, fără puteri.

O ! cucuvala lui Dumnezeu,
Gîndesc c-ai fi sufletul meu !

Dimineata, seara, triste.
Triste-s oare-ntr-adevar ?
Umbre-atirna de batiste
Si de fire lungi de par.

De vor fi sau nu, precum
Ochiul de ciclop le vede,
Zugravite-n vint cu fum,
N-au conture, nici parfum
Ramurile din livele.

Printre prunii din amurg
Cinta-n ritmuri de tpsii
Chiersul moale, stihul turec
Si arab, de la geamii.

Rugaciune ! Nebunie !
Ca bolnavii gem cu totii.
Sint nebuni ? In chinovie
Au si munte si campie.

Catapeteasma pustie,
In altar, imi intră hoții.

IOSIF AL UNGRO-VLAHIEI

Se-naltă fumul de tămâie
De la jertfelnic la Isus
Și cu mireasma lui mîngîie
Sfinții cu nimb de foc, de sus.

Cîntările, suind în cor
Cu clopotele, s-au topit
În glasul de mijlocitor
Al blindului mitropolit.

Înveșmîntat în promoroc
Cusut cu foi de trandafir,
Se roagă-n gînd ca un proroc
Și pune fruntea pe potir.

Dar ridicîndu-l Prea-Sfințitul
La ceruri, brațul i se frînge
Și varsă din neprihănitul
Trup sfînt muiat în sfîntul sînge.

Curata cuminecătură
În veac de veac nu s-a vărsat.
Unchiașul în genunchi, murmură :
— «Părinților, sînt cu păcat !»

Pe cînd părinții-arhimandriți
Și arhondarul stavrofor
Se jăluiesc, nemintuiți,
Cum că păcatul e al lor.

ICOANĂ

Noaptea întinde scoarțe, plocăte și covoare,
Urzite cu zigzaguri și cu chenar mărunț,
În care se repetă izvodul la culoare
Și chipurile crucii și florile, cum sunt.

În fața lunii, dreaptă, șoseaua-n vărgi cu plopii
S-a pardosit cu țoale din Jii și Mehedinți,
Și-n umbra fiecărui copac așteaptă popii,
Stringind în mâini tăcute cădelnițe fierbinți.

Ivirea se va face, pesemne, din cîmpie,
Prin albele cătune, pitite subț căciuli.
La moara adormită cu roata-n apa vie
S-au și sculat dulăii, molatici și ciufuli.

Căci iar Ierusalimul se-arată după ploaie,
Cum l-au știut întocmai, pe vremuri, cuvioșii.
Ce vezi ? Sobolii-naltă biserici, mușuroaie.
Ce-auzi ? Văzdühul cîntă întreg cu toți cocoșii.

INSCRIȚIE PE UN PORTRET

Cunoști în vreme visul că sfîrșește.
Ți-ai așteptat oșteanul trist pe scut.
Să-ți intre-n zale reci în așternut
Și să-ți frămînte trupul tilhărește.

Și te socoți ca iedera, deodată,
Rămasă-n legănare și pustiu.
Ai bănuț că platoșa-i pătată,
Pe care odihniseși, cu rachiu.

Făptură vrăjitoare și duioasă !
Nu te-am oprit s-aștepți și să suspini,
Ci te-am lăsat să-l încâlcești în spini
Fuiorul vieții tale de mătăasă.

Mi-am stăpînit pornirea idolatră
Cu o voință crîncenă și rece ;
Căci somnul tău nu trebuia să-nece
Sufletul meu de piscuri mari de piatră.

Durerea noastră-aduce cald și bine
Celor hrăniți cu jertfele din noi.
Eu, noaptea, ca un pom, ascult în mine
Căzînd miloase,-n cuiburi, sfinte foi.

TOAMNA

Străbatem iarăși parcul, la pas, ca mai nainte.
Cărările-nvelite-s cu palide-oseminte.
Aceeși bancă-n frunze ne-așteaptă la fîntîni.
Doi îngeri duc beteala fîntînilor pe mîni.

Ne-am așezat alături și brațu-i m-a cuprins.
Un luminiș în mine părea că s-ar fi stîns.
Mă-ndrept încet spre mine și sufletul mi-l caut
Ca orbul, ca să cînte, spărturile pe flaut.

Vreau să-mi ridic privirea și vreau să-i mângii
ochii...
Privirea întârzie pe panglicile rochii.
Vreau degetul ușure să-l iau, să i-l dozmierd...
Orice vreau rămâne îndeplinit pe sfert.

Dar ce nu pot pricepe ea pricepu, de plinge ?
Apusul își întoarce cirezile prin sînge.
O ! mă ridic, pe suflet s-o strîng și s-o sărut —
Dar brațele, din umeri, le simt că mi-au căzut.

Și de-am venit ca-n timpuri, a fost ca, înc-o dată,
S-aplec la sărutare o frunte vinovată,
Să-nvingem iarăși vremea dintr-o nădire nouă
Și să-nviem adîncul izvoarelor de rouă.

Și cum scoboară noaptea, al'dată așteptată,
Îmi pare veche luna — și steaua ce se-arată,
Ca un părete de-arme, cu care-aș fi vinat.

Și fără glas, cu luna, și noi ne-am ridicat.

MITRA LUI GRIGORIE

Tiara, grea pe frunte, de aur gros bătut,
S-a făurit frumoasă, acum vreo șapte veacuri,
Muncită, în robie, de meșter priceput
A-mpodobi tertipul cu gingășii și fleacuri.

Aci, cunoști căleiiul ciocanului, lovît
În bulgării de aur supuși silit strivirii
Și-ncovoiți de-o floare la locul potrivit,
Prinzînd înfățișarea, treptat, a-nchipuirii.

Aci, se subțiază metalul străveziu,
Și, fir plăpînd, ca firul de păr prin flori se coase :
Tors ca din furci de aur și ajungînd mătase,
Pe nicovala neagră, se iscă nimbul viu.

Trei rînduri de zmaralde, ca dinții din gingie,
Rotunde, deopotrivă, jurîmprejur răsar,
Pe-alocuri întrerupte de-o piatră rubinie
Și de un bob mai mare de vechi mîrgăritar.

Păstrată pentru Paști în cămin cu-nmuietoare,
Tiara stă-n părete, păzită de doi sfinți.
Albastrul căptușelii pătat e de sudoare,
Pe creștetul, din vremuri, al foștilor Părinți.

AGATE NEGRE

Cum e-n mijlocul tăcerii,
Adîncită-n văgăuna
Noptii palide, ca luna
Licărind în bruma serii ;

Și cum sufletul se pierde
Într-un lin, păinjinis
Ce se leagănă pieziș
Să-l mîngîie și dezmierde ;

Cum din foile citite
Fluturi albi, cu ochi de aur,
Pe buchete de țintaur
Mișcă aripi prăfuite ;

Cu susûre de mătasă
Încată de dantele —
Pe la gamurile mele
Trece vîntul ca o plasă
Constelată cu mărgele.

Turburat în amintire,
S-a întors parfum de vis,
De la sînu-abia deschis,
Peste care-un braț subțire
Adormea ca un iris.

OSEMINTE PIERDUTE

Iubirea noastră a murit aici.
Tu frunză cazi, tu creangă te ridici.

Atît amar de ani e de atunci !
Glicină tu, tu florile-ți arunci.

A mai venit de-atuncea să v-asculte,
Voi plopî adinci, cu voci și șoapte multe ?

Voi ați rămas întorși tot spre apus,
Voi creșteți toți de-a pururea în sus.

N-o mai zăriți, din vîrfuri, nicăieri ?
Știți voi ce vorbă este vorba «ieri» ?

La poartă, umbr-aceluiași stejar.
Mă rog, intrînd, de domnul grădinar.

Fintina curge, ca și-atunci, mereu.
Tu curgi, fintină, pe trecutul meu.

Și toate sînt precum le-am cunoscut,
Rămase-așa, ca dintru început.

I-am spus că vreau să caut un mormînt,
Pe care l-am săpat, de mult, cîntînd.

Și mi-a răspuns că nu e în grădina lui.
E-adevărat. Nu este mormîntul nimănui.

SATAN

Călătorind pe malul furtunilor latine,
L-am întîlnit, sol pașnic, pe-o stîncă de topaz,
Cu ochii, ripi de umbră, deschiși din cer spre mine,
Cu talpa roză, linsă, subt munte, de talaz.

Gol în imensa zare, tăcut și gînditor,
Cu brațele păroase, la piept, făcute cruce,
Privea la luntrea-mi albă pe undă cum se duce
Tîrîta de virteje, — picior peste picior.

Deși nămieț, în umbra, culcată peste mare,
Ca dira unei neguri în care se răsfrîng,
Văzui cum firmamentul roiește și tresare
Din mii de candelabre aprinse din adînc.

Și se-ntreba atuncea speranța mea mirată :
Cine-ar fi fost să fie bărbatul uriaș,
Oprit pe țărnul lumii, cu-o mină-atît de lată
Încît putea să joace pe deget un oraș ?

Am ridicat lopata în semn de datorie
Și m-am sculat din luntre, de jos, ca să-l salut,
Ca-n fața unui rege strein, recunoscut.

El își întoarse capul puțin, strîmbînd în loc
Planetele ca minge, și luna cum e chifla —
Și încruntînd sprinceană pe ochiul lui de foc,
Răspunse Europei, orgolios, cu tifla.

VODĂ ȚEPEȘ

Pacea e-n țară, pacea în afară,
Hotarul, liniștit cum n-a mai fost,
Și șesurile, azi la adăpost,
Plugarii noi le-fulgeră și ară.

Pe la-nceputul dulce-al primăverii
Satul și-aduce-aminte de povești,
Și frunza tremură pe crengi cerești,
Și, pasămite,-n taină, și boierii.

De bună seamă. Vodă gînditorul
La curățirea lumii-i hotărît.
Îndeasă țeapa-n oameni pînă-n gît
Pentru-a-ntîlni șezutul omușorului.

Și nu cunoști cruțări și amînări
De te arunci dreptății împotrivă.
De-altfel, creștin, cu țepile, colivă
Îți pregătește Vlad — și lumînări.

Cuviincios cu buna rînduială,
Pentru cei mari, fie munteni sau turci,
Avea mai mari și osebite furci,
Ca treapta loc să nu dea la-ndoială.

Vedeai vizirii la-nălțimea lor,
Înfipti în virfuri sprintene de plopi,
Iar pentru sfinți, vlădici și episcopi
Avea lemn sfînt și bun mirositor.

Și iată Sfatul Țării adunat
Să mulțumească Domnului de Pace.
Vlad șade-n jilt. E liniștit. Și tace,
Cu sufletul în platoșă-mpăcat.

Și pe cînd prieteni și curteni în zale
Ciocnesc în juru-i cupele cu vin,
În cîntea faptelor Măriei-Sale,
El cugetă ce țepi li se cuvin.

ÎN TRE DOUA NOPTI

Mi-am împlîntat lopata tăioasă în odaie.
Afară bătea vîntul. Afară era ploaie.

Și mi-am săpat odaia departe subț pămînt.
Afară bătea ploaia. Afară era vînt.

Am aruncat pămîntul din groapă, pe fereastră.
Pămîntul era negru : perdeaua lui, albastră.

S-a ridicat la geamuri, pămîntul pînă sus.
Cit lumea-i era piscul, și-n pisc plîngea Isus.

Săpînd s-a rupt lopata. Cel ce-o știrbise, iată-l,
Cu moaștele-i de piatră, fusese însuși Tatăl.

Și m-am întors prin timpuri, pe unde-am scoborît,
Și în odaia goală din nou mi-a fost urît.

Și am voit atuncea să sui și-n pisc să fiu.
O stea era pe ceruri. În cer era tîrziu.

CALIGULA

Dorm în umbră legăunate lebezile-n puf de undă,
Cuiburi albe, perini albe, printre stele furnicar.
Cîte-o stea insingurată cată-n ăripi să se-ascundă
Cîte-o lebadă-și îndreaptă capul, ca un nenufar.

De pe pod, la miezul nopții, le aruncă mîna bună
Pîinea, ce nutrește truda și trudește visătorii.
Mîini, lăsați-le flămînde să se-acopere cu lună ;
Lebezi, așteptați ca pîinea să v-o dea semănătorii.

Stea cu stea pe-ntinsul undei liniștite pun cleștar;
Și printr-însul zugrăvite lebezile par și luna.
Plîngerii de viori și fluier cad în lac mărgăritar
Și se-aud din depărtare lovind unda cîte una.

În palatele aprinse, cu balcoane și unghere,
Liturghia bogăției are și-astă-seară loc.
Cine-a scris, în ce odaie, fără pat și fără foc,
Imnul ăsta de izbîndă, de iubire și durere ?

Folosiți-vă de cîntec, de lumină și de taină,
Cupe omenеști de goluri, pline-n viață cîte-o clipă,
Și cenușa prin văpaie se-nveștmîntă cu o haină
Și găsește ca să cadă înapoi un fulg de-aripă.

Cîntecul, lumina, taina, unda,-ntinsurile-albastre,
Noi le ținem, noi le strîngem, cei căzniți, urîți și goi.
Temeliile veciei orice-ați face-s ale noastre.
Voi, întoarceți-vă veseli și slăviți, întru noroi.

INSCRIPȚIE PE O UȘE

Cînd pleci, să te-nsoțească piaza bună,
Ca un inel sticlind în dreapta ta.
Nu șovăi, nu te-ndoi, nu te-ntrista.
Purcede drept și biruie-n furtună.

Cînd vii, păsește slobod, rizi și cîntă.
Necazul tău îl uită-ntreg pe prag.
Căci neamul trebuie să-ți fie drag.
Și casa ta să-ți fie zilnic sfîntă.

STINSE SCÎNTEI

De ne-ar ajunge numai icoana ce o lasă
O undă lingă luntre, un povîrniș de casă,
O vatră-nvăluită-n cenușă către seară
Sau un tighel de piatră pe-o cruce seculară,
Tu ți-ai închide ochii și le-ai porni să vie
Icoanele pierdute-n lumină aurie.
Și-ai retrăi trecutul întreg, cu ochiu-nchis,
Fără să simți că-ncepe să semene a vis.

Dar învierea celor ce-au licărit de sus
Și se întorc să urce pe zări, de prin apus,
În pulberile lumii cernute-n amintire,
Se întocmește goală, într-o perdea subțire.
Icoana lor e vie, dar sufletul defunct e.
Ce-a fost hotar îți lasă din el cîteva puncte.
Din fosta-mpărăție azi a rămas o hartă,
Cu care-n vîntul iernii cîrpești fereastră spartă.
Era portretul unei făpturi de alb azur,
Din care, pentru lampă, croiești un abajur.
Aducerile-aminte biletul ți-l trimit
Cerînd adevărîță un plic neiscălit.

Tu, du-te și atinge-ți de lacuri și grădini
Aripile minjite, din timpuri, cu lumini,
De vreme ce dorința și vatra nu-ți ajung.

Petrece lumea toată, călare,-n lat și-n lung →
Și todeauna ținta la care ai ajuns
Să-ți cadă moartă-n sulii, cu un vultur străpuns;

RESTITUIRI

N-au mai rămas prea multe de-nvins și de știut.
Șoseaua se strimtează, cărările se-mbină.
Le simți apropiate din ce în ce mai mult,
Ca spițele din roată, crăpate de lumină.

Ne-apropiem. Văzduhul miroase-a vechi prin noapte,
Flori vechi răsar de-a pururi cu vechile lumini.
Un abur slab se cerne, un cer spoit cu lapte,
Departe,-n orizonturi, se naște prin tulpini.

E-o insulă ? un munte ? o apă ? un deșert ?
De ce-ăr sfirși-n pustie călătoria noastră ?
Ne-a mai rămas s-ajungem, acolo, poate-un sfert
Din calea străbătută, jos verde, sus albastră.

Să ne oprim ? Un cîntec ne vine de la han.
E vinul bun și patul adînc și tu ești dulce.
Și-ai vrea, învăluită-n în părul tău bălan,
Pe jaruri carnea noastră, de via, să se culce.

Nu. Mină crîncen, timpul tu sparge-l cu potcoava,
S-apropiem vecia mai repede de noi.
Păstrează-ți sărutarea, ca florile otrava,
Ca să o dăm țărîni întreagă înapoi.

DIN NOU

Din nou străbate iarna, întocmai ca-n trecut,
Cu-aceleași obiceiuri, mereu nestrămutate !
Ostrețe pînă-n ceruri, mirezme pipărate,
Movili de crizanteme și-un vînt ce-a mai bătut.

În ulițele-nalte, e noapte ziua-ntreagă,
Și umbra, suvenire din vremea-ncetei luni,
Se risipește, parcă, din carul cu cărbuni,
Ce trece tras de-o gloabă normandă și beteagă.

Senină-n imitarea-i eternă, rece, goală,
Și silitoare, iarna, ca un școlar supus,
Aplică-ntodeauna, strict, regula de sus,
Cuminte, mulțumită de-a fi gramaticală.

Cît timp măcar gîndirea n-o vrea să se dezvețe
În mijlocul acestei corecte repetiții
Pentru-ngrășarea ierbii și altoitul viții,
Și să renunțe-odată la doruri și tristețe ?

Copacii însă uită de flori și relief,
În ceața-ntinsă, sură, din spațiu ; deopotrivă,
Tămîie pentru frunze, și pentru morți colivă.
Par începuti pe-o stofă de lină, pe gherghef.

Poetul, strîns în casă, pe piscul dintre hîrnuri,
Întîrzie-n mîndria tăcerii, solitar.
Visează pentru Domnul cu dulce în zadar
Și se hrănește zilnic cu ceai și două cornuri.

Băiete, ai un cufăr de foi și de caiete:
Dă groaza la o parte, citește-le din nou.
E timpul ca la cornuri s-adaogi și un ou,
Și un potlog ca lumca, carîmbilor la ghete.

VINO-MI TOT TU..:

Vino-mi tot tu-n fereastră, stea-n fundul lumii vie,
Ce mă cunoști aproape cu geamul de Tărie,
Cea stinsă cea din urmă și-aprinsă cea dintii.
Coboară-te la mine, și pînă-n zori rămii.
Ochiul deschis, în care un gînd mi se aține,
Dorește ziua-ntreagă de noapte și de tine.
La tine se ridică în fiecare seară
Albina să ia miere un strop și-un bob de ceară.

Soarele-î scump potecii și prinde vieți de tină,
Dar covîrșit de sineși prea-i foc și prea-i lumină.
Și de mi-i bună raza ce-o frînge-n pisc și stîncă,
Tu mîngîi, mir de aur, durerea mea adîncă.
În jurul tău misterul, cu slove negre scris,
Ca-n mine pune golul alături de vis :
Cînd visul dîndu-i margini, cînd golul, lui, vecie,
Și-mpreunați nici unul pe celălalt nu-l știe.

BISERICA DIN GROPI

Biserica necunoscută, cu hramul șters, cu vîrfurile rupte,
Cu turla leșinată-n aer, se încovoiaie-n osteneală,
Și streășinile-i, adăposturi de cuiburi, prinse dedesubt,
Păzesc și-a îngerilor palizi închipuită poleială.

Un tei acoperă cu frunza şindrila sfântului locaş;
Un preot cîntă liturghia, bătrîn şi gîrbov, în veştminte;
Pentru creştinii şi păgînii acestei margini de oraş
Şi pentru cîţi, după pomelnic, îşi mai aduce, ştirb, aminte;

Tu n-ai de piatră decît semnnul unui mormînt de domnitor;
De nici un stil arhitectura ta nu rîvneşte ca să ţie.
Zidită-n lut, din grinzi şi bîrne, şi povîrnită pe pridvor,
Istoria şi arta nu stau auzul să şi-l plece ţie.

Dar el, oltean cu coşuri pline şi cu balanţa fără greş;
Intîrzie din drum la tine, cînd drumul lui spre tine duce,
Ia cobiliţa din spîinare, cu coşurile de cireşi,
O pune jos şi, cu sfiială, scoţînd căciula, face cruce.

DESPĂRTIRE

Cînd am plecat, un ornic bătea din ceaţă rar,
Atît de rar că timpul trecu pe lîngă oră.
I-am auzit întîia bătaie amîndoi,
Pierzîndu-se-n noiembrie prelungă şi sonoră.

Poate mai bate încă secunda de atunci,
Poate-a tăcut îndată şi-aşteaptă să mai vie
Îmbrăţişarea veche, din nou precum a fost,
Şi lacrimile tale, în gara cenuşie.

Cu limbile oprite pe palidul cadran,
Ne-a urmărit plecarea, de sus, ca o fereastră
De casă părăsită, cu-o rază frîntă-n geam.
Nu l-ai simţit că este părtaş la jalea noastră ?

Tu ce-n-fiori pe șesuri plopilor cînd treci, din creștet
Și prinzi de tot ce te-ntîlnește o plasă caldă de răcoare
Tu ce scurtezi, scoțîndu-ți sîinii pe jumătate din veșm
Ca să-i sărute focul gurii, cuprinși de mîini cu luare-am
Pustia vremii, străbătută de șoimi de scrum și de nisip
Căroră vîntul le-mprumută o-nfățișare fără chip ;

Tu te-ai pierdut din drumul lumii ca o săgeată fără ț
Și frumusețea ta făcută pare-a fi fost ca să mă mint

Dar fiindcă n-ai putut răspunde destinul ce-ți pîndi făg
Și n-ai știut a-i scoate-n cale și a-l prăvăli de moarte,
Ridică-ți din pămînt urechea, în ora nopții, cînd te c
Ca să auzi o ! neuitată, neiertătorul meu blestîm.

TRIUMFUL

Își împlini voința cumplitul crunt efort.
Neturburat de bine și rău, privești destinul
Și nu te mustră gîndul că tu ești asasinul
Viteazului din munte, întins, învins și mort.
Osînda fiindu-ți dată de-a crește îndoit,
Făcuși din tine două puteri adînci de ură,
Și luași în luptă partea mîndrită, cu căldură,
A celuia ce astăzi însemni c-a biruit.
Năvala,-ntîi, fu-nceată, tîrzie, într-adins.
Dar zi cu zi mai crude și mai necruțătoare,
Oștirile cu coifuri, pe căi cotropitoare,
Pămîntul de pedeapsă l-au rupt și l-au cuprins.
Striviși în șapte zile ce-i zămislit în șapte.
Nu mai adie vîntul în parcuri, parfumat.

De țitele femeii, rămase fără lapte,
Prunci orbi și muți, schelete și sluiți ai spînzurați,
Albinele, din bozii, aduc la stupi otravă,
Îzvoarele-năcrite-s și strugurii scămășii.
Ca să-ți ajungă ploaia, pune-n văzduh zăbavă,
Și norii-n chiagul serii curg vineți și băloși.
Nici o vioară nu mai pricepe să mai sune,
Chiar stelele, sfințite și pure la-nceput,
Au putrezit în bolta visărilor străbune,
Și zările, mîncate de mucegaiuri, put.
A năzuit un clopot să sune liturghia,
Și bronzul lui, ca scrumul, din turn s-a risipit.
Într-un avînt vremelnice voi și ciocîrlia
Cu aripile zmulse să urce-n răsărit.
Poate-n genunchi mai cauți tîrzie îndreptare
Și ceri smerit hodină la cerul tău pustiu.
E de prisos. Izbînda, de veci s-a cîștigat.
Și biciul greu de plumburi și noduri, pe spinare.
E de prisos. Izbînda, de veci s-a cîștigat.
Curata voie bună și sfînta bucurie
Din lanțul de robie nu pot să mai învie
Și să atingă cerul bătut și-njunghiat.
Voința nu se teme de-acum de-o înviere —
Și ca să nu mai cerce să fie fericit,
A luat în clește insul întreg și l-a stîrpit,
Cu dreptul ce i-l dete sălbatica putere.

ÎNȚÎMPINARE

Dormi la fereastra visului meu, țară,
Al cărei lan a strălucit înțîia oară
Cădelnițelor sufletului meu fierbinte,

Cu care ți-am ieșit arzînd nainte,
Și am călcat potecile lui Dumnezeu
Cu luare-aminte.

Prin gîndurile mele căile se țin
Mereu, pe unde spinii mi-am cules,
De unde corbii-nvăluți de ploaie
Ridică
Pe aripe blestîmul celui ce se-ndoaie
Se face-ntîiul pas, în zori, cu frică.

Băteți, feți albi, în inimă la mine,
De care sînt duminicile pline
Și holdele și brazdele și satul.
Cîntec și joc,
Prin lumea sufletului meu vă faceți loc
Și fiți-i zi cu zi aluatul
La frămîntatul suferințelor cu foc.

HÉRUVIC

Tot ceasul îmi aduce un dar și-o jertfă nouă,
De vreme ce lumina primește să-mi iumine.
Cîmpia scoate-n brazde bijuterii de rouă
Și pomii pun coroane și niimburi pentru mine.

În giulgii clătinate se leagănă cu lacul
Făptura, pretutindeni de față și dosită,
A celui ce, cu firul de umbră și cu acul
Scînteii, indesește pînă mereu pe sită.

Îmi crește-n suflet iarăși o strună de vioară,
Dar cîntecul în mine, tinjind să se deștepte,
Sfios și șovăielnic și-acum ca-nțîia oară,
Răsună-n depărtare, mai sus și mai afară,
Ca-ntr-o vecie albă cu stîlpi și turle drepte.

Și, seara, învelindu-și grădinile cu crep,
Sînt altoit cu visuri, ca un ocean cu stele,
Nu știu culesul lumii de unde să-l încep,
Din cîte flori de aur mi-ajung pînă-n zăbrele.

Imprejmuit cu noaptea, aștept ca o făclie,
Înfășurată-n iederi și-n frunze de leandru
Și încă neaprinsă, la ora mea tîrzie,
În vîrf să mi se lase o stea din policandru.

INCHINĂCIUNE

Viață de foc ! ce faci în vatra noastră ?
Te-năbușe chibritul și te sting
Hîrțile-aruncate în flacăra-ți albastră.
Zalele noastre nu se mai ating
Să-și oțărască solzii lor, de tine.
Platoșa noastră n-a mai oglindit
Văpaia negurilor toate, pline
Din răsărituri și din asfințit.
Cînd păstoream cu turmele pămîntul
Și ne mutam ușori din loc în loc,
Și nu știam unde ne-a fi mormîntul
Și victuiam cu zarea la un loc
Și ne seulam cu soarele deodată

Și ospătam pe-o margine de apă
Și ne urma vecia ca o roată
Și-aveam toiag și fluier drept sapă
Și plug ; și visul ne era pătul —
Atuncea ochii noștri zîmbitori
Nu căutau de subt învelitori
Petecul unui crepuscul.
Necurîoscînd hirtie și cerneală,
Cîntecul nostru se-nălța cîntat,
Iar nesfîrșitul vieții nu era stricat
De un canon, un scris, o zugrăveală.
Unde purcezi ? rosteam la despărțire
Și arătam cu brațul în apus,
În miazăzi, prin aburul subțire
Ce-l risipea cădelnița de sus.
În miazăzi, în miazănoapte,
Pe patru drumurile largi ale făpturii
Veneau cu noi, deasupra-ne, vultûrii,
Și ugerii, alături, ai vitelor, cu lapte.
Necăutînd în turla și orașe
Unde se-nseamnă timpul cu-o bătaie,
Soroacele stau scrise în stelele urmașe.
Și ne simțeam acasă subt cer, ca-ntr-o odaie.

POTIRUL MISTIC

Iată-l cuprins în singura lumină
Ce-o altoiește cerul pe pămînt.
De liniști mari cărarea lui e plină
Și pasul lui e tînăr, drept și sfînt,
Precum ar fi al codrilor de stele
Cînd s-ar mișca din loc, și-n mers
Păstorul alb, ivindu-se-ntre ele,
Și-ar face drum, păsînd, prin univers.

L-așteaptă-n zări talazele de fier :
Nestrăbătuta lor întunecime —
Ce bat zăgazul limpedelui cer
Cu spaimă, hotărîre și cruzime.
E o statuie de-ntuneric sfîntul,
Și ochiul care să-l pătrundă
Nu l-a născut din lutul lui pămîntul,
Ca să-l ridice peste el și undă.

Amforă,-n jur cu-o antică pictură
Ce-și amintește-n murmur c-a rămas
Plinul de umbră pîn' la gură,
Vas tămîios, pe-un fost iconostas,
Du-te, purtată-n soare cu mîndrie,
Pînă acolo unde-s zori de seară,
Și varsă-te în bezna cenușie
Întreagă, liniștită, solitară.

TU NU EȘTI FRUMUSEȚEA...

Tu nu ești frumusețea spiralelor candidе.
În ochi tu nu duci moartea și perlele lichide
În cari răsfrîng misterul văpăile livide.

Nici flori n-atingu-ți fruntea spre dînsele pîecată,
Nici pagini cu poeme rămase de-altădată
Nu se desfac nostalgic în dreapta-i inelată.

Tu nu cunoști otrava gîndirii și-a vegherii :
Fantasmele de fildes, regini ale tăcerii,
Nu ți-au suflat miresme subt salciile scrii.

Tu știi că de cînd lumea e liniște și pace,
Că drumul e pe care păianjenul îl face
Țesînd în umbră caldă velurele să-mbrace
Subt cari stagnează ochii și pletele-ți opace.

Copil naiv ! de-aceea te-ador și te mîngîi
Cu fața-nmormîntată ca-n floare de lămîi
În carnea-ți netezită de buzele dintii !

Și nu-ți șoptesc sonete, nici mituri nu-ți îngîn,
Pe unde trece umbra acestui hoit păgîn.
Aplec eternitatea spre tine, și rămîn

Cu ochi-închiși în zîmbet, copil abia-nflorit ;
Cu fruntea răsturnată, cu visul risipit,
Ca o dantelă scumpă, pe trupu-ți adormit.

Dar spune-mi, la crepuscul, încet, sînt fericit ?...

SFÎRȘITUL TOAMNEI

O ! cine-ar zice că pe-aici
Au fost vreodată flori,
Privighetori,
Și cărți citite cu ochi mici,
În care latele panglici
Întorsu-s-au de-atîtea ori ?

Și totuși, furăm doi mai ieri,
Strînși braț de braț, gingași,
Ca doi bolnavi ;
Și-n legănarea celor seri,
Subt plopilor negri și severi,
Blinzi și supuși ca niște sclavi.

Să plec ! de-acuma sînt străin
Pe unde fură tei,
Pleșuvi și ei !
Ceva ciudat, ca un destin
Mă-mpinge să mă-ntîrzii prin
Căzuta frunză din alei.

Aici, unde-a murit trecutul,
Mă plimb ca-ntr-un mormînt,
În care sînt
Legat s-ascult cum țace lutul,
Pe cînd în suflet toarce mutul
Regret, înfășurat în vînt.

PSALM

Vecinul meu a strîns cu nendurare
Grădini, livezi, cirezi, hambare.
Și stăpînirea lui se-ntinde-acum
Pin' la hotarele de fum.
Soarele-apune zilnic și răsare
Într-ale sale patru buzunare.
Vîzduhu-i face parte din avut
Cu-al zalelor de stele așternut.
Luînd și lumina-n țarcul lui de zestre,
O potcovi și-o pușe în căpestre.

Din cer ia fulgeri, din pământ grăsimi,
Adâncuri înmulțind cu înălțimi,
Și fostul meu vecin de țarm se ține
Vecin de-o vreme, Doamne, și cu tine.

Urechea lui, închisă pentru graiuri,
Cu scamă s-a umplut, de mucegaiuri.
Gingia moale, întărcată, suge,
Ochiul pornește blînd să se usuce,
În pîntec spini, urzici și aguride
Dau știri de beteșugul ce-l ucide.
Creștetul gol poți să-l încerci
Puhăv subt pipăit, ca pe ciuperci.
Și-i șubred ca o funie-nnodată,
Cu căpătîiu-n barca înecată.

Doamne, așa obișnuit ești, biet,
Să risipești făptura-ta încet.
Prefaci în pulbere mărunță
Puterea dîrză și voința cruntă.
Faci dintr-un împărat
Nici praf cît într-un presărat.
Cocoloșești o-mpărăție mare
Ca o foiță de țigare.
Dintr-o stăpînire semeață
Ai făcut puțină ceață.
Zidind, schele-nalte și repezi ridici,
Încaleci pe lespezi cît munții, melci mici.
Păretele-i veacul pătrat,
Și treapta e veacul în lat,
Și scara e toată vecia.
Și cînd le dărîmi, trimiți clipa
Să-și bată aripa
Dedesubt.
Musca mută a timpului rupt.

VRACIUL

Am un bazar de zări și firmamente
De cioburi noi de lună și planete.
Aștri defuncți atîrnă de pereți,
Împărechiați cu zeci de instrumente:

Tablouri fără dată, cărți, portrete;
Pendule-n care cucul s-a oprit,
Spade cu vîrful ars și ruginit,
Icoane, pajuri, chivote, stilete...

Am chei pe toate ușile-ncuiate,
Cintare, cumpeni și măsuri
De prețuit cenușile necercetate
Din sufletul imponderabilei naturi.

Am site fine de cernut polenul
Împrăștiat cu-albinele pe bolți.
Unelte, cu-ascuțișuri și cu colți
Pentru găsit volumul, numărul și genul:

Corăbii ancorate-n cîte-o mare;
Orașe grămădite-n crepuscul,
Cîmpii închise și pămînt destul,
Subt clopotele cîtorva pahare,

Hlamide albe, mitre și coroane...
Pot unge papi, uzurpatori și regi.
Neamuri pierdute și vecii întregi
Stau condensate-n rînduri de flacoane:

Un semn, și timpla cerului se-apeacă
Un semn, și uraganul s-a trezit.
Un semn, și neamuri noi s-au zămislit !
Dar semnul mîna mea nu vrea să-l facă !

În farmacia mea atotlecuitoare
Aleanuri am la chinurile-abia simțite,
Misterioase și nemaitămăduite,
Pe cînd prin jur se naște lumea șubredă și moare.

Pe șesul negru cu lumini de ceară
Pot frămînta din tină și scuipat
Un nou Adam, gigantic și nerăzbunat.
Aștept, îngenunchiată, plebea să mi-l ceară.

Eu mă fălesc că nu vînd ca atîția
Tezaururile mele. Nici nu știu
Dacă pe piață Dumnezeu cel viu
S-a ieftenit mai mult decît tărîtea.

Mormînt închis la zgomotul de-afară,
Contemplan a cîrțîților bucurie
Lingîndu-și puii cu idolatrie,
Băloși, sub steaua mea polară.

DENIE CU CLOPOTE

Taci. Nu te mișca.
Din întunericul meu s-a deșteptat
Și zboară-n văzduhul înstelat
Acvila amintirii.

O ! nu turbura răsăritul.
De unde vine âcvila albastră
De a crescut atît ?
Mică-n cuib şi fără âripi am lăsat-o.

Nu-s prin urmare-nstrăinat
Pe todeauna de trecutul meu.
Mai e nădejde, mai e mîngiere,
Mai colindă o umbră albă prin tăcere,

Norul ce mă răpise s-a spart !
Ploaie caldă ! ploaie mînoasă !
Curgi, darnică pe ogorul meu,
Oin care morţile sufletului
S-au deşteptat.

INTERIOR DE SCHIT

Sufletul tău e parc de stîlpi, la rînd,
Cu stătui albe, sus, pe fiecare,
Încremenite-n cîte o mişcare
Ce-a obosit în piatră şi s-a frînt.

Cînd pasul îmi purcede prin grădină
Furiş, ascult, în noaptea sunătoare,
Murmûre cu silabe de lumină
Şi vorbele de ceaţă şi răcoare.

De subt cordacuri, răzimat în coate,
Oprit sfiios, tăcerea să nu-nvii,
Aştept să treacă stătuiile toate
În drumul lunii albe, cenuşii.

Pentru-ntunericul întins în tine
Am stele mici, pe care eu le pui
Să străjuiască-n lănci diamantine
Basmul tiptil și trist din visul lui.

Cîte-o statuie își aduce-aminte
De locul ei adevărat
Și se coboară strînsă în veșminte
Pînă la capul celui aplecat.

Întinde mîna, piatră, și tihnit
Mîngie-i-l cu palme de granit.

RUGĂ DE VECERNIE

În mine se deșteaptă o-ntreagă omenire,
Sînt cei ce-au fost pe vremuri, sînt cei ce sînt acum
Cîte-o grădină veche, surpată-n suvenire,
Mi-aruncă dinainte belșuguri de parfum.

Și de la sfîntul palid, sfîrșit și blind pe cruce,
La biciul ce-l izbește și-l sîngeră-n obraz,
Pe nesimțite nu știu ce-nvecinare duce
Și rînd pe rînd sînt unul și celălalt. Zăplaz

Între atîtea inimi ce bat cu toate-n mine,
Ca niște turlă pline de clopote, n-a fost,
Nu este, n-o să fie și-n van va să suspine
Eroul meu din suflet de rîsul celui prost.

Și voia mea de bine, frumos și adevăr,
Îngăduie să-și ție și-acolo-n gânduri jugul.
Simțindu-mi spinii frunții ieșind cu răni prin păr,
Sînt cel dintîi porunca s-o dau : Aprindeți rugul,

Ca sfîntul în cenușă subț ochii mei să piară,
Ca dreptul să-și strecoare-n urechea mea scrișnirea
Înmormîntat în lemne și-nvăluit în pară !
Și-n mine bate-n palme, mișcată, omenirea.

Ca un norod de pașnici și veseli asasini
Ce pregătesc dreptatea luminii viitoare,
Unii-nvîrtesc săcurea, ceilalți desfoaie crini,
Cu sufletele-n beznă și degetele-n soare.

Dar hotărînd privirea, de sus, pe umbra lumii
Un suflet se strecoară în mine ca o rouă,
Și-atunci visez cu gloata să bat poteca humii,
Purtînd în virful lăncii, spre cer, o stea mai nouă.

De unde vin aceștia ? De unde-acești eroi,
Călăi, iobagi, apostoli, din noapte pîn' la mine ?
De unde-această piatră cu fețe de noroi
Și scăpărînd cu focuri de-azur și de rubine ?

Le sînt dator odihna ce pleoapa nu-mi atinge ?
Le dătoresc lumina și faptul crud că sînt ?
Cu mine omenirea. Părințe, se va stinge ?
Dă-mi pacea și răbdarea s-o caut și s-o cînt,

BLESTEME

Prin undele holdei și câmpi de cucută,
Fugarii-au ajuns în pustie
La ceasul când luna-n zăbrance, mută,
Intra ca un taur cu cornu-n stihie,
Și gândul meu gândul acestora-l știe :

În împărăție de beznă și lut să se facă
Grădina bogată și-ograda săracă.
Cetatea să cadă-n nămol,
Păzită de spini și de gol.
Usca-s-ar izvoarele toate și marea,
Și stinge-s-ar soarele ca lumînarea.
Topească-se zarea ca scrumul.
Funingini, cenușă, s-acopere drumul,
Să nu mai dea ploaie, și vîntul
Să zacă-mbrîncit cu pămîntul.
Sobolii și viermii să treacă pribegi
Prin stîrvuri de glorii întregi.
Să fete în purpură șoarecii sute.
Gînganii și molii necunoscute
Să-și facă-n tezaur cuibare,
Sătule de aur și mărgăritare.

Pe strunele de la viori și ghitare
Să-ntinză paianjenii corzi necîntătoare.

Întii, însă, viața, bolind de durată,
Să nu înceteze deodată,
Și chinul să-nceapă cu-ncetul.
Să usture aerul greu, ca oțetul.
Să șchioapete ziua ca luntrea dogită,
Să-ntîrzie ora în timp să se-nghită,

Și, nemărginită, secunda
Să-și treacă prin suflet, gigantică, unda :
Pe sîrma tăioasă-a veciei, în scame
Și rumegătură să vi se destrame.
Gitlejul, fierbinte de sete,
Să cate scuipat să se-mbete,
Și limba umflată-ntre buze
Să lingă lumina și ea să refuze,
Și-n vreme ce apa din șesuri se strînge,
Să soarbă-n mocirla copitelor sînge.
Și strugurii viei storși cu mușcătură
Să lase în gură coptură.
Coboare-se cerul, furtuni de alice
În cîmp să v-alunge cu stelele-n bice.
Despice-se piatra în colți mici de cremeni,
Vîrtej urmărindu-i pe semeni.
Odihnească cerîndu-i, pămîntul să-nțepe
Îvîndu-se șerpui cînd somnul începe.

Pe tine, cadavru spoit cu unsoare,
Te blestem să te-mpuți pe picioare.
Să-ți crească măduva, bogată și largă,
Umflată-n sofale, mutată pe targă.
Să nu se cunoască de frunte piciorul,
Rotund ca dovleacul, gingaș ca urciorul.
Oriunde cu zgîrciuri ghicești mădule,
Să simți că te arde puțin fiecare.
Un ochi să se strîngă și să se sugrume
Clipind de-amăruntul, întors către lume,
Celalt să-ți rămiie holbat și deschis
Și rece,-mpietrit ca-ntr-un vis.
Cînd ură te-neacă și-ți scînteie-n oase
Să vrei peste mine, să poți pîn' la șase.
Necazul tău mare să dea voce mică,
Să urli, să n-auzi, să vezi că ți-e frică.

far ție, jivină gingaș gînditoare,
Să-ți fie șezutul cuprins de zăvoare;
Ficatul un cui să-ți frămînte.
Urechea să ție și nasul să-ți cînte.
Să-ți crape măselele-n gură
Și dinții cu detunătură.
Să-ți pută sărutul, oftatul să-ți pută,
Mormînt cu mocirla stătută.
O unghie pe săptămînă
Să-ți coacă la cîte o mînă,
Și-n zilele de sărbătoare
Un deget și de la picioare.
De poște să-ți sece obrazul,
De bube să nu-ți miști grumazul;
Să-ți iasă cocoașă
Și gilci și cucuie-n cămașă.
Buricul, bubat din născare,
Să-ți sîngere subt cingătoare.
De glezne tîrîș să-ți atîrne
Ghiulele de capete cîrne,
Rînjite, scrișnite și nerăzbunate !
Măceluri, osîndă, păcate...

MIEZ DE NOAPTE

Eu sînt acel pe care l-am visat,
L-am căutat și-am vrut să-l nascocesc,
Ca prin gunoiul meu cel omenesc
Să treacă rază, ager și curat.

Acel ce-atinge neatins noroiul
Și poate duce drum și peste cer
Și să rămîie fier de este fier,
Rugina-n el să nu-și puie altoiul.

Să năzuiască-n marmură schimbare;
Singurătăți, de sus, de stalactit,
Fiind cu toate-n veac nepotrivit .
Și aripile fiindu-i veșnic călătoare.

Eu știu tăcea cînd visul a murit,
Și-n toată clipa-nalț cite-o statuie
Tăcerii, pe un drum ce suie
Neisprăvit.

DUHOVNICEASCĂ

Ce noapte groasă, ce noapte grea !
A bătut în fundul lumii cineva.
E cineva sau, poate, mi se pare.
Cine umblă fără lumină,
Fără lună, fără luminare
Și s-a lovit de plopul din grădină ?
Cine calcă fără somn, fără zgomot, fără pas.
Ca un suflet de pripas ?
Cine-i acolo ? Răspunde !
De unde vii și ai intrat pe unde ?
Tu ești, mamă ? Mi-e frică,
Mamă bună, mamă mică !
Ți s-a urît în pămînt.
Toți nu mai sînt.
Toți au plecat, de cînd ai plecat.
Toți s-au culcat, ca tine, toți au înnoptat,
Toți au murit de tot.
Și Grivei s-a învîrtit în bot
Și a căzut. S-au stîrpit cucuruzii,
S-au uscat busuiocul și duzii,

Au zburat din streășina lunii,
Și s-au pierdut rîndunelele, lăstunii.
Știubciele-s pustii,
Plôpii-s cărămizii,
S-au povîrnit păreții. A putrezit ograda...

Ei ! cine străbătu livada
Și cine s-a oprit ?
Ce vrei ? Cine ești,
De vii mut și nevăzut ca-n povești ?
Aici nu mai stă nimeni
De douăzeci de ani...
Eu sînt risipit prin spini și bolovani...
Au murit și numărul din poartă
Și clopotul și lacătul și cheia.

S-ar putea să fie Cine-știe-Cine...
Care n-a mai fost și care vine
Și se uită prin întuneric la mine
Și-mi vede cugetele toate.

Ei ! Cine-i acolo-n haine-ntunecate ?
Cine scobește zidul cu carnea lui,
Cu degetul lui ca un cui,
De răspunde-n rănile mele ?
Cine-i pribeag și ostenit la ușă ?

Mi-e limba aspră ca de cenușă.
Nu mă mai pot duce.
Mi-e sete. Deschide, vecine.
Uite sînge, uite slavă.
Uite mană, uite otravă.
Am fugit de pe Cruce.
Ia-mă-n brațe și ascunde-mă bine.

BUNA-VESTIRE

Dragă mamă, dragă mamă,
Pinza iar mi se destramă.
Sufletul și-acum mă doare,
Trupul iar, în cingătoare,
Bratul mi se lenevește,
Fusul scapă dintre dește,
Firul răsucit, din furcă,
Mi se-nnoadă și se-ncurcă,
Acul floarea vrea s-o-nceapă
Și se-ntoarce și mă-nțeapă.
Dau s-aleg și dau să cos
Și-mi iese lucrul pe dos.
Ochiul udă în neștire
Borangicul eel subțire.
Gîndurile mi-s amare
Ca izvoarele de sare.
În tot ce vreau și gîndesc
Aiurind mă pomenesc.
Mamă dragă, mamă dragă,
Parcă-mi crește-n sîn o fragă.
Am fost vinerea la schit :
M-am rugat și m-am smerit.
Ce să cred și ce să fac,
Cu mine ca să mă-mpac ?
Mă simt pe la înnoptat
Ca un zarzăr scuturat,
Înceștat în rădăcină,
De-o zvîcnire de rășină.
Și-uneori sînt ca o cracă,
Singură care se-apleacă,
Singură ce se frămîntă,
Singură plînge și cîntă,

Singură se încovoiaie
De un gând ascuns de ploaie,
Ca o pasăre în foi.
Dragă mamă, îmi năzare
Că din brîu, pe la-nserare,
Învieam și sîntem doi.

LINGOARE

Fata noastră e bolnavă,
Fata mea și-a dorului.
În vîrful piciorului
A-nțepat-o cu otravă
Spinul prins de crini și laur.

Fată, nu ți-am spus să pui
Ghetele cu bot de aur,
Șesu-n turn și ți-l încui,
Să-ți farmeci cărările,
Să te joci de-a Duhul Sfînt
Și numai cu zările
Să te reazimi de pămînt ?
Nu ți-am spus eu, la călcîi,
Să pui floare de sulfină
Și, ca steaua, să mîngîi
Ghimpîi, spinii cu lumină ?
Să fii floarea ce-și desparte
Frumusețea de țărîină
Și sleiește sus, departe,
Viața ei de-o săptămînă ?
Nu ți-am spus, seara și-n zori,
Toate, de cîte trei ori ?

(Fata zace-n pat bolnavă,
Gingașă și somnoroasă,
Ca pe-o tavă
De argint, o chiparoasă.)

Căci nu fui de la-nceput
Ca să te fi fost făcut,
Eu, cu degetele mele,
Din luceferi și inele !
Ți-aș fi pus, ca să nu suferi,
Pleoape zmulse de la nuferi,
Ochi cîte un bob de rouă,
Licurici în lună nouă.
Sîinii, ca doi pui de mierlă,
I-aș fi pus în cîte-o perlă.
Și de fiecă obraz
Un rubin ori un topaz.
M-aș fi dus să-l văd cum țese
Soarele prin frunze dese,
Cum izbește-n piatră rîul
Și s-ascult cum crește grîul,
Cum își pune largul vînt
Ăripile pe pămînt.
Și din tot acest știut
Ceas cu ceas te-aș fi cusut,
Și drept suflet ți-aș fi pus
Săbie cu vîrf în sus.

Dar de stai și te gîndești,
Mai bine să fii cum ești,
Să te-nțepi, să te strivești
Prin bucate pămîntești.

RUGĂ DE SEARĂ

Infinit ! Infinit !
Adună-ți bolțile deodată
În vuiet prelungit.

Demonic Infinit !
Descinde-n mine cum descind
Tenebrele în schit,
În care sunete se-ntind
Dintr-o cupolă spre zenit,
Stropită-n creștet cu argint.

Cu tine dorul am
Să fiu răsplămădit și șters
În slava mea de miligram
De praf, suflat în univers.
Și dă-mi virtutea unui bram,
Pământu-n vrăji să ți-l destram.

Să-mi fie verbul limbă
De flacări ce distrug,
Trecînd ca șerpîi cînd se plimbă ;
Cuvîntul meu să fie plug.
Tu, fața solului o schimbă,
Lăsînd în urma lui belșug.

O ! dă-mi puterea să scufund
O lume vagă, lincezîndă.
Și să țîșnească-apoi, din fund.
O alta, limpede și blîndă.

Și-nghite-mă întreg, în haos,
Umil, senin și mulțumit
Că las în urma mea repaos,
Și-o foaie nouă de adaos
La cartea veșnicului mit,
În care visul mi-e strivit
Ca un vlăstar de mărgărit.

APA TRECĂTOARE

Zămislită nu se știe pentru ce mîhnirii noastre,
Ai s-ajungi, fărîmă rece, curgătoare unde-albastre.
Îmbrăcată cu arșița ce te-așteaptă-n zori de mai,
Vei fi troacă și oglindă, boturilor de buhai.
Laciul tău, prin blăstem tainic, înghețat în umbra morii,
Vă tăia din dungă luna și cresta din zbor cocorii.
Înșirînd minunea firii cu grosimea-ți de mătase,
Fundul mărilor de ceruri îl vei înnădi și coase ;
Tot călătorind vei pune șesurilor, peste țară,
Așternuturi vii de salbe, împrejururi de brătară,
Și-n pămînt, arat sălbatec și-apărat încins cu fierul,
Brazde-n lungu-i de luceferi, îngropînd în maluri cerul !
Prin sălcimi plecați și sălcii, mulțumit că te atinge,
Simul mumelor voinice îl vei mîngîia și linge.
Giștele cuprinde-le-vei pe subț ăripi și vei duce.
Se va coborî prin tine turla răzîmată-n cruce.
Plumbul tău cu fețe multe va sticli ca un vitrou
Care-n fiecare petec scăpăra un soare nou.
Și cînd mintea mea croiește un tipar mai lesnicios.
Încopînd întodeauna lucrul cu temei, de jos,
Tu răstorni așezămîntul, și o lingură de apă
Mă învață că se poate munca și de sus să-nceapă.

Inviată-n miezul nopții, dusă lin pe miini de umbră,
 Tu ești, fir de pisc și haos, ca o rază care umblă.
 Ce stihii străbați, streine de gândirea mea mirată,
 Ce comori nepipăite nici de visuri niciodată,
 Mărturia mi-o aduce, într-un tremur ca de jar,
 Licărul neprins de sculele-a nici unui argintar.
 Însă de tresar în tine ochii-atîtor mari mistere ;
 De te-ai strecurat prin cuibul tainicelor giuvaere ;
 De-ascultași de ruga nopții, care-ți descîntase ființa
 Ca să-și mîngîie cu tine sihăstria, suferința ;
 De-ți ieșiră-n drum troiene de vecii și piatră moartă,
 Care trebuie-n strîmtoare biruită-ncet și spartă,
 Tu putuși întoarce hora-mpotrivirilor și-a humii
 Și ieșiși mărunță, sfîntă, sprintenă, din legea lumii,
 Făr'a pierde nici un fulger, nici o za de curcubeie,
 Mișunînd în vîlvătaia insului tău de scînteie.

Giulgii de lumină albă calul nostru va să pască,
 Și pe giulgii cortul nostru creasta, va să-și hotărască.
 Eu, ca să-mi aduc aminte de adînc și nesfirșit,
 Între două șesuri limpezi am oprit și-am poposit.

STIHURI

N-ar fi mai scumpă vremea sleindu-se-n tăcere
 Decît bătută-n clopot de glas fără durere ?
 Nu-i mai de preț arama, ce încă nencercată
 Așteaptă-n fundul lumii să fie căutată ?
 În vișul ce ne-nalță uniți, deasupra noastră,
 De ce nu s-ar deschide doar pleoapa ta albastră,
 De ce n-am simți numai ce nu se poate ști
 Și gândurile noastre mereu le-am obîrși ?
 În mormîntează-ți graiul oprit, subț sărutare,

Și lasă-ți singur trupul, cu albele-i tipare,
Înyăluit de umbră, el singur să ~~murmurare~~,
Ușure ca o frunză, adânc ca o pădure.
Să viețuiască singur în haosul de forță
Ce te trimite nouă prăpastie și torță.
De ce n-ai fi voluta topită, de tămie,
Și singură mircasma, din tine, să rămâie ?
Drept pildă ia vecia ce-și mînă-n mări uscatul
Și tăinuiește-n raze potecile și leatul.
Și fii-ne iubită în rostul tău sublim
Și fii-ne mai scumpă prin cele ce nu știm.

Aprinde-ți două umbre de fiecă lumină,
Fii nouă deopotrivă și soră și străină.
Fii ca o apă pură, în care se ascund
Nămolurile negre cu pietrele la fund.
Fii cîntecul viorii ce doarme nerostit,
Zmaraldul care încă pe mîini n-a strălucit,
Poteca-n palma țării, ce nu e încă trasă
Și poate duce-n ceruri sau poate-ntoarce-acasă.
Fii arborele încă nemistuit cenușă,
Ce ne arată vîrsta minunilor la ușă,
Și dacă taina-n tine ar fi și fără preț.
Deși pustiu bordeiul nu-ndeamnă pe drumet,
Din depărtări, și-acesta, gonit de rătăcire,
Nu-și pune pe o creangă bordeiu-n suvenire ?

Priveghe dară visul din noi să-l împătrești.
Fă-i început de coardă din fiecare dești.
Fă-i pirostriei ivoriul fierbinte-al unui trup
Cu amintiri de marmori și cu mirôs de stup.
Nutrește-ni-l cu ce e în tine întărire,
Cetate de altare, izvor de omenire !
Dă-i lapte de ești mumă, dă-i sînge — curtezană,
Și inima-n curvie ți-o fă de Cosînzeană.

Priveghe însă visul, stăpîn peste durată,
Să nu se depărteze de oameni niciodată.
Și cînd ne ții puterea pe brațul ce ne leagă,
Simțînd subț sărutare culcată lumea-ntreagă.
Iubirea ta să fie asemeni unui rit,
Ca sufletul din rugă să iasă-ntinerit.

ZĂPADĂ

Fulg limpede și pur,
Te-aștept să te scobori,
Petală de pe flori
Sădite în azur.

Azurul se încheagă
Să facă iernii salbă.
E-o trudă-n bolta-ntreagă
Să-ți facă fința albă.

Dar ajungînd la noi,
Cu steaua și cu luna,
Tu treci întodeauna
Și lași în lut noroi.

DE-A V-AȚI ASCUNS...

Dengi mei, o să mă joc odată
Cu voi, de-a ceva ciudat.
Nu știu cînd o să fie asta, tată.
Dar, hotărît, o să ne jucăm odată,
Odată, poate, după scăpălat.

E un joc viclean de bătrîni
Cu copii, cu voi, cu fetițe cu tîne,
Joc de slugi și joc de stăpîni,
Joc de păsări, de flori, de cîni,
Și fiecare îl joacă bine.

Ne vom iubi, negreșit, mereu
Strînși bucuroși la masă,
Subt coviltirele lui Dumnezeu.
Într-o zi piciorul va rămîne greu,
Mîna stingace, ochiul sleit, limba scămoasă.

Jocul începe încet, ca un vînt.
Eu o să rîd și o să tac,
O să mă culc la pămînt.
O să stau fără cuvînt,
De pildă, lingă copac.

E jocul Sfintelor Scripturi.
Așa s-a jucat și Domnul nostru Isus Hristos
Și alții, prinși de friguri și de călduri,
Care din cîteva sfinte tremurături
Au isprăvit jocul, frumos.

Voi să nu vă mîhniți tare
Cînd mă vor lua și duce departe
Și-mi vor face un fel de înmormîntare
În lutul afinat sau tare.
Așa e jocul, începe cu moarte.

Știind că și Lazăr a-nviat,
Voi să nu vă mîhniți, s-așteptați,
Ca și cum nu s-ă întîmplat
Nimic prea nou și prea ciudat.
Acolo, voi gîndi la jocul nostru, printre frați.

Tata s-a îngrijit de voi,
V-a lăsat vite, hambare,
Pășune, bordeie și oi,
Pentru tot soiul de nevoi
Și pentru mîncare.

Toți vor învia, toți se vor întoarce
Într-o zi acasă, la copii,
La nevasta, care plînge și toarce,
La văcuțe, la mioarce,
Ca oamenii gospodari și vii.

Voi creșteți, dragii mei, sănătoși,
Voinici, zglobii, cu voie bună,
Cum am apucat din moși-strămoși.
Deocamdată, feții mei frumoși,
O să lipsească tata vreo lună.

Apoi, o să fie o întîrziere,
Și alta, și pe urmă altă.
Tata nu o să mai aibă putere
Să vie pe jos, în timpul cît se cere,
Din lumea ceealaltă.

Și, voi ați crescut mari,
V-ați căpătuit,
V-ați făcut cărturari,
Mama-mpletește ciorapi și pieptari,
Și tata nu a mai venit...

Puii mei, bobocii mei, copiii mei !
Așa este jocul.
Îl joci în doi, în trei.
Îl joci în cîte ciți vrei.
Arde-l-ar focul !

INCERTITUDINE

Imi atîrnă la fereastră
Iarba cerului, albastră,
Din care, pe mii de fire,
Curg luceferii-n neștire.

Sufletul, ca un burete;
Prinde lacrimile-ncete
Ale stelelor pe rînd
Sticlind alb și tremurînd.

Scama tristeților mele
Se-ncurcă noaptea cu ele,
Genele lui Dumnezeu
Cad în călimărul meu.

Deschid cartea : cartea geme.
Caut vremea : nu e vreme.
Aș cînta : nu eînt și sînt
Parc-aș fi și nu mai sînt.

Gîndul meu al cui gînd este ?
În ce gînd, în ce poveste,
Îmi aduc aminte, poate,
Că făcui parte din toate ?

Scriu aci, uituc, plecat.
Ascultînd glasul ciudat
Al mlaștinii și livezii.
Și semnez :

TUDOR ARGHEZ

FLORI DE MUCIGAI

[1931]

FLORI DE MUCIGAI

Le-am scris cu unghia pe tencuială,
Pe un părete de firidă goală,
Pe întuneric, în singurătate,
Cu puterile neajutate
Nici de taurul, nici de leul, nici de vulturul
Care au lucrat împrejurul
Lui Luca, lui Marcu și lui Ioan.
Sint stihuri fără an,
Stihuri de groapă,
De sete de apă
Și de foame de scrum,
Stihurile de-acum.
Cind mi s-a tocit unghia îngerească
Am lăsat-o să crească
Și nu a mai crescut —
Sau nu o mai am cunoscut.

Era întuneric. Ploaia bătea departe, afară.
Și mă durea mîna ca o ghiară
Neputincioasă să se strîngă.
Și m-am silit să scriu cu unghiile de la mîna stîngă.

PUI DE ȚAL:

În ceața groasă
Carul se-ntorcea acasă.
Întineric beznă.
Nu se vedea pînă la gleznă.
Caii mergeau din obicei,
Unde, nu știau nici ei.
Hămurile nu mai știau ce mînă,
Iepile sau muntele de țărînă.
Nu se mai vedea la nimic luminile.
Dar treaba era gata.
Omul și fata
Vinduseră toate găinile.

Doamne ! parc-au dat cu oiștea în niște zid.
Iepile s-au împleticit.
Cinci oameni de cositor, cu un cuțit
Măruntaiele și buzunarul omului le-au scotocit.
Și, năvălită, fata s-a strecurat în pîcla stătătoare
Și a orbecăit, tirîș ca o lipitoare
Pe dihania nopții, vreme lungă,
Pînă ce i-a fost sorocit, undeva să ajungă.

— «Oameni buuni !» În strungăreața ușii
Mîna fetei se lovi de mîna mătușii.
Mătușa, cine o fi fost, o băgă în odaie,
Și fata povesti, la vatră, într-un crîmpei de văpaie,
Că veneau de la tîrg, că le-au ieșit în drum hoții
Și că ea scăpase pe dindărătul roții.
— «Fetico, stăi colea cu Dumnezeu, și
Lîngă fata mea te-i hodini.»
Avea și mătușa o fată
Despieptănată,

Și năstărele femeile s-au suit în pat
Și s-au culcat :
Fata, cele două fete,
Fata babei la părete.
Și baba desfăcu un cojoc
Și cuprinse fata noastră la mijloc.

Într-un timp, baba
Înfinse laba.

Fata ei sforăia. Bun !
Și părea că și fata străină doarme tun.

Intr-alt timp, se auzi un ciocănit.
Cinci oameni de plumb au venit
Și au șoptit
Că se întorc mofluzi la han.
Că omul ce-l beliseră pe drum n-avea la el un ban

— «Mai tacă-ți gura și uită-te-ncoa :
E fata lui și banii îs la ea»,
- Răspunse baba, arătându-i patu :
— «Ai să te duci și tu, fetică, după tat'tu !»
Și baba se linse pe buze,
Cu pofta de sînge a unei mîțe lehuze.

Ați înțeles cu toții
Că baba era gazda și ceilalți erau hoții.

Toți chitiră să bage fata-n beci
Și să-i facă de ducă, așa, ca la berbeci,
Și să o puie pe jar.

Dar nu era bine să miroasă-n în toiul nopții a grătar.
Mai bine, bucată cu bucată,
Să fie aruncată.

Dar, vorba lui Terchea-Berchea,
Fata trăsese cu urechea.
Se strecură pe lingă fata mătușii,
Ce dormea ca dușii
De pe lume, și-i luă locul încet.

Atunci, pe-ntuneric, berechet,
Brațele, mîinile, degetele, hoții, baba
Înăbușiră fata lor, o tîrîră-n beci, degeaba,
Pe cînd fata noastră fugi, pe ceață,
Pînă se făcu dimineată.

Baba miorlăie acum după fată-n închisoare,
Și hoătele de la femei o scuipă și o tîrnuie.
Tîlharii taie-n ocnă sare,
Și capul lor cîrciumarul Cîrnu e.

CINA

În frig și noroi
Trec hoții-n convoi, cîte doi,
Cu lanțuri tîrîș de picioare,
Muncindu-se parcă-n mocirli de sudoare.
Fiertura e gata.
E seară. E ploaie.
O lingură grea, cît lopata,
Dă ciorba din două hîrdaie!

Cîțiva au ucis,
Cîțiva ispășesc ori un furt, ori un vis.
Totuna-i ce faci :
Sau culci pe bogați, sau scoli pe săraci.
Livizi ca strigoli și șui,
Strîmbați de la umeri, din șold și picior
În blidul fierbinte, cu aburi gălbui,
Își duc parcă singele lor.

STRECHE

Nu știu ce-mi vine :
Aș mîncea din fitecine
Și mi-aș pune mintea și cu tine,
Ca un porc.
Mă arde, mă frămînt, mă întorc.

Mi s-a făcut.
Gem și zbier ca un mut.
Mi-a lovit strechea
Și coapsa și gura și urechea.

Îmi caut leacul
Și la Dumnezeu și la Dracul,
Degeaba.
Văzduhul mă ustură ca leușteanul și ceața.

Am un piron în țîță
Și-un vâtrai în vîntre mă ațîță.

Vreau să beau sînge și să rup
Ca un șarpe, ca un lup.

Cînd se viră-n uşă cheia
Parcă scrişneşte femeia
Pătrunsă, despletită
Şi neistovită.

Acum, la lună,
Stau părechile-mpreună.
Doamne ! mîna se pune,
Trupul se-ncovoiaie, se lipeşte, se supune;
Oftatul şovăie, înecul vine,
Şi se zguduie mădularele, pline
Ca nişte struguri, cu chin,
Ciorchin în ciorchin
Şi boabe pe boabe.

La uşă, drugii zac în scoabe.
Paznicul numără şi spune.
Nu se face nici o minune.

Pătru Marin, flăcău
De pe subt Ceahlău,
Mai are
Zece ani de închisoare.

GALERE

Zgomotul de lanţuri multe
A trecut prin curte,
A ieşit lung pe porţi
Printre vii şi morţi,
Tîrîş, grăpiş,
Prin pînjeniş;
Ca o fiară bolnavă de rugină.

În potcovăria cu clăbuci de lumină
Lăcătușii le-au bătut călare
O verigă-ntre picioare
Și la glezna mîinii,
Ca să poată hođini stăpînii,
Cît, munciți pe caldarîm,
Hoții trec dintr-un tărîm într-alt tărîm.

O șchiopătare de vulturi căzuți din stele
Prin oțătitul întuneric tare ;
O răstignire fără cruci și fără schele.
O Gôlgotă șeasă, fără altare.

Pasul strîns lîngă pas
Merge-mpiedicat, ca un compas.
Și palmele, unite cu ciocanul, cătușa și pila,
Parcă se roagă, cu de-a sila.

LA POPICE

O palmă grea i s-a lipit pe gură.
În creștet pumnul puse-o lovitură.
Bocancul îi ajunsese pînă-n mațe.
O clipă, văzu numai stele și ațe —
Și șovăi pe un călcii.
«A ! vrei să birui și ai dat întii !»

Se-nțepeți din umeri, din bărbie,
Spinarea piatră și-o făcu. Ce-o fi să fie !
Sumese mîneca și scoase
Două brațe cu pulpele groase.
Scrise cu slove și horbote albastre.
Dîrdiia podina subt mesele noastre.
Ceasul se făcu înfricoșat.

Lungindu-se scurtul, cel lung s-a cocoșat
Și furnicau toți ochii, fierbinți.
Iacă un pumn ! Dar fu primit în dinți.
În ascuțișul colților cîinești,
Și zdrelit ca de dălți, la dești.

Dacă-ncepe ghiontul să te doară.
Lungule, ne faci de ocară.

O săritură înapoi :
Venea scurtul, vilvoi,
Ca un arici, hotărît să înfrunte
Vigelia namilei din munte.

Scurtul l-a și mușcat
De musteață
Și a scuipat
Sînge din ea, cu mătreață.

— «Puneți mîna, mă ! Veniți încoace !»
— «Lasă, bă ! că bine-i face !»

Scurtul îi sfîșiasse buza celui lung.

Acu-i acu ! Se mai ajung.
Se mai lovesc, se-mpung :

Lungul se prăvale. Îl izbi și-n beregată
O margine de gheață.

Se scoală-mpleticit
Și pune mîna pe cuțit.

— „La o parte, face-ți-le loc !-

Dar lungul nu are noroc,
Căci scurtul, jerpelit și rămas în cămașe,
Îl rupe de boașe.

Și toată pricina
Fusese Gherghina.

ION ION

În beciul cu morții, Ion e frumos,
Întins gol pe piatră, e-un fraged suris.
Trei nopți șobolanii l-au ros
Și gura-i băloasă-i ca de sacis. ,

Cînd cioclu-l ridică-n spinare,
Ion pare-ar fi de pămînt.
De-l pui poate sta în picioare.
Dar brațul e moale și frînt.

În ochii-i deschiși, o lumină,
A satului unde-i născut,
A cîmpului unde iezii-a păscut,
A încremonit acolo străină.

Departe de vatră și prins de boieri,
Departe de jalea mămuchii,
Pe trupu-i cu pete și peri,
În cîrduri sînt morți și păduchii.

TINCA

Coșul ei cu soare,
Proptit în șold, pe cingătoare,
Ducea sîmți de ochi galbeni, cu gene de lapte,
Și garoafe de noapte.
În sînul ei ca mura
Își pironeau căutătura.
Domnii zvelți din jurul mesii,
— «Cine mai ia florile miresii?»

Fă, Tingo, fă ! papucii de mătase,
Mărgelele, cerceii nu ți i-a dat Năstase —
Și-n fiecare dești cite-un inel
Nu ți l-a strîns cu mîinile lui, el.

Cine ți-a frămîntat carnea de abanos
Și ți-a băut oftatul mincinos ?
Cui i-ai dat, fă, să ți-o cunoască
Făptura ta împărătească ?

Cine ți-a dezlegat părul cu miros de tutun ?
Cine ți-a scos cămașa, ciorapul ?
Cine ți-a îngropat capul
Nebun,
În brațele lui noduroase, păroase,
Și te-a-nfrigurat fierbinte pînă-n oase ?

Tu n-ai voit să spui
Nimănui
Unde înnoptai,
Curvă dulce, cu mărgăritărei de mai !

Vezi, Năstase osînditul
Nu te-a pătruns decît o dată ;
Și atunceă toată,
Cu tot cuțitul.

SERENADĂ

De cu noaptea, cite toate :
Clopotul toacă și bate,
Broaștele, nu știi de unde,
Calcă-n clapele afunde.
Se clătesc în beregată
Cu faianță sfărîmată
Și înghit la ceasu-ntîi
Cîmburile ei scîrțîi,
Ciôrile din pomî se mușcă,
Steaua cade, foc de pușcă,
Fierăstraie și rindele
Rod în ciurciuvele.
Pe la trei,
Vin păduchii mititei ;
Pe la cinci,
Ploșnițele cu opinci.
Șobolanul te miroase
Pe la șase.
Gilcile dacă ți-au copt,
Doctorul vine la opt.
Bezna rece, zidul rece,
Mai muriră paisprezece.

LACHE

Tăpos ca un cui
Licăre ca sabia,
Forfota ca vrabia,
Să-și păstreze taina lui.

Dintr-un ban face doi,
Cum vrei, galbeni și lei,
Descintînd cu șoapte moi ;
Și dintr-unul face și trei.

Are un ciocan mut :
Bate și nu se aude,
Nicovala lui e ca de lut,
Și toate uneltele lui sînt crude.

Din metal face cocă, aluat,
Borșuri, serum și rîtaș,
Le scade după ce le-a adunat,
Le face gogeamite cas,

Le împănecă cu safire,
Scurge, tescuiește și frige —
Și scoate pentru chimire
Iere de aur, în linguri și pe dilige.

Și, a mai zis și o rugăciune
Pe care-o știa numai el.
Dintr-un tăciune
A scos o betelă-și un inel.

Din copaie
A tras cu mîna, de-a dreptul,
O vilvătaie
Care i-a luminat fața și pieptul.

Pentru multele lui minuni,
Lache stă închis de opt ani și patru luni

UCIGA-L TOACA

Iuțindu-și caii către sat
Un țaran venea întîrziat.
Vinduse, pesemne,
Niște lemne.
Tam-nisam, din goană,
Se ivi o cucoană.
Cucoană cu pălărie,
Pe-nnoptate, pe cîmpie,
Ce putea să fie ?
Arătare, stafie.
Ea șchiopăta, se poticnea stîngace,
Ca o răgace.
Avea pantofi și fuste veștejite
Și parc-ar fi avut și copite.
Parcă avea un betesug.
Parcă ieșise-atunci dintr-un coșciug
Și, mai abitir,
Venea din cimitir,
Ca o momîie.
I se strîmbase ceva
Și parcă puțea
A tîmîie.
Săteanul dete bici.

— «Ce cauți noaptea, cernită, pe-aici ?»
Cu mînuși, cu zorzoane, ca la gară,
Izmenitura nu se potrivea cu drumul de țară.
— «Vine noaptea ! Ia-mă, nene. Fă-ți pomană.»
Țăranul se cruci și zise : — «Suie, Satană !»

Cucoana și săteanul încruntat
Cîrmeau pe drumul întortochiat.
Ea întrebă : — «Ai parale ?»
El răspunse : — «Da' ce-ți pasă dumitale ?»
— «Păi, să mi-i dai» — și-i puse mîna-n gît.
Stafie, prost te-ai hotărît !
Pe subt ipingea.
Țăranul se cam pregătea.
Cît ai clipi, cuțitul s-a și-nfipt.
Vezi că te-ai fript ?

Și, căruța trase, măre Ilie,
De-a dreptul la primărie.
Ce să vezi ? Putoarea cu brățară
Era muiere doar pe dinafară ;
Că pe subt poale
Avea, ca omul, de toate și două pistoale.

FĂTALAUL

Cu vreo cîteva tuleie,
Mă, tu semeni a femeie.
La sprînceană
Fetișcană,
Subsuoară
De fecioară.
Ai picioare
Domnișoare,

Coapsa lată
Adîncată,
Ca-n zuvelci ;
Urechile, ca doi melci ;
Doi zulufi cu doi cîrcei ;
Două boabe de cercei
Dezlipite, de muiere.
Și — al dracului ! — a miere
Și a tiparoase
Hoitul tău miroase.
Ți-este mîna
Ca zmîntîna,
Degetele ți-s —
Parcă ți le-a scris —
Gemene,
Să semene ;
Degetele : ca viermușii,
Pielea : pielea corcodușii.
Solz de sticlă-n unghie.
Ochiul tău înjunghie,
Gura ta subt firisoare-î
Pafta cu mărgăritare.

Buzei tale apă dă
Fîntîna și leapădă.
Fata, de cum te-o vedea,
Ca din vînt rămîne grea,
Căci pleoapa de ți-o ridici
O ciupești cu trei furnici.

O fi fost mă-ta vioară,
Trestie sau căprioară
Și-o fi prins în pîntec plod
De strigoi de voievod ?
Că din oamenii de rînd
Nu te-ai zămislit nicicînd.

Doar anapoda și spîrc,
Cine știe din ce zîmire,
Morfolit de o copită
De făptură negrăită
Cu coarne de gheață,
Cu coama de ceață,
Cu uger de omăt —
Iese așa fel de făt.

Din atîta-mpărechiere și împreunare,
Tu ai ieșit tilhar de drumul mare.
Na ! ține o țigare.

CANDORI

E de lege creștină.
Se închină,
E smerit, bate metanii,
Dă acătiste, face sfeștanii,
Liturghii și sărindare,
Plînge la icoana mare.
Știe tipicul pe de rost,
Zilele de harți și post,
Aghiazmatarul,
Penticostarul,
La parte în ison,
La Kyrie eleison.
Ar putea să fie stareț
Nepizmătareț
Și arhimandrit
Neprihănit.
E numai credincios
Al Domnului Nostru Isus Hristos.

Tălcuie Sfintele Scripturi
Cu șoapte și tremurături
Și-i nevinovat ca un trandafir
În odăjdii de serasir...

Are patru spargerii, în dosare.
Nouă furturi de buzunare.
Și un păcat neiertat :
Un asasinat.

DIMINEAȚA

Aduceți cerneala :
Se face acum socoteala.

Az-noapte, cu luna și plopii,
Opt bôlnavi au dat ortul popii.
De foamea și chinul răbdării
Lipită li-i burta de șira spinării,
Și-n fundu-i, distrat și ridicul,
Ochește sinistru buricul.

Cu toții-s în pieile goale,
Au bube cleioase pe șale.
Noroaie de sînge pe piept și piciorare,
A morții atroce și grea împudorare,
Dezvâluite cinic ce vor,
În viață, organele lor.

În cîlf, tm cîndei
Înseamnă cadavrul și-al unei femei:
Bălate, subțire, ea-și ține deschis
Pe lespede trupul, defunct paradis.
Pe cînd își arată gîndul hid
Paznicii vii, care rid,

SICI, BEI

Sfîrrr ! Francul azvîrlit de bobîrnac în sus,
Lucind, pînă la cruci s-a dus —
Și îl așteaptă hoții, roată,
Să cadă-ntors pe partea lui jucată.

— «Nu se prinde ! — strigă cei cu bei —
Te-am văzutără citeștrei
Cum l-ai pornit ! » — «Măi !»
— „Să-i saie ochii ?» — «Să-i !»

— «Se prinde ! — hotărîră cei cu sici —
Dar, haide ! înc-o dată, dacă zici.
Îns-acù pe cinci lei, nu pe băncuță...?
Vrei, Piele-lungă ?» — «Bine, Puță !»

A doua oară, nu ș'cum mă-sa a căzut ;
Că ceata s-a făcut, s-a desfăcut,
S-a învîrtit, s-a rupt, s-a prins,
De s-a-nnodat din șase inși un singur ins.

Duță scuiță sînge, Irimie
Zace, cu o găoază-n cap și în tichie.
Și căutînd zadarnic să-l scoale
Îl jăluie ca pe psaltichie :
— «Vezi, dacă joci, mă ! fără parale ?...»

CÎNTEC MUT

La patul vecinului meu
A venit az-noapte Dumnezeu:
Cu toiag, cu îngeri și sfinți,
Erau așa de fierbinți,
Că se făcuse în spital
Cald ca subț un șal.

Ei au cîntat din buciume și strune,
Cîte o rugăciune,
Și au binecuvîntat
Lîngă doftorii și lîngă pat.

Doi îngeri au adus o carte
Cu copcile sparte,
Doi o icoană,
Doi o cîrjă, doi o coroană.
Diaconii-n stihare
Veneau de sus, din depărtare,
Cădînd pe călcîie
Cu fum de smirnă și de tămîie.

Lumânări de ceară
Se încrucișară.
Scara din cereasca-mpărăție
Scoboara în infirmerie,
Pe trepte de cleștar,
Peste patul lui de tilhar.
Cei de față vorbeau pe dește
Cu el, și bisericește.
În tindă,
Creșteau ploi de oglindă
Și o lună cât o cobză de argint.
L-am auzit șoptind.
Și toată noaptea a vorbit cu ei
Și cu icoana Dumneaei
A de-a pururea Fecioare,
De Dumnezeu Născătoare;

— «Lăsați-l : nu poate să v-asculte.
Nu vedeți ? Azi are vizite multe,
Domnule grefier.»
Zăbrelile s-au îndopat cu faguri de cer
Și atîrnau candelă de stele
Printre ele.
Ferestrele închise
S-au acoperit cu ripide și antimise,
Și odaia cu mucegai
A mirosit toată noaptea a rai.

L-am găsit
Zgîrcit.
El stă acum în pat.
Unde-i sufletul lui ? Nu știu. A plecat:

MORTII

Ies morții...

Subt bolta cu clopot a porții,

Sînt zece la număr

Și, umăr de umăr,

Se duc, cîte doi, în coșciuge,

Fără mună, fără popă, fără cruce.

Se duc împreună

Pe-nghet și pe lună.

Din condică zece s-au șters,

Vărsați în univers,

Cu brațele puse domol

Pe pîntecul gol.

Flămînzi, ei nu știu de foamă,

Și, țepeni, uitat-au de ger.

Răni vinete, semne infame

Vor fi vindecate la cer.

Portarul în drum i-a oprit

Și-i numără-n boltă cu bățul.

Mort pare și calu-nlemnit

Și omul ce mînuie hățul.

Drum bun ! către groapa comună.

Țărîna vă fie mai bună

Ca domnii ce v-au osîndit,

Ca preoții ce nu v-au citit.

Și băgați
De seamă, să nu vă-ncurcați.
Căci miine seară, poate chiar diseară,
Pe la aprinsul stelelor de ceară,
Mai treceți o dată
La judecată.

ȘATRA

El a venit în riul lui de care,
Și armăsari, din zarca mare.
Șoimii pustici însoțeau, de sus,
Vînturile daruri i-au adus,
Mugete, cîntece,
Cu cimpoaie-n pîntece.
A cobze multe stepa sunase
Ca niște bivolițe grase,
Negri, norii urmăreau convoiul,
Întinzîndu-și pe stele noroiul.
Ploaia bătea-n coviltire cu bice,
Cu pietre și alice.
Catapultă furtunii
Bătea cetatea cerului și-a lunii.
Așa era uneori,
Zarea cu lanțuri, pămîntul cu viltori
Și țipete
De scripete.
Și un şuier ca de nuia
Tăia zbierătul și vuia
Tutunul se făcea
În hulea
Amar
Și scăpărai greu din amnar.

Copiii goi se strîngeau în care
Cu maimuțele între picioare,
Și papagalii ascultau din adăpost
Cît era timpul de prost.
Cimpanzeul tremura în paie
Clătînd o păstaie.

Regele Burtea
Mătură, stă, și iar mătură curtea.

CONVOIUL

Pustiile goale
I-au ținut cinci ani în poale.
Și s-au luat apoi, după ei,
Munții grei,
Cîrduri, gloate, popoare
De piscuri, s-au mișcat din spinări, și-n
picicare;
Ca niște uriași de piatră,
Au ascultat ciinii cum latră.
Cămilele și elefanții de granit
Ați cinci ani au venit
În neștire,
După coviltire,
După zlătari,
Ca niște namile molii.
Iar la zîntii
De april sau de mai
Au auzit cîntec de țambal și nai
Și s-au întors.

Pe cer scînteiau stele de mei și orz;

GENERATII

Împărăția-i strînsă în patruzece de care,
Ca patruzece de hambare.
Bunici și strănepoți
Fac școală printre roți.
Tirișul pe burtă,
Încălecarea scurtă,
Urșușul, alunecușul
Ca plușul,
Pașii-nceți
Ca niște peceți,
Copita mută,
Urma păscută,
Încățul rupt în gură
Ca o prescură...
Abecedarul
Începe cu zarul.
Și toți,
Și cui — sint hoți.

MUNCA

Orice supus al regelui lor
E cu ceva sălașului dator,
Și toate meșteșugurile-s bune
Agonisita zilei să adune.
Vracii vindecă de scrinteală,
Și bubele de orice altă boală.
Bubele-dulci și deochiul
Se tămăduiesc cu ghiocul ;
Ababa, gingia și gălbînarea
Trec repede ca țigarea.

Doi dumicați de jar
În apa unui pahar.
Cu tăciuni
Se face și de-aplecăciuni.
Relele coapte
Pier într-o noapte;
Răscăcărătura,
Umflătura, surpătura,
Deșelarea,
Noada, spinarea,
Ceafa, nasul
Trec cu trasul.
O alifie
La sfrinție,
O băutură
La căldură,
La frig
Țipirig.
Ochiul cu puroi
E spurcat cu usturoi
Cînd atîrnă
Dai cu scîrnă.
Răul crud
Îl bei cu ud.
La rînză
Oblojeală cu pînză.
Frica
Se bea cu apă-de-nimica.
Meșteșugul
Vine cu beteșugul.
Cum ți-e răul,
Cîrmizul, spînzul, scăpăul,
Sînge de nouă frați, coconari,
Migdale amari,
Așa îți este și leacul :
Ducă-se de-a berbeleacul.

Te lovește pacostea :
Ea-ți desface dragostea;
Un birlic, întors, de carte,
Te ferește și de moarte.
Și cînd vrei
Sufletul să i-l iei
Cuiva
De undeva;
Și să-l dai la Dracu,
Întinzi tot zodiacu.

Asta te ține scump, vezi bine !
Un zmaragd și două rubine.

SFÎNTUL

Prin iarmaroc
Trec moaștele-n roabă,
Ale lui Hialmar, duse de-o babă.
De douăzeci de ani întregi
E cel mai mare slut dintre betegi.
Tălpile-i sînt întoarse la gură,
Genunchii-s rupți din încheietură ;
Fluierile sucite și bătute
S-au împietrit pe tăcute.
Ca niște aripi, umerii-i s-au frînt,
Și ochii lui caută a sfînt.
A rămas mic cît un pui
Chinuit în toate zgîrciturile lui.
Fiindcă se născuse surd și mut
Trebuia ceva din el făcut.

Auzi-l, trece. Gîtlejurile sale
Tărăgănează geamătul agale.
În glasul lui de mut
Bombăne Cuvîntul dintru început
Ce se purta chiorîș pe ape.

O muscă-i suga lacrima din pleoape.

RADA

Cu o floare-n dinți
Rada-i un măceș cu ghimpi fierbinți.
Joacă-n tină
Cu soarele-n păr, ca o albină.
Se-apeacă, se scoală, sare,
Cu sălbile zornăitoare,
Ca niște zăbale spumate.
Se încovoiaie pe jumătate,
Oprește șoldu-n loc, zvirle piciorul
Spre pîlcul, în cer, unde Săgetătorul
Aține noaptea drumul vulturilor de argint.

Și-a dezvelit sărind
Bujorul negru și fetia.
Parcă s-a deschis și s-a închis cutia
Unui giuvaer, de sînge.
Ai pune gura și-ai strînge.

Statuia ei de chihlimbar,
Ai răstigni-o, ca un potcovar
Mînza, la pămînt,
Nechezînd.

Spune-i să nu mai facă
Sălcii, nuferi și ape cînd joacă,
Și stoluri și grădini și catapetezme.
Sînt bolnav de mirezme.
Sînt bolnav de cîntece, mamă.
Adù-o, să joace culcată și să geamă !

NOSTALGII

Regele și oamenii lui cu chică și barbă
N-au mai văzut firicel de iarbă,
Cizmele crețe-n carîmbi
S-au dus pe bani strîmbi,
Bumbii de-argint au trecut prin lulele,
Și ceața semeată e tunsă la piele.
Din majolica ochilor a rămas
O știrbitură, și din rege — un fel de glas.
Și femeile și bărbații și copiii
Au luat drumurile pușcării.
Și din sălaș a pornit într-o dimineată
Un urs cu belciug, o maimuță paiață,
Cu două tipsii și spadă de tinichea,
Un ciine cu giubea,
Duși de-o băietană
Bălană...

CEASUL DE-APOI

În cer,
Bate ora de bronz și de fier.
Într-o stea
Bătă ora de catifea

Ora de pîslă bate
În turla din cetate:
În ora de lînă
Se-aude vremea bătrînă
Și se sfișie
Ora de hîrtie:
Lîngă domnescul epitaț
Bate glasul orei de praf.

Az-noapte, soră,
N-a mai bătut nici o oră.

CARTICICA DE SEARA

[1935]

CUVÎNT

Vrui, cititorule, să-ți fac un dar,
O carte pentru buzunar,
O carte mică, o cărticică.
Din slove am ales micile
Și din înțelesuri furnicile.
Am voit să umplu celule
Cu suflete de molecule.
Mi-a trebuit un violoncel :
Am ales un brotăcel
Pe-o foaie de trestie-ngustă.
O harpă : am ales o lăcustă.
Cimpoiul trebuia să fie un scatiu,
Și nu mai știu...

Farmece aș fi voit să fac
Și printr-o ureche de ac
Să strecur pe un fir de ață
Micșorata, subțiată și nepipăita viață
Până-n mîna, cititorule, a dumitale.

Măcar cîteva crîmpeie,
Măcar o țandără de curcubeie,
Măcar nițică scamă de zare,
Nițică nevinovăție, nițică depărtare.

Aș fi voit să culeg drojdii de rouă,
Într-o cărticică nouă,
Parfumul umbrei și cenușa lui,
Nimicul nepipăit să-l caut vrui,
Acela care trăsare
Nici nu știi de unde și cum.

Am răscolit pulberi de fum..?

ORA RECE

Treci peste tine, ca peste un drum închis,
Și nu spune cine te-a trimis.
Treci prin pirul negru și bălăria groasă,
Ca un ciune care se-ntoarce acasă.

Să nu-ți pierzi lacrima. Păstrează.
O să fie nevoie. Drept înainte, inima trează !
Pitește-te. Cineva o să bată
La ușa, pe dinlăuntru încuiată.

Să nu răspunzi că ești bolnav de vreme.
Cîntă. O să asculte, o să te cheme —
Ora e umedă și rece —
Și o să plece.

MA UIT

Mă uit în cer, mă uit în pământ.
M-am întrebat cine sînt,
Gînduri se duc, vin
Din vînt, din senin,
Ca niște păsări rotunde.
Încotro ? De unde ?

Glasuri mă strigă cu nume străine.
M-ați chemat pe mine ?
Sînt eu cel căutat ?
Mi se pare că vîntul s-a înșelat.

Cîte puțin sînt dator
Fără să-mi fi dat nimic, tuturor —
Și lemnului uscat, și bălții stătute,
Și florilor, și pietrelor, și vitelor bătute,
Și oamenilor din răstignire.
Cu ce să plătesc nefire și fire ?

Sîngele meu nu-i al meu.
Mi-e teamă să zic «mie» și să zic «eu».
Cu ce fel de drept
Mi-aș umfla bîrnele din piept
Și mi-aș întinde pe zarea
Toată, spinarea ?

Ce martor aș întreba
Ca să-mi răspundă intrucîtva
Măcar dacă sînt ?

Mă tot uit în cer, mă tot uit în pământ;
În baltă și stuh
Și adînc în văzduh

DE PAȘTI

La toate lucarnele și balcoanele
Au scos din cer îngerii icoanele
Și-au aprins pe scări
Candele și lumînări.

Orașele de sus, în sărbătoare,
Au întins velințe și covoare
Și ard în potire
Mireasmă subțire.

Și din toate ferestrele odată,
Mii și sute de mii,
Heruvimii fac cu mina buclălată
La somnoroșii noștri copii.

CINTEC DIN FRUNZA

O să-ți spui un basm cu copacii goi
Care țipă noaptea în vale la noi.
Cuiburi de cioci,
Veverițe flămînde, melci betegi în găoeci :
Valea se vaietă toată
Și tu n-o auzi niciodată.

O să-ți spui... Mă frământ pe moșie.
Cît mi-e de dragă nimeni n-o să știe.
Aș vrea să fiu mai mic, să fiu vrabia ei bucurată.
Îi sînt ca un copil și-l sînt ca un tată,
Și-i sînt ca un rob și ca un stăpîn, de rob ce-i sînt,
Tu nu vezi crîmpeiul ăsta de cer și pămînt.

O să-ți spui multe povești. Ai s-alegi.
Dar pe nici una nu ai s-o dezlegi.

PLOAIE

N-am auzit-o, parcă, de mult...
O ascult.
Nădușeala nopții curge pe geamuri.
Plouă-n golurile din ramuri.

Aș voi să găsesc o asemănare
Și caut în zgomote și murmure,
În viori, în naiuri și ghitare
Ecoul nedeslușit și turbure.

Noaptea s-a-ntunecat cu alte nopți în fund,
Și din noapte-n noapte, nopțile urzite
Cern ploaia ca nisipul mărunt
Niște site.

Gîndul, ajuns în flacăra lui de ploaie tîrzie,
Se face palid și descrește ca o făclie,
Fereastra e cernită de un fag
De care-atîrnă noaptea neagră, toată, ca un steag.

Nu-i șulerul săbiilor ce se ascut
Și-al spadei ciocnite de scut.
Nu e bătaia inimii. Nu-i
Turnul și ornicul lui
În care timpul colinse.

E parcă sufletul tuturor oștilor învinse.

MAICA SCINTILA

Mina Maicii Scintila de la ușe
Îi moale ca o mînușe.
Ochii lungi ai cuvioșiei-sale,
Ca niște migdale,
Cu pleoapele apropiate
Dorm pe jumătate.
Sîngele candeliei obrazului e de undelemn.
O Madonă de majolică. Un crucifix de lemn.
Un surîs de înger întristat
A trecut, i-a zburat
Ca o columbă, pe dinainte.
Pasul, nesimțit în veștimente,
Vrea tot mai încet să o ducă,
Imaterial și lin, de nălucă.

Florile și fluturii au rămas într-un vis
De stingere în aghiezmele din Paradis,
Nimic nu mai lucește și cîntă.
De dincolo de zarea sfîntă
Se-aude-abia corul cetelor sfinte
Cu peruci de aur și cu încălțăminte
Ușoară, de catifea stelară.

Maica Scintila înghiață,
La ușa școlii de o viață,
Descuie și încuie, deschide și închide
Cu chei palide și livide.
Cunoaște toate domnișoarele mîtitele
Care poartă pe Hristos între mărgele,
Și pe cele care s-au măritat,
Cu diplomă și certificat.
Maica mai descule ușa din coridor
Fetelor feteilor.

Maică tristă, maică suavă,
Ești bolnavă
De seninătate și slavă.

MIERE ȘI CEARĂ

Fetele, albinele,
Au furat sulfinele,
Țărîna de soare,
De pe flori ușoare,
Pulberea de lună,
De pe mătrăgună,
Scrumul de șofran,
Nea de mărghiran,
De pe izma-creață
Broboane de ceață,
Lînă de tîmlicie
Și smirnă, molie —
Soiuri de lumină
Făcută făină.

Lî se-aștern ea pinzele
Toate după pinzele,
Și la toate ceasurile
Trîmbele, atlasurile.

Cred că va-ncăpea
Într-un stup și-o stea,
Care a venit
Și s-a rătăcit
Dintr-un roi de sus.
Și care diseară
E miere și ceară.

FABULA¹

— «O să-ți povestesc din cer»,
Zise umbrela din cuier.
— «Eu aș vrea ceva să spun
Din azur», zise bășica de săpun.
— «Am și eu un cuvînt, —
Zise răzătoarea de ciubote, — despre pămînt».
— «Despre lumină n-am isprăvit»,
Zise dintr-o cutie un chibrit.
— «Cînd o să vorbesc și eu, —
Zise tigrlul de cîrpă, — tremură cerul cu Dumnezeu».

— «Nu mă siliți, încă nu m-am vărsut»,
Zise paharul de apă, gol și crăpat.
— «Glasul mi-l voi ridica
Profetic», zise trîmbița de tinichea

¹ În *Versuri*, vol. II, 1966, a apărut cu titlul *Bășica de săpun*.

— «Sînt cu zăvor și cu cheie»,
Zise nasturele care se descheie.
— «Virful meu fulgeră și străpunge, —
Zise lancea de mucava, — unde-ajunge».

Toate aceste obiecte minunate
Uitaseră că sînt imitate.

HAR

Îmbrăcați în straie de iască
Sînt gata cartofii să nască.
S-au pregătit o iarnă, de soroc,
Cu cîrțițele la un loc,
Cu întunericul, cu coropijnița și rimele,
Și din toate fărîmele
Au rămas grei ca mîțele,
Umflindu-li-se țîțele.
Auzi ?
Cartofii sînt lehuzi.
Ascultă, harul a trecut prin ei
Virginal, candid și holtei,
Dumnezeiește.
Cel-de-Sus și din veac binevoiește
Să-și scoboare sfintele scule
Pînă la tubercule,
Și pentru negul cartofilor cald
Face descîntece, ca pentru zmarald
Într-o noapte
Li s-au umplut straiele cu lapte
Ca să-și hrănească un pui
În fiecare vîrf de cucui.

VACA LUI DUMNEZEU

De prin vârful pomilor
A venit o boabă-n zbor
De cafea,
Năclăită în perdea.
Dumnezeu când i-a făcut
Fința din scuipat și lut,
Cu o pensulă de zdreanță
A vopsit-o cu faianță
Și i-a pus ca din greșeală
Două coji cu căptușeală
În spinare,
Ca să zboare,
Și aproape în zadar
Patru puncte, ca de zar,
Se gîndea atunci că nu-i
Greu să fie vaca lui.

Ca un nod de broderie
Neagră și cărămizie
Care mișcă și se zbate,
S-a-necat pe jumătate
În nemărginire-albastră
Din fereastră.
Și fiindcă răsare în ață
Stelele de dimineață,
Crede că din zare-adîncă
Luna vine și-o mănîncă.

Și se-așează liniștită
Ca să fie înghițită.

DOMNIȚA

Prințesei mici îi pare bine
Că stăpânește țara de albine:
Cetățile dintre răchitele-argintii
Noroade au cu sutele de mil.
Și mina-i cât o floare
Cirmuiește dulce zeci de popoare.

Ca să le placă
În in se îmbracă
Și se stropește cu fum
De parfum,
Împresurată de un văzduh de boare
De levănțică și răcoare.

Prințesa mică-i bucurasă.
Prisaca sună ca mormurul de coasă.
Fagurii sînt grei
În buricele moi ale degetelor ei.
În urzeala miilor de găuri de celule
Așteaptă-ncovoiate larvele minuscule
Să se trezească și să-i zboare
Pe umeri, pe gulere, pe cingătoare.

A venit o solie
De o mie
Să-i cînte la ureche
Ruga bălții vechi.
Pîinea ei cu povidlă și unt
O înconjoară zborul trîntorului, mărunț.
Pe cafeaua cu lapte
Au tăbărit șaptezeci și șapte,
Și roiurile avide
Se îmbulzesc la felia de cozonac cu stafide.

ZĂBAVA

Săgetătoarea căutătură
Se mai zărește pe firimătură
Subt canapea și clavecina,
A vulturului de caolin.

Pasărea aspră, de Tărie,
S-a sfărîmat ca o farfurie.
Păcat că din cioburi și spărturi
Nu se pot lipi și face vulturi.

Plîngi după bijuteria spartă
Ori fă cum vrei, sau blăstemă, sau iartă.
Dar dînd clavecinel și canapeaua-n lături,
Vine noaptea ! grăbește-te să mătură.

CÎNTEC DIN FLUIER

Înima mi-e drumul cu ploale.
Mi-e drumul cu praful și olle,
Drumul sterp dintre copaci,
Mi-e via strîmbă pe haraci,
Mi-e satul cu cîinii, mi-e bătătura,
Cenușa din brazde și arătura,
Mi-e cireada care paște pămînt,
Mi-e cîrdul de ciori din vînt.
Mi-e bivoul sculat din noroi
Cu capul greoi
Și care se uită în golul mare.

În toate inima bate și trăsare,
În pruncul tăvălit de lingoare,
În slăbănoagele lui mădulare,
În stolul de muște
Tăbărîte să-l muște.
N-am iaz curat
De adăpat.
Vitele mele-n pășuni
Rumegă tăciuni și rugăciuni.
Caut izvorul cu undele noi
Și sorb din borș de noroi
Mocirlă și zmîrc.

Mi-e inima și-n cocostîrc
Și în săgeata-i vinătă din cer,
În fierăstrăul de fier
Al mărăcinilor de pe mormintele pustiei,
În șoarecii de cîmp ai stihiei,
În viespe și în tăun,
Cîntecul nu e bun,
Cuvîntul e oftat,
Brațul trăgănat,
Moleșită aripa.

Mă bate vremea, mă bate ziua, mă bate clipa.

HAIDE

Dacă ochilor tăi le-ar plăcea
Nevăzutul și neștiutul, ai putea
Veni la mine, parcă,
Și te-ai lăsa primejdiei din barcă.

Și nu te-ai mai gândi la nimic,
Nici la petecul tău de viață mic.
Nămolurile tainelor toate
Zac în mine răsturnate.
Luntrea tîrită de ele
Se lovește de nuferi și stele.

Intr-o limbă barbară
Ți-aș spune povești dintr-o țară.
Vorbele, ca o țărînă
Din șesurile ei ți le-aș presăra pe mină,
Și-n lacrimi se vor trezi
Apele țării dinspre miazăzi.

Ascultă : rîurile-i trec prin mine.
Le auzi tu dăstul de bine ?
Ascultă : grăiește cucuruzul.
Pricepi creșterea lui cu auzul ?

Uite-n livadă stupii,
Uite-n vifore lupii,
Uite cerbii,
Uite firul ierbii.
Vezi
Herghelii, stoluri, turme, cirezi ?
Toate ale mele sînt și de mine țin,
Tot ce nu-i al meu și e strein.
Din perinile mînților, la riul lat,
Dumnezeu și-a așternut pat
Și s-a culcat.

ORA TIRZIE

Stăi, călăreț !
Întoarce-ți calul semet,
Fă un ocol și lasă.
Vecia e mare, deasă

Ai pierdut-o. Ce-ai făcut ?
Tu n-ai ospătat, calul n-a păscut
Ai căutat Steaua Polară.
Te-a așteptat aci pînă-aseară.

Bine ! Dați fuga. Iute !
Mai aveți cîteva minute.
Ați intrat
În lumea numărului pătrat.

Vă e foame, vă e sete.
N-aveți potcoave, nici ghetе,
Dar pîinea s-a mîncat, apa s-a băut..
Ați întîrziat un minut.

De cînd ați plecat
Nu s-a mai secerat,
Cuptoarele s-au stins. Vetrele
Au înghețat ca pietrele.

Apele, oamenii, vitele,
Pîinile, străchinile, cuțitele,
Cu toate lucrurile de aramă și fier
S-au înălțat într-o noapte la cer.

TRANSFIGURARE

Cu toate că i-am spus că nu vreau,
Mi-a dat noaptea-n somn să beau
Întineric, și am băut urna întreagă.
Ce-o fi să fie, o să se aleagă.

Puteam să știu că-n zeama ei suavă
Albastră-alburie, era otravă ?
M-am îmbătat ? Am murit ?
Lăsați-mă să dorm... M-am copilărit:

Cine mai bate, nu sînt acasă,
Cine întreabă, lasă...
Cui mai pot să-i ies în drum
Cu sufletul meu de acum ?...

LOGODNĂ

Vrei tu să fi pămîntul meu
Cu semănături, cu vii, cu heleșteu;
Cu pădure, cu izvoare, cu jivini ?

Vacile ne vor aduce ugerii plini
Și vor mugi la poarta noastră
De salcîmi cu floare albastră.

Nevăstuicile se vor juca în ogradă
Cu porceii și cu rațele, grămadă.

Pui de borangic
Vor număra meiul cu bobul mic
Și vor fugări ținării.

În fața prispei vor tremura arțarii
Pestriți și va cînta cocoșul.

Vom aduce florile cu coșul.
Din nuiiele de răchită
Vom face împreună zestre împletită.

Și din lîna oilor,
Culcușuri pisoilor.

Vrei tu să fii grădina mea,
De iarbă-mare și de catifea ?

MIRELE

Pășunea mea tu să fii
Cu păpădii.
Eu să fiu boul tău alb și nevinovat
Care te-aș fi păscut și te-aș fi rumegat.
Pe înserate,
Pe copitele ingenunchiate.
În jurul brațelor tale
Aș urca greul cerurilor goale
Și munții lunii pînă-n pisc.

Am rămîne în lună, pe disc,
Să arăm văile de tibișir,
Să semănăm lămîiță și calomfir.

Culcă-mi-te trîndăvă pe coarne,
Fă-te jugul meu de carne,
Stăpîna mea, frumoasă ca aurul,
De care tremură taurul.

INGENUNCHEARE

Tu miroși ca marmura și apa din fîntină.
Ai scos din uitare o mîină,
Te-ai deșteptat cu genele dese
Peste minunile puțin înțelese.

Vino să te ascund în trestii și papuri
Pînă-or sosi hainele din cufere și dulapuri,
Pantofii înalți
Cu care-ai să te-ncalți,
Ciorapii de sticlă de mătasă,
Horbota moale, cămeșile fumurii de acasă.
Mîinile mele vor să te-mbrace
În aromate, calde promoroace.

Cu cireșe la cercei
Să mergem la purcei,
Să dăm vitelor tărițele
Mulgîndu-le țîțele
În ciubere.
Dă-mi mîna ta fără putere
Cu finul de-a valma.

Taurul vrea să-ți lingă palma.

MIREASA

Ochii tăi s-au pus pe slove și cuvinte
Ca niște albine albastre, însetate de mirosenile sfinte,
Și sugînd mierea cărții s-au îmbătat cu ea.

Halucinata științei, vino în grădina mea.
Unde busuiocul a crescut ca brazil, și măceșii
Zgîrie simburii sinului prin inul cămeșii.

Pămîntul umblă după tine să te soarbă
Cu virfuri boante de iarbă oarbă.
Din singele tău băut și din sudoare
Pot să iasă alte poame și feluri noi de floare.

Vino. Dinainte îți voi desface pelinul și romanita
Pe care le coace arșița.
Cu brațele și pieptul voi despica poiana
Și buruiana.

Voi ridica vițele fragede cu ghimpi de mărăcine
Ca niște omizi lungi, lipite de tine,
Te voi strecura ca dintr-o plasă,
Dînd foile și umbra de o parte,
Cum ai făcut și tu în carte,
Mireasă !

După ce te voi fi trecut și apărat
De fiarele mici, de gizele de un carat,
De șarpe, de lanțuri și de metale
Vegetale,
O să mă lași să-ți pui inele de miini, brățări de picioare.
Și alte veștminte, dogoritoare.

CĂSNICIE

Șopîrlele verzi și cenușii, din chiparoși,
Se uită la tine, șopîrlă
Albă, cum coși
Pe mal, cu piciorul în gîrlă.

Serpil casei nu te-au mai văzut,
Oile se opresc, vacile rag.
Și măgarilor încurcați în muște, le-ai căzut
Cu drag.

Trebuie să mergem să cunoască
Tîrla, cotețele, grajdul, balta,
Cine are să le domnească.
Poftim... Ariciul nostru, pînă una-alta.

GHICITOAREA

Ghici ghicitoarea mea.
S-a pogorît un păianjen dintr-o stea.
Din Carul Mic, din Carul Mare,
Pe un fir de cînepă lucitoare.

Și nu era păianjen, era păienjeniță.
Avea, ca tine, o guriță
(Minca-o-ar mama !)
Și părul ca arama.
Ochii ca niște dude
Brumate, negre, ude.

Și a scos niște picioare lungi
Din două pungi
Flutуреști, de mătase,
Nu prea subțiri, nici prea groase,
Cu călcîie
Mirositoare a lămîie.

La șale
Avea două portocale,
Și la sîn (ascunde-le !)
Ouăle, rotundele.

Și, să-mi mai aduc aminte
Unde să fi văzut și-un bob de lîntе...
Nu știu, am uitat,
Cu toate că l-am pupat.

Ghici...
Am împletit lîbrîșim cu arnici
Și i-am tivit sprincene și gene
Ca să-ngreuieze pleapele alene.
Ghici (mînca-o-ar tata !)
Cine era fata ?

MĂRȚIȘOARE

[1936]

NU AM...

Nu am nici pietre, nici metale
Pentru suavele tale
Diafane frumuseți,
Adunate din sute de firimituri de vieți,
Din floare, din rouă, din pasăre,
Ca niște mărgele de mei, de porumb și de mazăre
Cu acul și firul.
Gîndul meu ca trandafirul
S-a întristat.
Am uitat
Să culeg și să opresc
O strachină din argintul ceresc.
Mi-l așternuse luna pe masa cu scule,
Și puteam să fac giuvaere destule...

Trezește-te, haide, din somn și din puf,
Gîdilată-n ochi de un zulf
În care bate soarele.

Fiindcă vreau să ți le citesc mărtișoarele...

SĂ VEDEM.:

Să vedem, ar putea graiurile mele
Să-ți vie ca niște inele,
Ca niște brățări, ca niște cercei ?
Încearcă-le. Uite o dată unul, o dată cinci, o dată trei,
Părechi și despărechiate,
Sau odată pe toate.

Le-am suflat cu zmațuri de zile, de ore și de secunde
Și le-am făcut rotunde :
Cristale ca piatra acră și ca sarea de lămlie,
Neputîndu-le face tămîle
Și scîrbît de diamante limpezi și lucii.
Uite, de pildă, unul în chipul crucii,
Ar pune un semn turbure de lumină
Subt bărbia ta de fată creștină.
Altul își agață de ață
Gogoloiul de ceață.

Să vedem, din atîta sărăcie,
Să vedem, nu se știe,
Ce ți-ar veni mai bine,
Lucrurile goale, lucrurile pline,
Grele sau ușoare ?
Căci toate sînt mărțișoara.

FRAGEDA

Nu îi fie de deochi,
Ce frumoasă-i fără ochi !
Tivul pleoapelor se coase-n
Fărînițe de mătase.

De cînd s-a uîtat în stele
I s-a prins bezna de ele.
Dintr-un lînecuş cu pana
I s-a-ncondeiat sprînceana.
E tot pana care scrie
Fluturii din pădăie.
A luat gura ei tipar
Parcă de la nenufar :
Ce i-a spus visul ascuns,
De-a şoptit şi i-a răspuns ?
Nu ş'cu cine seamănă
Că îi pare geamănă :
O să mă silesc să caut
A ghici pe nai şi flaut.

Între perine şi pături
Mîna-i stă pe-aci, pe-alături.

Pune-i degetare
Cîte-o sărutare

Umblă-ncet, ia-i mîna-ncet,
Mută-i-o încet,
Să nu se deştepte...
Şi-n cuprinsul pămîii drepte,
De zîntii de marte,
Pune-i mărtişor o carte.

CUVINTE STRICATE

Toate
Cuvintele mele sînt întortoachiata
Şi s-au îmbătut.

Le vezi ? Au căzut, s-au sculat.
Au vrut să alerge și să joace,
Dar beția le-a prăvălit încoace.
Nu mai știu ce spun și is
Bolnave de rîs.

S-au stricat cuvintele mele !
Umblă prin mocirle cu stele
De cositor
După un mărtișor,
Și-ar voi să culeagă roade
Fîstîcite și neroade
Din sălcii nici verzi.

Cuvintele să nu mi le mai dezmerzi,
Să nu le mai spuie agale
Buzele tale,
Să nu le mai cînte cumva
Vocea ta
Și pe cobză deșteale.

Hulește-le !

NU E

În cutia de sidef și aloi
Au venit podoabe noi,
Lăcuste, păianjeni, brotăcei.
Nu te speria de ei.
I-am încremenit în stihuri blajine,
Ca să te gătească pe tine,
Stăpînă.

Șopîrla-i pentru glezna de la mină,
Iar șarpele pentru grumaz,
Fetișcană de atlas —
Și pentru șoldul dumitale, de vioară,
Domnișoară.

Te rog a mă ierta
Dacă-ți zic și tu și dumneata
Și dacă din cuviință și de frică
Mintea mi se face peltică
Și uitucă mi se face.

Chihlimbarul ăsta-i o răgace.
Matostatul e un cărăbuș
Prins acuș.

E adevărat ? Nu-i adevărat !
Gîndăniile au cam întîrziat,
Și cutia de lemn de aloi
S-a întors din drum înapoi,
Pe spinarea furnicilor
În hamul și hățul panglicilor,

Bună-dimineața, duduie !
Uite-l mărtișorul : nu e.

HOBBE

[1938]

Buruieni

IARBA TREAZĂ

Cu urechea la pământ
Lunecînd l-ascult prin foi
Lungi, de cirji de popuşoi,
Graiul apelor din vînt.

I-aud undele-aşternute
Giulgii moi, ca de hirtie,
Şoapta cum îi întîrzie
Sufletul să i se mute.

Sculele mele cîntate
Le-aş zvirli vîrtej în foc.
Vreau un singur pai, în loc
De unelte-ncrucişate.

Dintr-o strună de o sfoară
Voi să mă căznesc să scot
Geamătul şi-aleanul tot,
Picla grea şi ceaţa rară.

Treceţi toate pe o coardă,
Iarbă trează, floare moartă.

NU V-AM SĂDIT

Nu v-am sădit și nu v-am cercetat.
Ați incolțit în drojdii de țărână,
Bézna din zguri v-a pus și semănat.
Și de ogor v-ați prins cu o țifină.

Înăbușind sălbatice grădina
Și readele alese le-ați ucis.
Nu m-ați lăsat să mîngîi nici blajina.
Căutătură galbenă-n cais.

Împotrivate, aspre, solitare,
Ați biruit cu blăstem și năpastă
Și vă crezusem strepezi și amare,
O blestemată bălărie proastă.

Dar ați răzbit în piatră : Pace vouă !
Și binecuvîntare cui v-a dat.
Sînt bucuros de mulțumirea nouă
Că s-a stîrpit gustosul zarzavat.

Și de n-am luat nici poame, nici legume,
Am scos cu degetele Cosînzonii
Din brazda rădăcina fără nume
Și neștiuta miere-a buruienii.

ÎN PERDEA

În perdeaua de atlas
Noaptea i-a intrat de-un ceas.
Sfertul lunii de apus
S-a urcat nițel mai sus.

Un foc alb din cer s-a rupt
Și se-anină dedesubt.

Seară nouă-n vreme veche.
Deget fraged în inel.
Luna-i vine în ureche
Și-un luceafăr în cercel.

BURUIANĂ, NU ȘTIU CARE

Buruiană, nu știu care
Ți-i porecla de născare
Și nici nu vreau să ți-o știu.
Știu că ești pământul viu
Și că, orișicum, tu crești
Făr-a ști cum te numești.
În fieștecăre sat
Fetele te-au botezat.
În fiecare urzică
A pus Domnul o mărgărită
Și-a croit tulpini și floare
După soiuri de tipare
Cu osîrdnică mîgală,
Să nu stea țărîna goală.

De folos ori nefolos,
El vrea-ntîi lucru frumos.
Dintr-o îngustime-a ștofii
A scos crînti și cartofii.

Cu același fir de ață
Țese, prinde și agață,
Și la fel cu-aceeași rîvnă
Că scoți, floare, că dai țifnă.

Omul însă, căpcăun,
Vrea frumos numai ce-i bun,
Împărțind, pe cîte toate
Sînt, în feluri de bucate,
Judecata i-o dă gura
Și-i dă lingura măsura.

Nu-i frumos la el ceva
Care nu se poate bea,
Și nimic bun și curat
Nu-i, ce nu e de mîncat.

Buruieni cu fir aprins,
Nu vă caut după lins,
Spicul nu-l aleg cu must
Și nici ghimpii după gust.

FRUNZĂ PALIDĂ, FLOARE GALBENĂ

Frunza cînd moare
Se face floare.
Au adunat lună și lumină
Pomii-n grădină
Și scutură soare.

Ați fost niște trupuri
Și v-ați făcut fluturi.
Nucule, suflete seuturi

Dafini, duzi și migdali
Erau plini de papagali,
Le-au căzut aripi și pene,
Fulgii, alene
Și pe-ndeletele.
Le-au rămas în arbori scheletele.

Miroase a piatră și ceară,
Și ziua intră în seară.
Prin ceața mînjită cu umă
Se micșorează carul cu paie de brumă,
Dric vinăt, strîmb, pe jumătăți de roți,
Și cîmîtir întunecat, de hoți.

În mocirlă și apă
Calcă momia ciungă și schioapă
Și duce carul ei cu gloabe mici,
Ca un jeluitor singuratec, cu bici.

Azi n-are-aceput deslușit
Și pare o zi de sfârșit.
Mîine va fi, nu va fi... Iată,
Umbra stringe orele aplecată..

COLIND

Dăamne, vreau să-ți mulțumesc..
Dar în graiul omenesc
Slova vorbelor tocită,
Vorba slovei prihănită,
Înțelesul otrăvit
Le-a mușcat și-mbolnăvit.

Un strigoi
Pune-a negreală noroi.
Pravila de baștină
S-a pierdut în mlaștină.
Ochii mici ai literii
Sticlesc ca ai viperii.

Voie dă-mi să spînzur graiul
Și să-ți mulțumesc cu naiul.
Cîntecul care mă doare
Frate-i cu tăcerea mare,
Cu ingerii, cu lăstunii
Și cu șeapta rugăciunii.

Noaptea îți înșiră albe
Fire de beteață, salbe,
Fluturi și mărgăritare.
Mulțumește, lăutare,
Bunului tău împărat,
Și să-i cînti îngenunchiat.

CRUCEA VECHE

Crucea veche de la drum
Este cum s-a pomenit,
Cu Hristos cel răstignit,
Zugrăvit cu terci de fum.

Turmele și carele,
Vremea, vîntul trec și pier.
Ea stă singură la cer,
Cu Acela Carele...

Lemnul i se tot dăvingă,
Zugrăveala se mănîncă,
Trupul se cunoaște încă,
Povîrnit pe mîna stîngă.

Toamna, grija nu știu cui
Mai bătea cite un cui,
Și c-un deget sau cu două
Da cu albăstreală nouă.

PUI DE VÎNT

Vîntul strigă : nu-i răspunde.
Și te cheamă : te ascunde.
Te găsește ? Dă cu frunză,
El nu știe să se-ascunză.

Abia-de-avăţat să ştie
Să se toarcă şi subţie,
Să se facă lină moale
Prin porumb şi ramuri goale,
Pletele să-şi depene
Prin zăbrele ţepene.

Vînt ? A fost numai un pui,
Pasăre din ţara lui.

Aripile de dantele
Încă-s cu bruma pe ele,
Degetele, la picioare,
Au în vîrf mărgăritare,
Şi călcîile-n stihar
Ouă par, de nenufar.

Calcă lin şi cu sfiială,
Ca pe foi de poleială,
Şovăind că poate strică
Gizele de majolică.

Mirodenii cu tămîie
L-împresoară şi-l mîngîie.
Urma-i e mirositoare
A sulfină şi răcoare.

Cheamă-i. Puneţi amîndoi
Gura-n flaut şi-n cimpoi.

URARE

Șchiopătînd la ușa mare
Cu-o metanie și-o cruce,
Greierelor îți aduce,
Doamne, binecuvîntare.

Gînduri line,
Spice coapte,
Doniți pline :
Miere, smîrnă, must și lapte.

Să-ți aducă binele
Clipele : albinele.
Ca halta și mîriștea
Să-ți răspundă liniștea.

Bună pază,
Scăpărată dintr-o stea,
Preacurata-i albă rază
Casei candelă să-i stea.

Și să te-asculte norocul
Ca un cîine, în tot locul.

Cîntec, stihuri și povești...
Măre, Doamne, să trăiești !

MOȘTENIRE

I-a luat moșului din gură
Luleaua, pe arătură,
Cu scuipatul de mohîrcă.
Și-a luat și pe moș în circă.

Moșul, nedeprins cu somnul,
Adormise întru Domnul.

Și ziua namiaza mare,
Cu unchiașul în spinare.
A-nvățat să cînte-așa,
Din scuipat și din lulea.

Erai, taicule, plugar,
Dar psalt bun și lăutar.

Zăcu-ți și eu o cîntare
De alean și întristare.
Urcă-n Slăvi, într-o stihie.
Scripca, taică, ți-este vie.

Ghiersul meu nemaicîntat
Încîlcitu-i și uitat.

De te va trezi urcușul.
Dă-i băiatului arcușul,
Alăuta și luleaua...

Ceru-i palid ca lăleaua,

OM DE PĂMÎNT

Clădită-ncet cu dalta și mistria,
Zidirea lui atinge-n cruci Tăria.
Pleșuve piscuri, zvelte, drepte, rupte :
Sorocul împlinit al unei lupte.
Meșteșugarul trist a biruit.

Scoboară birnele neodihnit
Și, desfăcute mîinile de scule,
Și le-mpreună : două-au fost destule —
Și se măsoară-n ce-a făcut. Răsplata
Este că-și vede lucrul năzuinții gata.
Moșia străjuită de statui
E doară sporul frămîntării lui.

Nu se ghicise pînă-n ziua șaptea
Ce deslușește ochiul pe-ntu-meric noaptea.
Putea să fie piscul mai frumos,
Dacă te uiți în sus, de jos.
De-abia la vîrf ce scoabe cu talpa pot să-l lege
Mai trainic, ziditorul înțelege.
La trudă, zi și noapte, două vieți,
Afli ce știi, și ce-ai știut înveți.

Meșteșugarul, tată, e pămîntul.
I-ai auzit tu geamătul, cuvîntul ?
Ți-a spus ce vrea și ce și-a pus de gînd ?
Că este greu, că-i prea tîrziu sau prea curînd
Să scapere țărîna vulvori și jar de vatră ?
S-a plîns că vîntul gol îl chinuie și-l latră ?
Că duhurile rele, a ocară,
Mînjesc catapeteazma cu aripa murdară ?

Că-i îmbălează varul și-i vîră viermi în grindă ?
Că neputînd să-l spurce, îl spurcă în oglindă ?
S-a plîns de carne, cînd a fost strivit
În rîpa lespezilor de granit ?
Cînd l-a călcat, mînat pieziș de slugi,
Călcîiul temeliei, de colț, pe tăvălugi ?

Pămîntul nu se plînge. Lui nimic
Nu-i de ajuns de mare ca să nu-i fie mic.
Crîncen la cuget și la faptă,
El se-nceștează-n el și rabdă.

La miazănoapte și la zi-amiază,
Munții treziți la veghe stau de pază,
Și îmbulzita coifurilor gloată
Nu are-n strungă loc să treacă toată.
Dintre cetăți de plumb și de omăt
Purcede înainte și-ndărăt,
Se dezmoțesc din stîncile oprite
Zvonuri de lănci, murmure de copite.

În peșteri și firizi, nerăbdătoare,
Bat hergheliile copita de zăvoare.
La trecători, în marea sihăstrie,
Un uriaș se scoală, cu zaua argintie,
Cu fruntea-n cer, cu scut la cingătoare,
Scrutînd în șea ținutul și liniștea, călare.
Din neamul vechi al Craiilor Carpați,
Născuți din piatră maică,
Sînt teferi zece gemeni, alăptați
La ugerii sălbateci de zimbroaică.

Uite-l sfios, ursuz și mut,
Smerit ca la-nceput,
Destoinic însă și a doua oară
Să mai ridice un hotar de țară.
Neștiutor de sine și de tot,
Frînt pe genunchi ori opintit în cot.
Îi mîngîie de viață și de moarte
Rotirea-n bolți a șoimilor, departe,
În rotogoale, prinși în curcubete.

Și, dimineata, proaspăta scînteie
O ia din pîlnii de zorea
Și-i scrie Domnului cu ea.

O LACUSTA

Mi-a umblat în păpădie
O goangă cu pălărie
Și cămașe stacojie.
Avea fuste și manta
Tăiate din catifea
Și pieptar cu solzi de țiplă,
Căptușit c-un fel de sticlă.

Domnișoarei cu trei rochii-î
Lăcrimau rubine ochii.
Să te-ntreb pe Dumneata,
Cum veniși în iarba mea
Și de unde, Domnișoară
De cristal și scorțișoară ?

După pana ce te-a scris,
Via și tu din somn și vis.
Căci vopseli asemeni nu-s
Decît còlo, tocmai sus,

Unde sînt într-adevăr
Pensule de-a fir-a-păr
Și zugrăvii de o șchioapă,
Mestieri scriitori cu apă.

Ce te-a supărat ? țîțarul,
Păpurîșul, nenufarul ?

Aș fi vrut să stea s-o prind,
A venit încoa sărind
Și-a plecat sărind într-alte
Buruieni și mai înalte.
Și-aș fi vrut să-mi stea întii
Pe un vîrf și s-o mîngîi.

Mi-a lăsat atîta mie :
Bumbii goi, de păpădie.

A VENIT

De zeci de vieți îl cheamă
Pe cel fără vîrstă, fără țărîm, fără vamă,
Din singurătate.

Are să vie vîntul, poate,
Cu sururile desfășurate.
Poate o umbră albă
Cu luna în salbă.
Poate veni pasărea înstelată
Cu aripa tăiată,
Acvilă, drumeață
Prin țărină și ceață.
Poate vîntul mării, pribeag pe talaz.

Nu venise pînă la amiaz'.
N-a venit nici pînă la toacă.
Strigătul în pustiu începuse să tacă.
Păianjenii, preoți și arhierii,
Puricînd odăjdiile de scînteii,
În arcu streășinii de la cerdac,
Le cîrpeau cu ață și ac.

Într-un plop cu turla subțire
Corbii-și alegeau minăstire.
Mișunau omizile-n albiei uscate
De ape adevărate.
Luna spartă
Căzuse-ntr-o scorbură moartă,
Ca un urcior de lut.

Cînd a venit ? Cînd a trecut ?

Nu era vînt.
Nici pasăre, nici de cer, nici de pămînt.
Nici om, nici vis.

Era ca un lucru scris,
Făptură de șoaptă și scamă,
Se urzește, se destramă,
Ca o licărire de icoană.
Avea inel, cu o broboană
Ca o măceașă, privirea amară
De căprioară.
Zimbetul întristat.

L-ai așteptat.
Ai adormit.
A venit.
A plecat.

VINT STRĂIN

Vintul nostru mic mă cruță.
Merge-ncet după căruță.
Mână boii grei la pas
Și dejugă la popas.
Sufală-n foc și în ceaun.
E copilul nostru bun.

Vintul cel adevărat
E străin și-nviersunat.
Ca o bucată de apă,
N-are loc în ce să-ncapă,
Nici pe piscuri, nici în groapă.
N-are de ajuns pământ.
Cîmpul meu îi este strîmt.

Pustnic și întăritat,
Plugul și l-a-n-genunchiat.
Rupe, scurmă și sfărimă,
Umple cerul de țărină.

Își mină cu miile,
Negre, hergheliile.
Răscolește mările,
Le varsă căldările...
Ia-n vârtej turmele
Și le pierde urmele,
În spinare, să răstoarne
Taurii izbiți, în coarne.
Pune zările pe fugă,
Prinde munții și-i înjugă,
Cu pădurile gălbui
Alergînd în hora lui.
Năvală de ropote,
Gloate-adînci de clopote.

Vîntului, noi, venetic,
Nu-i putem cînta nimic.

FĂCĂTURA

Dacă vrei să te iubească
Ia podoabă tinerească,
Pune la urechi scînteii,
Legănate pe cercei,
Mîinile-ntr-un roi de stele
Scăpărate de inele.
Albiturile să-ți fie
Cum îi foaia de hîrtie,
Șorțurile proaspete.

Și primește-l oaspete.
Horbotele mai ușoare
Decît pleoapele de floare,
Și călcată, fusta lungă,
Bine, netedă, pe dungă.
Iar făptura să-ți miroasă
A mireasmă uleioasă.

BÎLCI ÎN ALDEBARAN

Hai mărgele ! la mărgele !
Cerul meu e plin de ele.
Giuvaere, cruci, podoabe,
Cîte trei și patru boabe,
Cu scînteii mîi tari, mai slabe

Vînd și un mărgăritar,
Cinci ocale la cîntar.
Dar pășat de greutate,
Că scade la jumătate
Și pierde cîte-o citime
De crîmpei din îngustime.
Vineri seara, la lucarne,
O să-l am cu două coarne.

Dar aduce și noroc,
Că se face iar la loc...

Toată noaptea țiu deschis :
Vînd pe dragoste și vis
Și numai pe datorie.

Plata la Sfînta Mărie,
Ori la un soroc, ştiu eu ?
Cînd o vrea şi Dumnezeu.
Ia numai un pumn şi du-te :

Într-o palmă ții opt sute.
Dacă merge bine treaba
Dau şi Carul Mic degeaba.

Cînd lumina se aciuă,
În oblon se face ziuă,
Încui uşa pe la clanţă
Şi strîng bolta-n tărăboanţă
Şi o car tiptil acasă :
Zorile să nu mă vază,
Vîntul să nu mă miroasă.

Azi, mi-a mai rămas o stea.
Fetelor, care o ia ?

DENIE

Seara stau cu Dumnezeu
De vorbă-n pridvorul meu.
El e còlea, peste drum,
În altarul lui de fum.
Aprinzînd între hotare
Mucuri mici de luminare.
Din cerdacul meu la el
E un zbor de porumbiel.

Îmi trimite danie
Cîte o gînganie,
Paianjini pe sanie
Sau pe o metanie,
Atirnați de-o sfoară, groasă
Cît o umbră de mătăasă.
Și se leagă de pridvoare
Mirodenii dulci de floare,
Ca o punte de poteci
Pentru fluturii-n scurteici.

Pe drumul de el ales
Graiul n-are înțeleș.
Mai mult spune cucuruzul
Decît gura și auzul.
Domnul tace,
Glasul nu-și trimite-ncoace.
Domnul face.

LUNA S-A

Luna s-a suit în zare
Din pămînt, cît o căldare,
Și pe cît se tot ridică
Moara-n rîu se face mică.

La iazul de platină
Cumpăna se clatină.
Și cred că-l un meșteșug
Luna prinsă de belciug.

Cobilița-n cer se urcă,
Sprijinită-n crac de furcă,
Pe cînd meara, strînsă glugă.
Ține loc de buturugă.

CINTEC DE BOALA

Domnul, Dumnezeu mare
Mi-a umplut două pahare
Din cerescul lui rachiu.
Scos din lună cu burghiu.
Și-n fiecare pahar
A lăsat și-un drob de har.

Amîndouă-s ale tale,
Zise Domnul, ia-le, bea-le.

După ce m-a-mpărtașit,
Însul mi s-a risipit.
L-am pierdut jurîmprejur,
Ca o ceață dintr-un ciur.
Și-am rămas pribeag în boare,
Ca un mires fără floare,
Al căreia lemn uscat
Rădăcina și-a uitat.
Ca un foc fără cărbune,
Ca un fum fără tăciune.

Sfintele sale potire
Au intrat în clocotire.
Sufletul îmi umblă beat
Pe subt veac și peste leat.

Și de sfînta băutură
Mă ia cu frig și oăldură.
Carnea n-ar fi mai bolnavă
Dac-aș fi băut otravă.

Încerc sufletul să-l mint
Că boala nu mi-e de-argint.
Beteșugul, în zadar,
Că nu-mi vine de la har.
Dar un leac întodeauna
I-l aduce noaptea luna,
Și cînd lună-n ceruri nu e
Geme, ca străpuns de cuie.

Din ce văd, cu jurămînt,
Boala-i de la Duhul Sfînt,
Și nu mi-e milă măcar,
De nu de mine, de har.

IESE VATRA

Iese-ô vatră și se varsă.
Mare, din negura arsă :
Aur crud, fierturi de jar,
Dintr-un fund ca de altar.

Trestile prin unghere
Par aprinse la-Nviere.
Într-o scorbură de strană
Șade-o maică-ntr-o icoană.

Sălciile se închină,
Babe mici, din rădăcină,
Și fieștecare trunchi
De răchită stă-n genunchi.

Geme-n papuri citeodată
O cădelniță-ngropată,
Și din bălți adinci, arar,
Toacă-n gol un clopotar.

Unde cauți, rugă, șoapte
Și biserici, zi și noapte.

DACICA

Mă uit la tine, șubred vas de lut.
Trei mii de ani ai încăput.
Veci de veci, pe care le înfrunți,
S-au adunat în golul tău, mărunți,
Și fiecare vîrstă din vecie,
Lăsînd un fir de praf drept mărturie,
L-a pus tihnit în ciobul păstrător.
Clipa trăiește, veacurile mor.

Tu, plin de taine și știrbit în gură,
Ai stat ascuns adînc în arătură.
Nici oasele nu i s-au pomenit
Ale aceluia ce-n zmalț te-a-ncremenit
Și, frămîntînd, ți-a dat obîrșii noi.
N-a mai rămas măcar din el gunoi.
Tot un pămînt, la fel de bun, la fel de prost :
Tu ești aci. El parcă nici n-a fost.

Dar înmuiată-n sînge și sudoare,
Unghia lui ți-a pus un zbenghi de floare
Și, ocolindu-ți coapsa cu subțire
Chenar, i-a dat noroiului simțire.

Tu poți să fii, el poate să nu fie,
Zgîriitura-i teafără și vie.
Nu ești al singurului Dumnezeu,
Ca luna, ca o stea, ca o pustie,
Ești și al semenului meu.
Brîul tău viu, cînd mîinile-au murit,
Dă biruință gingașului pipăit.

Olarul drept pe palma lui te-a pus
Și-ai scos răspuns, la deget, în auz.
Fragedul sunet, dulce, lin.
E-ntreg și nou ca la-nceput, și plin.

Urciorule de vis și de pămînt,
El ți-a dat glas. Eu îți voi da cuvînt.

INTR-UN LAC

Intr-un lac alb de lumină,
A ieșit o lună plină.
Ce mai caută și luna
Tot în lacuri todeauna ?

Limpezește și își spală,
Noaptea, farfuria goală,
Porțelanu-avînd o pată
De argint necurățată.

Azi, în lacul înghețat,
Bîdul nu i-a mai intrat
Și-i atîrnă-n ceața sură
Vătămat de-o știrbitură.

STRIGOI PRIBEAG

Dintre vrăjmașii tăi mai nempăcat,
Unul aține drumul la tot pasul,
Mai ticălos ca toți cîți n-au cruțat
Că te-ai năseut, nici pîntecul, nici ceasul.

Slobodă iese luna din pămînt,
Și-n roua ei tresare nouă floarea.
El nu putea să uite lucrul sfînt
Și-l turbură jignit, asemănarea.

Îți dă tiptil ocoale de dihòr.
Ți-ar otrăvi odrasla și ți-ar pune
Foc în pățul, în staul și pridvor,
De nu și-ar teme mîna de tăciune.

Ai fi putut să ți-l agăți de șea,
Și roibul să-l tîrască-n țărna oarbă
Cu funia-nnodată de grumaz, așa,
Pin' la tocirea oaselor de iarbă...

Dar noaptea-n vis, printre strigoii reci,
Vine smerit, și șoapta lui blajină
Îți face rugăciune să-l dezlegi
Și să-l mîngîi cu milă și lumină.

Și eînd, a doua zi te-nfruntă iar,
Îl lași să scuipe bale și scăpău,
Pentru că știi că sufletu-i murdar
Se îndoiește și că-i pare rău.

DOI COPII S-AU DUS

Doi copii s-au dus de mîină
Colindînd o săptămîină
După scoici, după ghioace.

Vrînd cu marea să se joace,
Ea, pierdută-n hora ei,
Nu s-a prins la rînd cu ei.
Atîtată să-și dăstrame
Păturile de năframe.

Se dezbracă și se-mbracă,
Singură ca să se placă,
Fermecată să se scalde
În sîdefuri și zmaralde.

Nu știu ce le-a cășunat
Pe la ceasul înnoptat,
Că pe un drumeac stînger
S-au pierdut, intrînd în cer...

CÎNTEC DE BUDUROI

În căciuli de stuh și paie
Stupii stau pitiți în ploaie.
Printre crăcile de prun
Par un sat ori un cătun.
Au făcut și foc. Se vede :
Fumul ceții din livede,
Mînăstiri, schituri, chinovii.
Ale maicilor Zinovii,
Epihării și Domnici :
Chilii mici, țhivote mici.

Cam miroase-n iarbă-mare :
Și-au gătit și de mîncare.
De spălat, ele-au spălat :
Rufe-ntinse la uscat.

Acum vreo săptămînă
Atîrnau ciorapi de lînă,
Șorțuri, fote, ii, pe sfori,
Bondite, de subsuori,
Barișe, scurteici, la soare,
Odăjdii de sărbătoare.

Le-a strîns și le-a scuturat
Un vîrtej, amestecat
Cu frunza și florile.
Au rămas surorile
Numai cu ce-aveau pe ele :
Niște aripi dintr-o piele.

Din știubeie și prisacă
Stărițele nu mai pleacă,
Și maicile cuvioase
Au pus obloane la case,
De nu mai pătrunde-afară
Nici-un fir de rază rară,
Și urzesc țoale de ceară.

Trebuie să fie bine
Iarna-n stupii de albine.
Adormit pe jumătate
S-asculți viforul cum bate.
Sfircul nu te mai atinge,
Viscolul nu te mai ninge.

Stai, că fac un buduroi
De iernat, și pentru noi.

Hore de copii

ABECE

A vrut Dumnezeu să scrie
Și nici nu era hîrtie.
N-avea nici un fel de scule
Și nici litere destule.
C-un cîmpei de alfabet
Mergea scrisul foarte-ncet.

N-aș vrea nici atît să-l supăr
Cît piperul de ienupăr,
Dar o să vă spui ceva :
Nici carte nu prea știa.
Orișice învățăcel
Știa mult mai mult ca el.
El, care făcuse toate,
Nu avea certificate.
Cîtu-i Dumnezeu de mare
N-avea trei clase primare.
La citit se-mpiedică,
Nu știe-aritmetică.

Știe-atît : numai să facă.
Ia oleacă, pune-oleacă.
Face oameni și lumină

Din puțin sculpat cu tină,
Și dintr-un aluat mai lung
Scoate luna ca din strung.

Papagalul și păuna
Și-au zmulș pana, câte una,
Ca să-i facă pinsulă
Domnului din insulă,
Coliba de pe pământ
A Cehui Înalt și Sfint
Find clădită de pești meșteri
Între tälaze și peșteri.

El a luat mai bine-o pană
De la țarca năzdrăvană
Și-ascuțindu-și-o-ntre dește,
Despicînd-o școlărește,
Și-a făcut condei, în stare
A scri și pe piatră tare.

A-ntins cerul ca o coală
În toată Tăria goală.
Însă pana nu scria.
A luat atunci o nuia
Și a însemnat cu ea,
Cu argint, stea lingă stea.
Și ca să vadă pe schele,
A făcut și cruci de stele.

Ce-a scris noaptea s-a zvîntat,
Apoi, pîn' la scăpătat,
Cu sugătoare de soare —
Și ziua și pe-nserare —

A citit și tot a șters,
Cite-o vorbă, cite-un vers,
Și câteodată, fată,
Toată foaia, cartea toată,
Fincă Dumnezeu ce-a vrut
P-ormă nu i-a mai plăcut.
Că din scrisele prea drese
Nici lucru prea bun nu iese.

Cît a scris el cerul tot,
Să spuî drept, a ști nu pot.
Învățați cu cărțuîe
Cred c-aproape o vecie.
Pe cît mintea îl ajută
Mêcul crede că o sută
De vecii întregi și pline.
Mêcul știe, cred, mai bine.
Însă cerul, în sfîrșit,
E de-atuncea tipărit.

HORA LUI ESOP

La oraș, pentru-animale.
E-un mitoc de haimanale.

Toată lumea are loc
În asemenea mitoc.

Pasări, fiare, dobitoace,
Cu cojoc, fără cojoace.

Pițigoiul, cucul, stîrcul
Vin să vadă cum e tîrgul.

Vulpea e cu-nsărcinare.
Cioara vine de plimbare.

Oaia știe cum e cașul :
Nu știa cum e orașul.

Obicei de minăstire :
Pe trei zile învoire.

O cumătră și-o mătușe
Stau cu mătura la ușe.

Și-s deschise ușile
Cui vine de-a bușile.

Pentru șoareci și pisici
Sînt tălate praguri mici.

Jivina cu lunecuș
Are osebit culcuș.

Pentru dăsagi și măgari
Ușile-s, firește, mari,
Căptușite sus cu vată,
La ureche să nu-i bată.

Ieslea, și ea, s-ar putea
Să fie de catifea,
Nu știu, nu e treaba mea.
Însă știu că-n turn, la han,
Cîntă bivolul bălan.

E un ghiers puțin mai tare
Decît de privighetoare,
Însă, vezi, de-aceea-i dat
Răgetul : pentru cîntat.

HORĂ DE HITRU ¹

Mi-aprinsei și eu o vatră
Într-o scorbură de piatră.
Moș Pîrțag îmi dă tîrcoale
Cu o găleată cu bale.

De ce jarul meu sticlește
Dacă vatra lui mocnește ?
Vetrele ni-s peste drum :
Eu fac jar, el scoate fum.

Nu mai are tinerețe
Moșul ca să mai învețe
Că-n văpaia vetrei mele
Am pus o poală cu stele
Și c-am luat pentru dogoare
Cocă, pe cîrlig, din soare.
Nu vrea-nvăț de nici un fel
De la mai meșter ca el.

¹ În *Versuri*, vol. II, 1966, a apărut cu titlul *Hîtru*.

Nicovala de-o aude,
Moșu-ncepe să asude,
Galben, verde și dușman
Dă cu ochii de ciocan.

O scînteie sare-ncoace :
Se mînie de ce-i place
Și scripînd s-o stingă, ea
Fuge și se face stea.
Și-i trec nădușelile
Toate căptușelile.

A venit cerbul domnesc
La mine să-l potcovesc.
Opt potcoave mici, de aur,
Ciocănite-au fost de faur.

Am bătut colți pădureți
La turmele de mistreți.
Lupii mi-au cerut măsela,
Zimbrii — frunți cu coarne grele.
A venit și Făt-Frumos,
Buzdugan să-i fac mai gros,
Și Ileana, doi cercei
De argint să-i fac. Cercei.
Și prin fierăria noastră
Trecu și luna albastră.

Hîtrule, nu e nici un
Mijloc să te mai îmbun ?
Taiea ți-ar drege și ție
Vreo chivără, vreo tichie,
Cînd ai vrea în arătare
Să ieși mîndru și călare.

HORĂ DE BĂIEȚI

Intr-o țară care-a fost
Era mare cel mai prost.

Biba, ba-ba

Li-ba, la-ba

Țara unde-l bun tutunul
Avea proști unul și unul.

Bi-bô, bo-bi

Ri-bo, ro-bi.

Cine-oleacă-avea de cap
Și-l punea după dulap.

Hu-hu, bu-hu

Bu-hu, hu-hu.

Pentru că omul cel mare
Se-alegea după picioare.

I-ha, ba-ha

Ba-ha, i-ha.

Umblau soli prin norod
C-un carimb și-un calapod.

Lu-la, la-lu

Vi-va, va-lu.

Și cinstirea ți se da
După talpă și pîngea.

Da-du, du-da

Ga-gu, gu-da.

Dar deștepîli fiind prea mulți,
Au rămas pe drept desculți.

I-ha, pa-pa

Pa-pa, i-ha.

Am o minte, vai de mine,
Și mă face de rușine.

Cio-ca, bo-ca

Bo-ca, cio-ca.

Spune tu, pe ce-i cunoști
Dintre proști pe cei mai proști ?
 Zu-ri, zu-ra
 Zu-ra, zu-ri.
După chiță sau chelie ?
După unghii sau simbrie ?
 Pă-vu, ga-vu
 La-vu, la-vu.
Fincă, vezi, mai-marele
Și-ascunde picioarele.
 Tra-la la-la
 La-la, la-la.

HORĂ DE UCENICI

Poate-ai auzit de-o țară...
De țara lui Pierde-vară.

Și acel ce nu aude
Are-n țara ceea rude.

Ce-ai să-mi spui de Gură-cască ?
Cine nu-i să nu-l cunoască ?

Dacă te-aș fi întrebat
Despre Papură-mpărat ?

S-a dus veste,-aș fi răspuns,
Ca de-un drac de popă tuns.

Ia seama să nu te-nșeli,
Că trecem la socoteală.

Zece, șapte, nouă, una
Deopotrivă-s todeauna.

Ba pe cât mi se cam pare,
Nula e ceva mai mare,
Și un chîl e cât un dram.
Bine. Nici nu m-așteptam.

Înmulțești ? Ca și cum scazi.
Ce-a dat ieri ? Ce dă și azi.
Cum e împărțirea bună ?
Cînd sporește și adună.

Cum sînt puse oasele ?
La om, pe de-a-ndoasele.

Citești drept ? Dar scriu întors.
Pui muștar și iese orz.
Pui cartofi, ies toamna gilci.
Piatra ce-i ? Un fel de zgîrci.

Despre măduvă și carne...
Niște copite și coarne
Și se vede pe copită —
Potcoava nejumulită.

Ce la cofa din izvoare ?
Păcură și apă-tare.

Ce-ți fac vacile-n pășune ?
Ce să facă ? Rod cărbune.

Ce e cercul ? Un pătrat.
Cum e unghiul ? Crăcănat.

Un cățel ? E un purcel.
Ce-i altfel ? Tot ce-i la fal.

Sint acum încredințat.
Tînăru-i om învățat,
Zice Președintele,
Potrivindu-și dintele.

Și noi, zise adunarea,
Ne-am făcut încredințarea.

Așa școală, frate-meu,
Parcă-aș învăța și eu.

HORĂ ÎN GRADINA

Între flori de chipareasă
Doarme. Cine doarme dus,
Răsturnat cu ceafa-n sus,
Vinătă și unsuroasă ?

De subț foi, unde-i culcat,
Capul singur i se vede.
Somnorosul din livele
A vorbit. Poate-a visat.

N-are fir în cap, de chel,
Și, găsi-l-ar strechile,
I-au căzut urechile.
Du-te, zgâlție-l nițel.

Domnule, nu ș'cine ești,
Dar te bate vîntu-n pat
Și parcă te-ai și umflat.
Pune fesul, că răcești.

Dă-i mai bine-un bobîrnac.
N-ai văzut că e dovieac ?

HORA-N BĂTATURA

Într-o magazie goală
Am deschis și noi o școală.
Mai cu seamă fetele,
Bercile, boghetele,
Sînt silite să învețe
Înșirate sus pe bețe.
Am primit la-nvățătură
Tot ce-a fost mai bun de gură.
Găinile și cocoșii
Ne-au trimis gâlăgioșii.

Bibilica s-a-nvățat,
Cred că nu m-am înșelat,
Atît să zică : «păcat».
Și s-a dus pe drumul scurt
Zicînd că știe prea mult.
Mița vru să fie moașe,
Dar se lasă păgubașe.
Din clasa-ntîia primară
A fost broasca dată-afară.
La purtare și Grivei
Are tot unu și trei.
Gisca mestică sacis
Și rața moare de rîs.
Curcanul, umflat în pene,
Scoate moțul din sprîncene :
Cîntă-n poartă caterinca.

Directoare : Baba Tinca.

HORĂ DE ȘOARECI

Toarce supărat
Și îngîndurat :
Se-mplinește, poate,
Anul jumătate,
Și tot nu-i mai trece.
Să rămîie rece
E cu neputință.
Nu-i dă voie firea.
Și-i o suferință
Numai amintirea.

Din tot ce-am aflat
Din vecinătate,
Are roșcovanul
Marcu cotoșmanul
Nu numai dreptate,
Dar temeieri bune
Să se și răzbune,
Dacă nu i-ar spune
Cugetul jignit
Că ce-a fost rămîne
Bun pecetluit.

Aflu, așadară,
Că-ntr-un timp și-o vară,
Mîndru cum îi el
De ce-i poate ghiara,
L-a-nfruntat ocară
Unui prichindel.

Ceea ce cam pate
Mai adesea, poate,
Alde Goliat,
Rămînînd, vezi bine,
De rîs și rușine
Și nemîngîiat.

Pînă la-nîmplarea
Cea cu supărarea,
Viața lui fusese
Dulce, pe alese.
Gustul ce-l poftea
Se și împlinea.

Căci dormind cît șapte,
Din zori pînă-n noapte,
Mîncă, se-nțelege,
Cît nouăsprezece
Și crescuse-n puf
Cîtămai burduf.

Se trezea, cerea,
Căpăta, dormea.
Ba se mai slujea
Și fără-a-ntreba,
Vîrindu-și-o goală
Unghia în oală,
Și cîte o dată
Laba-n supă, toată.

De somn și de lene
Nici clipea din gene.
Poate doar visînd
Dădea, cînd și cînd,
Nițeluș, din coadă.
Dar puțin de tot,
Nu cumva să-i cadă
Sau să-i facă nod.

Așa, fericit,
Ce i-a trebuit
Să-și iasă din fire
Și din fericire ?
Într-o zi din an,
Nu știu la ce ceas,
Ghem, ca pe divan,
El cînta pe nas,
Cînta-n leuștean.

Un șoarice pul
Vine-n dreptul lui.
Începe să joace
Mingea, cu-o găoace.
Dintr-un vîrf de bob
Și-a făcut scrînciob.
Dintr-o rădăcină,
Funii și prăjină.
S-a-nvîrtit pe fus,
A sărit în sus.
Fuge ca pe sîrmă,
Cu coada la cîrmă.
(Coada lui elastică
Este cu gimnastică.)
Pe nerăsuflăte
Și-a făcut în chipuri
Șotiile toate
Și multe tertipuri.

E o jucărie
Cu scamatorie.
Labele-argintii,
Ochi cu gămălii,
Cu licărul iute.
Urechile ciute.
Sprinten și viol
Ca un pițigoi,
Bătu-l-ar să-l bată !
Cîtu-i de curată
Și gingăse, zgaiba !
E fundul ca naiba.

Dintr-un fund de ghindă
Și-a făcut oglindă.

Virful unei pene
Și-l dă peste gene.
Cu o izmă-creață
Perie-o musteață.
De printre zorele
Alege umbrële
Și mireasma bună
Din fragi și căpșună,
Iacom de prinos
Cu iz tămlios.
Apucînd încoace,
Vine să se joace
Și cu coada lui,
A cotoiului,
Care, cum se știe,
E un tigru, însă
De bucătărie.
(Papă unt și brînză.)

Jocul s-a încins
Ca-ntre ins și ins.
Se rostogolea
Ca pe catifea.
Șoaricele, biet,
Era luat în brațe,
Și cam strîns la piept,
Pipăit la mațe.

Simte, parcă, ghiare
Blinde în spînare
Și-abia c-a scăpat
De-a fi sărutat.
Într-o coastă intră
Blana de mînușe :

Pare că-l înghirpă,
Pare că-l înăbășe.
Iacă, dintr-un strâș,
Î-a venit și-a plins...

Dar duiosul gîde
Este bun și rîde.
Greu să se ridice,
Șoaricele-și zice :
«Mila dumisale
O să mă deșale».

Dar, vezi, la cotoi,
Bucuria-n toi
Și fără zăbavă
Nu e de ispravă.
Șoaricele lui
Îa-l de unde nu-l...

Pe subt o țintaură
S-a ivit o gaură,
Pesemne, deoarece
N-a mai fost nici șoarece.

Acum, pisicește,
Marcu se gîndește,
Mușcîndu-și uscate
Buzele umflate.
De ce s-a jucat
Și nu l-a mincat ?
Altă dată... dacă...
Știe ce să facă.

Și dacă-altă dată
N-o fi niciodată ?

Ține minte bine,
Mărcule, și du-te.
La seama să nu te
Pape el pe tine.

ALTE CUVINTE POTRIVITE

[1940]

EPIGRAF

Stihuri, zburăți acum din mîna mea
Și schiopătați în aerul cu floare,
Ca pasările mici de catifea
Ce-ncep în mai să-nvețe și să zboare.

Stihuri, acum, porniți, vă scuturați,
Ca frunzele-aurite, pentru moarte.
Pustnicii tineri, triști și delicați,
Păstra-vă-vor într-un sicriu de carte.

Stihuri de suflet, dintre spini culese,
Îndurerate-n spic și-n rădăcini,
Pătrundeți, înțelese și neînțelese,
În suflele de prieteni și străini.

Și semănați, ca noaptea ce vă naște,
Sfiială și-ndoieli unde-ți cădea,
Acel-ce-știe, însă nu cunoaște,
Varsă-ntineric alb cu mîna mea.

SCHIVNICIE

Subt povârnişul caselor de şită
Întârzia din ceruri o şuviţă,
Oprită-n marea moartă a nopţilor din sat,
De-o cracă neagră de potop uscat.

Turmele albe de azur şi foc
Încet s-au strămutat din loc.
S-a răsucit lumina-n sine ca zuluful.
Cerule, dezumflat, şi-a strâns burduful.

Vint e ? Geamăt e ? Agonie este ?
Spaimă liniştită stăpâneşte preste.
Al cui e glasul mare care bate ?
Au vine din Psaltire ? Au vine din cetate ?

Dropii de beznă se tirăsc ingenunchiate.

RĂZEUNARE

Din vălul nopţii rupi o stea :
O guşti şi-o scuipi când strălucea.
Cu mâna bălăcind în undă,
Strici luna rece şi rotundă.
Din valuri îţi croieşti stihare,
Scăldându-te-n lumini de mare.
Culegi grădăile de flori,
Le-nmănunchiezi şi le omori.

Te-nfășuri între corzi și harpe
Și de viole mute, șarpe !
Și-n fiecarele din noi
Știi să strecoari chei mici și moi.

Diavole, jocul tău ajunge !
Pan te-a trântit și-acum te-mpunge.

IN GOLF

Departa, prin suflet, prin zare
Alb crește din lac,
Deschis în tăcerea cea mare,
Un templu, din veac.

Oglinda lui nici o lopată
Și luntre n-ating niciodată,
Nu cleatină vînt.
Nu-i țarm, nu-i pămînt.

Uitată-n lumină sihastră,
Ogiva sticlește pustie
De-o flacăra fostă albastră,
Ajunsă în gol cenușie.

SULȘ

Tu ești asemenea celui care
Te-a frămîntat, te-a căutat și născocit,
Și semn izbit în tine-a-necremenit
De sable biruitoare.

Acelula ce-atinge neatinse norelui
Și poate duce drum și peste oar,
Printre aramă, cremenă și fier :
Giganticul, molatecul, violul.

El năzuiește-n lespede schimbare,
Singurătăți, de sus, de stalactit,
Din veac cu toate fiind nepotrivit
Și aripile strinse fiindu-i călătoare.

Tu știi tăcea când este de tăcere
Și-n toată ora-nalți cite un turn
Arhanghelului mare taciturn,
Neliniștit de greaua lui putere.

Știi suferi iubi și mîngîia,
Îndepărtat de oameni și de tine,
Dar bucurii, tinjite și suspine
Nu aburesc oțelul și sticlirea ta.

VOCI

Tot sufletu-i un clopot mișcat în vînt pe toarte.
L-auzi printre utrenii sunînd în ceasul vieții,
I-asculți bătaia moale, a unui, departe
Și depărtat în brumă și noaptea cu drumetii.

Îl știi șoptînd în zarea durerilor trecute
Și, drept ecou, răspunde o șoptă de regret
Și suferința veche pe cea de-acum se ascute
Și simți cum vine zilnic ecoul mai încet.

Ți-ai rechemat grădina din timpuri, deșteptată :
Duminici în câmpie, zorele pe zăbrele,
Cămeșile sumese și umbra lor curată,
Și-un zmalț în geamul casei, din liniștea din stele.

Sunați în amintire, voi suflete, pe rînd.
Cîte-ați trecut prin mine și cîte-ați mai rămas,
Cîte v-ați stins de-a pururi și cărora un gînd
Sau licăr de lumină vă ține loc de glas.

Cînd sufletele toate de tot vor fi tăcut
Va mai rămîne, poate, un clopot viu la poartă.
Cine-o veni atuncea din vechiul tău trecut
Să sune-n întuneric și-n timp cu ruina moartă ?

INSCRIȚIE ¹

Cînd mi-a sărit pe dinainte,
Rîul mi-a spus :
Vino cu mine,
Și nu m-am dus.
Cînd îmi trecu pe maluri,
Vîntul mi-a spus :
Vino cu mine,
Și nu m-am dus.
Cînd mi-a zburat de sus în jur,
Șoimul mi-a spus :
Vino cu mine,
Și nici cu șoimul nu m-am dus.
Și au trecut pe lingă mine,
Către apus,
Apele, vîntul, stelele, șoimii,
Și au trecut și-alături s-au dus.

¹ În *Versuri*, vol. I, 1966, a apărut cu titlul *S-au dus...*

CREION

Luna umblă printre case
Îmbrăcată-n ceață fină.
Ornicele bat la șase.
Fiecare-i lună plină.

Noi ne ducem printre luni,
Filosofi și domnișoare,
Culegînd prin foi de pruni
Stele albe, mărtișoare.

Îmbătîndu-se cu ochii
Își întoarse capul, una,
Sprintenă prin faldul rochii.
Și atunci bătu și luna.

PSALM

Ca să te-ating, tîriș prin rădăcină,
De zeci de ori am dat cîte-o tulpină,
În cîmp, în dîmb, în rîpi și-n pisc,
Viu cînd mă urc, și trist cînd iar mă isc.

Am fost un pai și am răzbit în munte,
Molift înalt și mîndru că pui puncte
Pe creștet, din lume către veac.
Și-am ascultat bătaia-i de tictac.

Hrănit cu piatră și-adăpat cu vînt,
De-a fi-n veci o streajă mă-nspăimînt.
Mi-e foame de nisip și lut
Și dor de apele din care n-ăm băut.

M-aș umili acum și m-aș ruga :
Întoarce-mă, de sus, din calea mea:
Mută-mi din ceață mina ce-au strivit-o munții
Și, adunată, du-mi-o-n dreptul frunfii.

TOAMNĂ DE SUFLET

Zilele albe, iată, au început să plece,
Ca niște bărci tăcute, pornind fără lopeți.
În țarm se face seară, și steaua-n cerul rece
Păzește cripta nopții cu candelii și peceți.

În șirul vieții noastre întreg, se face seară,
O seară fără sunet, nici vînt, nici amintiri.
Ieri a plecat o barcă, azi alte bărci plecară,
Convoi de goluri strîmpte pe undele subțiri.

De-ar răsuna în lume măcar un glas de goarnă !
De s-ar clăti pe lume un singur larg talaz !
Nu. Nemișcată-n margini, lumina se răstoarnă
Și, ca să cînte, streaja de sus și-a luat răgaz.

De-aș fi un stei de peșteri, cioplit cu dalta-n lung,
Aș sta s-aștept cu tihnă, culcat pe-o muche dreaptă,
Cele din urmă mute vecii să le ajung,
Cu templul în spinare, cărui slujesc de treaptă.

CONFIDENȚĂ

De-abia trezită-n soare alb, grădina
Din somnul ei curat dintru-nceput,
Că o și turbură cu fulgere lumina
Și stupul lacom și limbut.

Ca niște ochi se-ndreaptă către mine;
Cu gene lungi, trandafirii,
Floarea deschide a tulpinii pline
De căutări sfioase de copii.

Fieștece răsad, în îndoială
Că-și spune visul sau și-l ascunde,
Îmi urmărește mîna prin beteală,
Sînt grădinarul ierburilor scunde.

Mărturisește-ți, puică micșunea,
Șoapta ce-o ții pe buzele matale
Și lasă-ți sufletul de catifea
Să-și scoată tot oftatul din petale.

Voi bate-albinele de la prisacă
Și vă voi apăra de stele
Și de duhovnicia lor posacă.
Căci voi sînteți fetele mele.

CIRIP

Veniră pîlcuri, de Florii,
Din Sfîntul Munte și Ierusalim,
Cu călăuza unui serafim,
Peste prăpăstii, ape și cîmpii.

De Paști va trebui să fie
Praznice sfînte în Tării,
Clopote, coruri, liturghie
Și îngeri mulți, sute și mii.

Doi heruvimi au tras la noi
Și au găsit un cuib de lut
Gata făcut, bine făcut,
Cu cîlt ușor și scame moi.

Copiii ni s-au deșteptat
Cu stoluri în ferestre și pridvoare
Și șfeșnicele s-au aflat,
Ale livezilor, aprinse cu o floare.

Văzduhul sună de viori
Subt streășurile-adînci și frînte,
Ele-a cîntare au purces din zori,
Căci oamenii-au uitat să cînte.

POTCOVARI

Cu nările-n părete, un șir de armăsari.
Cu jarul subt ciocane, un pîlc de potcovari
Par de la brîu la scule de zece ori mai mari.

Pe nicovală fierul ia chipul cuvenit,
Și faurul cel negru și roșu-i mulțumit
Potcoava pe copită că drept s-a potrivit.

De-acum și armăsarii-n povară, cîte doi,
Vor căuta cu sete văpaia din noroi,
S-o scapere pe cremenii cu colți pătrați și noi.

Un faur din bătaie ciocanul și-l oprește,
Căci un cărbune brațul i-l mușcă și-l ciupește.
Îl ia, ca pe un purec, din loc, cu două dește.

IZBÎNDA ¹

Izbînda strînse-alături vitejii la festin,
În platoșe, subt coifuri, cu sulii și topoare,
Și zalelor frecate din nou, licăritoare,
Li se stropea oglinda cu picături de vin.

Voinicii apărară fruntarii și ogoare
De fala cîte unui străin sau nestrăin,
Și-i rățezară capul cu ochii de venin,
Și-i puseră zăbală-n gingii sîngerătoare.

¹ În *Versuri*, vol. I, 1966, a apărut cu titlul *Sonet de izbîndă*.

Toți ațintesc cu pizmă pe cruntul căpitan,
Căci fiecare-n sine de spada lui se mără ;
Perunca lui temută smeri și pe Satan.

Dar ăst fără de teamă flăcău biruitor,
Se uită-n fundul cupei ce buzele-o goliră
Și sfărîmînd-o-n palmă, răcnește : — «Vreau să
mor !»

INSCRIȚIE PE UN CUȚIT

Ți-l vîr în briu, păstrează-l treaz în teacă.
Sprijină-ți pieptul în plăseaua lui
Și-nvață-ncins cu fier de te apleacă
Să-nțîmpini cuvința orișicui.

Bărbatul drept, tovarăș cu oțelul.
Se simte vrednic și voios în zori.
Ai dreptul să-ngeunuchi, de-ți este felul,
Dar să-l și tragi cînd e să te măsoari.

CEI DOI ORBI

Mergîndu-și Domnul drumurile afinte,
Doi orbi ieșiră Domnului nainte.
Legați de braț și spinzurați în bite,
Păreau, iscați din depărtare,
O plămuită cu-arătări urite,
Cu coarne, cu spinări și opt picioare.

Născuți în beznă ca-ntr-un-mil de apă,
Ei au rămas încătușați de-o groapă
Și s-au ținut și-au dibuit domol,
Ca mărăcinii fără de tulpină
Pe-o nentreruptă margine de gol,
Între lumină și-ntre rădăcină.

— «Mîntuitorule ! strigară cît putură,
Trimite orbilor căutătură.
Spintecă gloata cu Cuvîntul,
Că ne strivesc bolnăvii și ne ceartă,
Și poruncește a cădea pămîntul
De pe lumina ochilor-ne moartă.»

Isus întinse mîna, și
S-a luminat lumea de zi.

POST-SCRIPTUM ¹

Nu te teme de cuvinte, cel cu degete-n urechi :
O să te prăvale noaptea și-au să amuțească solii,
Sfărîmat în lutul vremii, ca un vraf de oale vechi,
Adăpost nu vor mai cere de la tine nici sobolii.

Nu te teme de răsunset, cel ce te-mpresori cu cripte
Și te supără flăcăii fugărind în cucuruz,
Cînd prin trestii, lănci în tînda heleșteului infipte,
Cîntă caldă doina bălții, misticului tău auz.

¹ În *Versuri*, vol. I, 1966, a apărut cu titlul *Nu te teme*.

**Lasă horele și trinta să-ți învie cimitirul,
Cela ce ridici beteala iederilor peste vis
Și, uitîndu-ți rădăcina, îți urmezi pe boltă firul,
Pentru că în vîrf o floare cît o stea i s-a închis**

**Pleacă-te, imbelșugată, tu, tulpină, peste țară,
Și cu rodul greu sărută șesul vetrei, de gunoi.
Scoate virfuri, de te bizui, și podoabe înafară :
Rodul va cădea și singur înlăuntru, înapoi.**

FĂT-FRUMOS

[1940]

Unde-a plecat, călare, Făt-Frumos,
De nu se mai zărește nicăierea,
Oricît și-ar pune soarele puterea,
Oricît s-ar scobori luna de jos ?

Munții pustii, cu piscurile cată
Mihniți, din cer, în valea de granit,
Ca să-l mai vadă, eel puțin o dată,
Viu dacă-i viu, sau mort de-o fi murit.

Cîntecul lui, de care țara toată
Era învăluită ca-ntr-un vis,
De sta și ochiul șoimilor închis
În ascultare, s-a oprit deodată.

S-a rupt din codri, s-a pierdut din șes
Și, goală ca de suflet, tristă, țara
Nu mai găsește, parecă,-nțeleș
De ce e ziuă și se lasă seara.

Fluierul lui cînta și-n cîngătoare,
Și zeci de sate albe, fermecate,
Cu sute de feciori și fecioare,
Îl ascultau doinind pe la-noptate.

Se deșteptau cu dolna lui, în zori,
Se-ndrăgosteau la cîntecele sale
Și se simțeau logodnicii ușori
Și mai frumoși, călcînd în iarba moale.

Imprietenit cu cerbii și mistreții
Și nins de fluturi jucători în cete,
Jivinele-l priveau ca niște fete,
Și cu sfiiala dulce-a tinereții.

Unde-a plecat că n-are nimeni știre
Fătul-Frumos, cu plete negre grele,
Cu ochi albaștri, plini ca de mărgele
Și cu sprinceana-n jurul lor subțire ?

A scoborît din munți, pe stînci, călare,
Și patru nopți a scăpărat pămîntul,
De subț copitele nerăbdătoare
Ce s-au luptat cu cremenea și vîntul.

Și luîndu-și fluier, însă și săcure
Și arme grele, -n mîna lui ușoare,
Trecu, ca o săgeată prin pădure,
Și ca un fulger purtător de soare.

El străbătu întreaga țară
Iar Dunărea nevrind să-i facă loc
A despicaț-o drept pe la mijloc
Cu pieptul între valuri, cu coiful alb afară.

Și s-ar fi zis că negrul armăsar,
Cu nările suflind la fața apei
Pe Dumnezeu îl duce, sau, măcar,
Pe un trimis al lui Traian și-al Papii.

Neamul ursuz din țărnul de sub lună,
Neam trist, urît, și hîd și sîngeros,
Amenințase doinele lui Făt-Frumos,
Mîndria lui și voia lui cea bună.

Iar Făt-Frumos, oprindu-se din cînt,
Simți, din sînge, flacări că se-adună,
Și-n glas, în vorbe,-n pîine și pămînt
Dogoarea cerului străbună.

Și o lumină nouă-n viața lui
Și o chemare din Tării și noapte —
Și-n toate glasul nu știa al cui,
Și un îndemn de semne și de șoapte

Nemaștiute, nemaîncercate,
Ce se iscau și se topeau în salbe,
Că lua văzduhul chipuri aripate
Și se-ngroșau într-insul fințe albe.

Se ridicau talaze mari de mare,
Frunza suna ca zalele, și-o zare
Era ca o tîpsie izbită de săgeți.
Murmur de fier și şuier de urale,
Într-o urzire crîncenă de vieți,
De lănci împiedicate în zăbale.

Acum s-a dus dușmanul să-l răpuie ;
Ori să-l înece-n sînge și-n vîltoare,
Ori bezna lui zidită să descuie —
În stare și de milă, dar și de necruțare —

Cum va voi, căci vrednicul urmaș
Al lui Ștefăn și Țepeș împreună
Ridică și altare din stei pentru vrăjmaș
Dar și țăpoaie-nalte, cu proțăpirea bună.

Tu, Țară,-așteaptă cîntecele iar
Să se strecoare-n ramuri liniștit,
Din răsăritul mare-n asfințit,
De la hotar, pînă-n hotar.

ALELUIA

[1940]

În seara ceea piatra își luase-nfățișarea.
Ciocanul odihnește și poate-ncepe iarăși,
Căci alte lespezi albe rîvnesc în munți chemarea,
Ca din pietrar să-și facă pe ani întregi tovarăș.
El odihnește, și el, pe locul unde stete,
Cu fața la statuie, cu-o lespeze sub cap,
Uimîndu-se că-n cerul, plecat ca un părete,
Stejarli mari ca norii și plopilii mai încap.
Statuia își arată puternica-i croială
Și-n seara risipită e ca un fum oprit,
Pe care frămîntîndu-l cu sete și-ndoială
L-a împietrit pietrarul, de-a pururi, și cioplit.
Pietrarul se mîhnește, întîrzie și-așteaptă.
El își privește iarăși statuia cu-ntristare.
Îi pare prea deschisă pe coapsă mîna dreaptă
Și degetul îi pare prea lung pe cîngătoare.
Genunchii par molateci și șoldul pare scurt.
Nu-i fragedă prin vâluri cum este carnea vie
Înfrigurat zvîcnită de-o patimă cu furt.
Femeia-și simte viața, puterea ei și-o știe :
Statuia i se pare-nghețată-n trup străin.
De cea dintîi nevastă ce-ar trece la fîntînă
Cu strugurii-i de lapte, umflați ca-ntr-un ciorchin,
S-ar rușina statuia, ca sluga de stăpînă.

Trudim o viață, Doamne, ca să ajungem firea,
Și ea dintr-o povară și-un chin își face joc
De frumuseți gingașe, smerindu-ne gândirea.
Dă aripă furnicii și coarne dă la taur.
Ce-i muncă și osîndă la ea e-nchipuire.
Din basm în basm și-aruncă funinginea de aur
Și-același grai dă moarte și dă și nemurire.

Biruitor de-o parte și biruit de alta,
Pe temelia morții el și-a-nălțat zidirea,
Căci și-a făcut în noapte o gaură cu daltă,
Și-a îngropat în marmuri și ura și iubirea.
Statuia se străvede mai vie, mai fierbinte
Și poartă-ntr-însa jertfa de sineși răbdătoare
A tinereții caste, strivită-n sin de minte,
Schimbînd în hotărîre lăuntrica dogoare.

Totuși, spori-ndoiala și, ostenind pietrarul,
Adoarme, pe cînd luna-și urca prin brazi pătrarul.
Doar stelele din cuiburi pogoară firul drept,
Vărsînd statuii miruri pe cap cu degotarul
Și sărutîndu-i mîna pietrarului pe piept.
Căci a simțit lumina și-n stei aceeași mîină
Ca-n fundurile lumii, ce-a fost și-a zămislit,
Rămasă de a pururi, de-atunci încoă stăpînă
Pe negura înfrîntă în timpul biruit.

A doua zi, pietrarul scruta statuia-n soare.

Eră pe la amiază, rășnile pe brazi
Curgeau, topite de dogoare,
O spune și pietrarul, căoi mai trăiește și-azi,

Un vultur se aprinse-n văzduh ca o făclie
Și trase-n bălți beteală de flacări învălțată,
Pierzându-se cenușe în zarea arămie.

Așa mi-a fost arșița povestită,
Că umbra dintre cedri ardea ca o văpaie
Spuzind răcoarea-n munte și-n văi ca un cuptor.
Se mai vedea cărarea din câteva piraie
Ce gîdilau al'dată cireșii-n drumul lor.

Necunoscînd că jertfa i-a fost în cer primită,
Își socotește truda, mîhnit, neizbutită.
Că n-a putut să facă decît un hoit, e-n stare
Să-i dea statuîi moarte obșteasca dezlegare...
Cum se desface, noaptea, țărîna de scînteie,
Urzeala și a pietrei în praf să se descheie.

Se scoală. Ia ciocanul și, locul hotărîndu-l,
Se duce să doboare cum îl trimite gîndul,
Dar desclăștindu-și talpa din lespede, statula
Fugi spre piscuri goală și vie. Aleluia !

ŞAPTE CÎNTECE CU GURA-NCHISA

[1940]

DUREREA MEA...

Durerea mea de vineri duminica-i mai dulce.
O gust mai mult cînd sună un clopot dintr-o turlă.
De ziua săptămînii mi-e milă şi mi-e silă.
Anu-i opac şi vremea s-a-ngroşat,
Mă cheamă ora din trecutul isprăvit
Şi nu e loc să ies din cea de-acum,
Prin funingini şi scrum.
Timpul mi-este însă scump,
Căci mi se pare că-i al meu,
În vitejie şi-n înfricoşare.
Eşti un erou ? Eşti un fugar ?
Omule, purtat ca o manta tîrîş,
Din şapte nasturi mai atîrnă cinci.
Doi s-au pierdut.
Unul a rămas pe munte,
Altul a căzut în rîpă.
Auzi-l... Cade în eternitate.

MAI MULT PĂMÎNT

Duc pămînt pe tălpi
Cît cuprinde pămîntul.
Mi-am făcut opinci din şesuri,
Corăbii din talaze
Şi aripi din vînturi.
Mai multe ape clocotesc în mine:
Decît în matca mării,
Mai multe stele au sclipit,
Văzduh mai mult a fugit,
Umbră mai multă a trecut
Prin pasurile sufletului
Decît printre piscuri.

Drumeţul îngheţat pe creste
A fost adus pe targă.
Încălzeşte-i mîinile, maică,
La icoane,
Luminează-l cu candela.
E bine în chilia ta,
E bine în sufletul tău.

Dă-i puţintică miere şi-o prescură,
Ține-l o sută de ani ascuns,
S-asculte, noaptea,
Lîngă mîinile tale-mbătrînite,
Toaca blîndă de utrenil.

TOT O SARICĂ

Tot o sarică mă-ncape,
Gros și slab, mare și mic.
Făcîndu-se pentru mine pitic,
M-a bătut pe umeri Dumnezeu
Cu mîna lui femeiască.
Tu ești ? m-a întrebat ; te cunosc.
Nu am știut răspunde.
Eu eram ? eu nu eram ?
Cum putea să mă cunoască ?
Mă cunoști, Doamne, din vie,
Din lume, din farmece, din schit ?

O să-mi spuie altă dată, Dumnezeu,
În ceasurile mici din amurg,
Cînd vom vorbi în patru ochi.

Dar cînd voi pleca într-acolo
Pot să iau cu mine
O carte groasă
Și cîinele de-acasă ?

SINGURE VIN

Singure vin lucrurile din trecut,
Duhul lucrurilor fără ființă, fără umbră.
Vin din buruienile vremii,
Din catifeaua putregaiului,
Din iasca lui, din pluta scorburoasă,
Însoțite de zboruri de libelule.

Tristețile de demult,
Dintr-alte vieți ale vieții.
Unele mă știu, altele m-au uitat,
Mi-e frig...

Cum o chema nu mi-a spus.
Am văzut-o de sus
Încă o dată.
De două ori o am văzut,
Înstrăinată.
O dată, la fântina Samaritencii,
O dată, pe stradă, sub umbrelă.
Nu mai e fata zveltă cu donița pe umăr,
E un lucru, amestecat
Cu lucrurile fără umbră.

TOATE STELELE

Toate stelele care-au trecut
Prin zăbranicul meu
S-au ridicat într-alte roiuri,
Intrînd într-alte nopți.
Erau în plop, s-au prins în brazi.
Erau în chiparoase, au intrat în tei.
Au fost în fîntîni, sînt în ceruri.
Bună-dimineața, luceafăr !
Geana de argint tremură ca zaua,
Ai fost pe un pieptar de fier
Și-ai răsărit în zare.
Bună-dimineața, fetelor !
O să pliviți, pînă la scăpătat,
Cu fotele întoarse pe brîu,
Stelele întîrziate, încolțite, în pămînt.

DE PE PODUL RÎULUI

De pe podul rîului
M-am uitat în unda lină,
Prin care s-a strecurat
Fumul vremii albastru.
Au trecut înot pasările albe,
Cenușii și peștrițe,
Împinse de umbră de sălcii.
Au trecut și luntrile,
Au trecut și îngerii oglinziți.
Peste umărul meu se uită în ape
Mulțimea.
M-am ridicat : podul era pustiu.
M-am aplecat : mulțimea s-a întors.
Am vorbit și nu mi s-a răspuns.
Se uita și un copil în rîu,
Uimit și el de frumusețea lui.
Vezi să nu căzi !
Vezi să nu căzi !

DORMI ?

Dormi, sufletul meu ? te-ai culcat ?
Plouă și singur mi s-a urît.
Vreau să nu te supăr.
Te-am văzut citind la lampă
Și n-am băgat de seamă
Cînd ai închis oblonul din grădină,
Tărcat cu dungi egale de lumină.

Am bătut încet în fereastră
Și iar am bătut, mai tare,
Și am intrat în încăperea ta.
Curată rînduială !
Cartea sta deschisă la pagina albă :
Toate paginile cărții erau albe.
Ce citeai tu într-o carte fără slove ?

Patul era nedesfăcut.
Cearșaful nou, perina proaspătă.
Unde ai plecat ?
Unde umbli noaptea singuratec ?
Încălțăminteă ți-este neatinsă.
Nu e gunoi la tine.
Te-mbraci cu cămașă de piatră
Și te încingi cu funie de-argint.
Tu n-ai nici sudoare,
Nici praf, nici scuipat.

Un ac îmi înglodește inima străpunsă,
Medicule fără de prihană.
Sau e un cui de la Crucificat
Sau un ghimpe din cununa lui.
Vindecă-mă, suflete.
Vin-acasă, suflete,
Adu leacuri, suflete.

DIN ABECEDAR

[1940]

IARNA BLAJINĂ

Iarna blajină
A intrat în voi, întâi, ca o lumină
Preacinstită, pomule,
Preagingăşe, omule.

A rămas de astă-vară
Luna-n crengile de ceară.
Pomule mic,
Ce torci tu, borangic ?

Buruienile sînt îmbrăcate
Şi încălţate
Cu tîrlici
De panglici.

În streăşinele mele
Vrăbiile au adus perini şi saltele.
Pisica bătrînă
Şi-a pus ciorapli de lînă,
Şi torcînd pe neştiute
Din carîmbi şi căpute
S-a-mbrăcat cu tricou
Cenuşiu şi nou.

Toată lumea se joacă
De-a un fir de promoroacă,
De-a țandăra, de-a cremenea,
Vrînd să fie-asemenea.

Floarea nu mai vrea să dea
Și s-a făcut nuia.
Apa face minuni
Și soiuri de minciuni.
La jghiaburi, burlane și ciuturi :
Vergêle, mărgele și ciucuri.
Melcul urduros
S-a făcut somnuros :
Dintr-un fel de pămîntel;
Pe care-l știe numai el,
Și cu un fel de meșteșug,
Și-a făcut un fel de belciug
Sfredelit, găurit, învîrtit --
Și s-a zidit
Pe un an
Într-un fel de pantof, dintr-un fel
de porțelan

Toate taie, toate-nțeapă,
Din vîzduh și apă,
Și presărat cu ghimpi mici
Pămîntul se ghemuie ca un arici.

PE O PIATRĂ

Pe o piatră, subț un pom,
Îmbuca plîne un om,
Și din pom un titirez

Cerea fărimă de miez.
Acum, după-nvățătură,
Vine și le ia din gură.

Titirez ori vrabie
Zboară către albie,
Unde maica spală rufe.
Ar avea și el o scufe
Și-o batistă de clătīt,
Care s-au cam murdărit.

Vrăbioiule vecine,
Rogu-te treci pe la mine.
Stai de-un an la noi în casă
Și de chirie nu-ți pasă.
Mă tot ții într-o minciună
Și n-ai dat măcar arvună.

Vrabia cum să plătească
La casă gospodărească ?
Ea n-are în buzunar
Două parale măcar.
Toată lumea doar o știe
Că nu plătește chirie
Și stă-n pod pe datorie.

UNUI PRIETEN MIC

Cuțul negru peste tot
Trece vama gînditor,
Cu urechile pe bot.
Cuțul este călător.

Să cutez ceva să-i spun ?
Nu știu ce are să creadă.
Trebuie să fie bun :
A dat nițeluș din coadă.

Însă fincă e pe jos,
S-a uitat, nu s-a oprit.
E frumos, dar ce folos
Dacă-i așa de grăbit ?

Cine-o fi găsit cu cale,
Pe-nserate, de i-a scris,
Pe adresa dumisale,
Să poftească la Paris ?

1906, Versailles

ALFABETUL

Cine vine mîndru și călare
Și nici cal măcar nu are ?

(M)

Urechile au crescut
Pe măgarul nevăzut.

(V)

Ce borțos și ce fudul
Și niciodată sătul !

(B)

O să-ți fac o întrebare :
Cine-i gol, rotund și mare ?

(O)

Ca să-i rămâie peltică
I-a rămas limba mai mică.

(F)

Mi-a venit de la părinți
Un pieptene cu trei dinți.

(E)

Are la buză un glonț
Sau un păr cu scîrlionț.

(G)

Fuge după coadă
Și n-o poate prinde.

(C)

Cine seamănă din voi
C-un cățel de usturoi ?

(D)

Deșelat răscăărat,
Spune, cum te-am botezat ?

(H)

Îi atîrnă, de căldură,
Pînă-n praf limba din gură.

(R)

Rîma o literă ştie
Şi numai pe ea o scrie.

(S)

Aţi văzut cumva să stea .
Băţul drept, fără proptea ?

(I)

Cobiliţa din spinare
Îi stă-n cap şi nici nu-l doare.

(T)

Vine schiop, dar umblă bine :
Aşa schiopf nu-i orişicine.

(N)

3 s-a-ntors de-a-ndoasele
Să-şi numere oasele.

(E)

Ca să nu-i rămîie goală
Inima, i-am pus pedală.

(Q)

Cine-i chior şi cine are
Ochiul lui între picioare ?

(A)

DRUMUL CU POVEȘTI

[1947]

Trece ca o pînză, desfăcut din trîmbe.
Vîntul rău și taie dealurile strîmbe.
În pustietatea vînată din dungă,
Răscolind scaieții și răchita lungă.

În copacii negri recea lui arsură
Pune glomotoace de cleștar și zgură.
Rîjnițele sale lasă rumeguș.
Cleiurile sale fac alunecuș,
Povîrnișul luciu, dis-de-dimineată,
S-a-nvelit cu țiplă și pîghii de gheață.
Apele de-a valma, balta tot așa,
Au făcut deasupra sloi de tinichea.
Totul, dintr-o dată, se copilărește,
Vrînd să se-mpietrească ce nu se-mpietrește.

Au fugit din sălcii mierlele și cucii.
Numai cioaca poate sta în virful crucii.
Au zburat vulturii-n lumea ceealaltă,
Cu sfînta lumină nițeluș mai caldă.
Bieții de păianjeni, care torc mătăasă,
Șase luni din găuri nu mai au să iasă.

Floarea și mireasma au tăcut chitic,
Marele se face din ce-n ce mai mic,
Pînă la tipicul mic al jucăriei,
Ca să-l ia cu mîna mai ușor copiii.
Despre cîmp, atîta aș avea de zis,
Că e plin de iepuri pînă-n Paradis.
Dar în povestire e o-mpotrivre
Ce-ar putea pe alții decît noi să mire.

Moș Crăciun pornește,
Vîntul îl oprește,
Vîntul îi întoarce,
Încotro și-ncoace,
Sania, bădie :
Parc-ar fi, și nu e, tot o jucărie.
La răscruci de drumuri, cinci vînturi, grămadă.
Sar să-i risipească stelele din ladă.
Lăzile sînt toate bine încuiate,
Lacătele grele-au chei întortochiate.

Lupii-ntre răs_pîntii i-au ieșit nainte,
Fără să-și aducă barba lui aminte.
— «Ce cățați aicea, măi, căței mei, —
I-a muștrat unchiașul, — Țuluc și Grivei ?
Dați-vă deoparte, fiare pămîntești,
Nu-i pentru jivine drumul cu povești.
Ce vreți ? miei de pîslă și cai de hîrtie ?
Poate mucavaua de foame să ție ?»
Puși pe două rînduri, în troianul gros,
Lupii, de rușine, au făcut frumos.

Va să zică, vîntul, în feluri și chipuri,
Vru să-ntoarcă moșul din drum, cu tertipuri.

I-e necaz, că și el face pomi și stele,
Frumuseți și lucruri, mari și mărunțele,
Din postavul lumii, alb, împărătesc.
Ce folos, că-ndată toate se topesc :
Străveziu, ușure, horbote, broboade,
Lucrul lui, ca scrumul, se sfarmă și cade,
Iar, ca să dureze, cît de cît mai bine,
Trebuie să-l lase-n ramura ce-l ține ;
Pe cînd el, Unchiașul, pe al lui îl mută
De nu se sfărîmă unul dintr-o sută.
Toate-ajung diseară bune și întregi
Și țin pîn'la anul fără să le dregi.

Iată de ce-njură vîntul și-l înțeapă
Și de ce Unchiașul nu vrea să priceapă.

După multă trudă, poftim că sosește.
Rumen, gras și vesel, mîna boierește,
Hamuri și zorzoane îi încing măgarii,
Albi cum e sideful, iuți ca telegarii.
Potcoviți cu sticlă și cu giuvaere,
Ca să aibă-n coastă copita putere.
A sosit cu bine Moș Crăciun, dar știu
C-a ținut și plosca, bine, cu rachiu.

ȚARA PITICILOR

[1947]

PREFATĂ

Într-o zi, pe înserat,
Ce să vezi ? Ne-am apucat,
Doi părinți și doi copii,
Din *Cartea cu jucării*,
Să mințim, să povestim
Ce-am știut și ce nu știm,
Pentru alți copii, mai mici,
Nici chiar mici de tot, dar nici
Mari, ca de înșurătoare,
Și făcurăm și-o prinsoare,
Cine poate scri mai iute
Stihuri vreo câteva sute,
Și ne-am așternut pe scris.
Ochii ni s-au cam închis,
Mina ne-a cam amorțit
Și-a ieșit ce a ieșit.
Am citit în adunare
Ce scrisese fiecare,
Și din toate, vrea nu vrea,
S-a ales povestea mea.
Rămășagul fu : «Se poate
Scri și pe nerăsuflete ?»
Vorba e c-am ciștigat
Și-n sfârșit, am răsuflet.

Partea mea, într-adevăr,
Am avut un sfert de măr,
Împărțind un măr creșesc ;
Nu cumva ca să jignesc
Pe tovarășii de coate,
Mîncînd sferturile toate.

Domnule, care citești
Multe altele povești,
Mai frumoase și mai scrise,
N-o să-ți placă, pare-mi-se.
Te-ai deprins cu stih bogat,
Cu care te-am învățat.
Nu mă osîndi, vai mie !
C-am căzut în sărăcie.

E nevoie să-ți explic :
Ești prea mare. Fă-te mic.
Uită regula o dată
Și, cu cartea dezvățată,
Mergi nițel de-a bușile.

Poți închide ușile,
De ți-e teamă și rușine
Să te faci de rîs ca mine.
Ieși din dogmă și, tiptil,
Fă-te la citit copil.
Asta, Domnule Confrate,
Dă alean și sănătate.
Eu, cum vezi, încet, încet,
M-am făcut analfabet.

ȚARA PITICILOR

În pădurea cu furnici
E-o cetate de pitici.
Au adus lăstunii știre
Că-i un fel de minăstire
Și că n-ar fi numai una.
Mult mai multe vede luna,
Minăstiri de rugăciune,
Cînd răsare și apune.
Schituri și chinovii, toate
Printre frunze aruncate
Fac din codru o cetate.

Zvonurile cercetate
S-au vădit adevărate.
Ca și vrabia, lăstunii
N-aduc vorbele minciunii,
Că sînt cei mai serioși
Din scatii și din botgroși,
Agățați de iedere,
Și cei mai de-ncredere.

Înmulțindu-se piticii,
Și gingavii și pelticii.
I-a primit și Dumnezeu,
Care, dintr-un curcubeu,
Îi scurtează cu ochianul
Toată ziua și tot anul.
Neputînd să îl minie
S-au făcut piticărie,
Și cu sfîntu-i ajutor
Au ajuns cît un popor.

Dar prea mici pentru război
Și buni doar de tărași,
Nendrăznind să asuprească
Altă viță omenească
Și, ca nu cumva să plară
Îmbucați de niscai fiară,
Și-au făcut și ei o țară.
Sfat ținură zile șase,
După nații, după case,
Căci piticii-s multe neamuri,
Trunchiuri, rădăcini și ramuri,
Cînd corcote, cînd pestrițe
Și cu graiuri după spițe.

Cum se scrie pe 'curat,
Neamul s-a organizat...

Căutînd întîi ce fel
Să aleagă de model
Dintre sutele de state
Cunoscute și umblate,
Au luat pildă să trăiască
Pravila călugărească.
Mai schimbînd pe ici, colêa,
Unde nu se potrivea,
Aminînd postul cel mare
Pentru viața viitoare,
Micșorînd în călindare
Zilele prea lucrătoare
Și-nmulțindu-le pe cele
Scrise roșu dintre ele,
S-a-ntocmit, așa, un plan
Că o zi a fost un an.

— «Săptămînile-s prea lungi
La duminici să ajungi»,
Zise marele-nvăţat
Care lua parte la sfat.
— «Da, e drept, i s-a răspuns,
Una nu e de ajuns,
Şapte e mai bine, că...
Decît o duminică.»
Şi soborul soroci
O duminică pe zi.
Un pitic — s-a legiuît —
Să stea mai mult aţipit.
Avînd dreptul să se culce,
Orice zi fiind de dulce,
Ziua, noaptea, cît mai des.
Şi să doarmă mai ales,
Că nici Pronia cerească
Nu-l doreşte să slăbească,
Bucălat ca o păpuşe,
Cu bărbia peste guşe.

S-au dat Sfintelor Scripturi
Cîteva întorsături.
S-a mai pus şi s-a mai scos
Ce fusese de prisos,
Şi păstrîndu-se-n sfîrşit
Ce era mai chibzuit,
Între sfintele mirene
A fost pusă Sfinta Lene.
Uite,-s neamuri de pitici
Din mai mici în tot mai mici
Şi cu fel de fel de feţe,
Albe, negre, linse, creţe,
Şi cu vorbe că nu poţi
Să te prea-nţelegi cu toţi.

Cu o vorbă-n două guri
Ori mă lauzi, ori mă-njuri.
Vorba-i ca ulceaua goală,
Te câștigă și te-nșeală,
Și te spurcă și te spală.
Iei cu ea, ca din hîrdău,
Tocmai din sufletul tău,
Și-s în pricinile toate
Două feluri de dreptate.
Legămîntul și minciuna
Sînt de-o teaptă și totuna
Și nu știi adevărat
Ce-ai mințit și ce-ai jurat.
E un soi de făcătură
Să se-ntindă prin ruptură
Și a fost un soi de lege
Ce-i legat să se dezlege,
Fieștecare crîmpei
În cîte două și trei,
Orișice vîrf de bucată
Vrînd să fie lumea toată.
Și orice țipenie
Mare căpetenie.
Partea vrînd să fie-ntreg,
Părțile nu se-nțeleg.

Dar bățînd un vînt odată
Răscoli pădurea toată,
Și din pricinile fricii
S-au strîns iarăși toți piticii.

Fieștecare vizunie
Are hram și stăreție,
Și prin scorburi și prin foi
Stau piticii cîte doi,

Cîte trei sau mulți de tot
Și se-nghesuie cum pot.
Minăstirile mai mari
Au chiliile-n stejari,
Nouă, zece pe o cracă,
O biserică și-o toacă.
Dintr-un bob de ghindă-nchis
S-a-ntocmit un paraclis.
Și doi popi cît gămălia
Cîntă-n ison psaltichia,
Pe cînd schivnicul din strană
Doarme dus, chitit în blană.
Dau tămîie cu cățuia
Pentru toată cetățuia
Ispită de pierzaniei,
Bătînd cruci, puînd metanii.
Se hrănesc cu ce țe miri
Și mai mult cu nori subțiri.
String în cite o găoace
Rouă nouă subt capace :
Doniți, putini, boloboace,
Și în ele, ca-n copaie,
Sîmbetele fac și baie,
Ziua marelui răsfaț.

Pregătiți pentru ospăț,
Le ajunge o măslină
Și-o măsură de făină
Cîtă-ncape-n degetar,
De la Paști la Făurar.
Să frămînți și să tot faci
Artose și cozonaci !
Dintr-o scorbura de cracă
Vine laptele de vacă.

Vaca n-a intrat de tot :
Pînă-n coarne, pîn'la bot.
Mi se pare că-i pestriță
Și-ai jura că-i veveriță,
Pentru că la vaci și boi
Coadă nu prea stă vîlvoi.
Ouah ? Ai prin meri și pruni,
Dai o raită și aduni
Și te-ntorci cu o căciulă.
Marfa-i bună și destulă.
Mii și sute de găini
Ouah mult pentru creștini,
Trei pe zi ori cîte două,
După regula mai nouă.
Numai că găinile
Ce-și aleg tulpinile
Și pun cuib în frunza deasă
Nu sînt cele de acasă.
Sînt și ele tot cu cioc,
Dar nu stau prea mult pe loc,
Și aș face o prinsoare
Că sînt vrăbii, cît se pare,
Pițigoi, sticleți ori cucu
Cuibăriți colăa prin nuci.
Cît privește dulcele
Ai albine : mulge-le !
Dintr-un fagure de miere
Ies în scoici vreo trei ciubere.
Să nu uit să mai însemn
Că un țoi de undelemn
Ține, cum sînt rosturile,
Pentru toate posturile.
În cel mai înalt molit
E-un pitic mitropolit.
Nu-i mai mare de atît,
De la poale pîn'la gît ;

De o șchioapă mijlocie,
Pot să dau și chezășie.
Stă într-un pahar rotund,
Pe un jilt lăsat la fund,
Spilcuit ca o mireasă,
Și paharul stă pe masă,
Tuturora să se-arate
În palatul din cetate.
Din molift, în lumea-ntreagă,
El și leagă și dezleagă.
Mitra de mărgăritar
Iese-afară din pahar,
Și de-acolo, plin de har,
Cu o rază,
Vede și supraveghează.
El e tuturora tată.
Vorba-i este ascultată,
Și porunca lui temută,
Ori grăită, ori tăcută.
E de-ajuns că dă din pleoape
Și îngheață șapte ape.
A făcut un semn cumva,
Sau din ochi sau din giubea,
Și-amuți posomorît
Codru-nalt numaidecît.
Căci piticii-n sihăstrie
Fac prea multe nebunii,
Că se-mbie, că se joacă
Scoborînd tirîș pe cracă.
Unul ține predică,
Altu-i pune piedică,
Unora le vine placul
Să se dea de-a berbeleacul,
Și din leagăne, din vînt,
Dau cu burta de pămînt.

Se amestecă, de mici,
Cu gingăanii și furnici,
Și se-ntrec în izmeneală.
Uneori, mai din greșeală,
Te ia cioaca-n cioc, și cracul
Ți-l apucă pitpalacul.
Dau cu tifla, se înșină,
Se stropesc lingă fintină
Sau se fluieră, se-nfruntă,
Zbiară-n chiote de nuntă.
Ori, ca niște blestemați,
Se bat seara cu scuipați.
Se bușesc, se iau de brîu,
Larma zburdă fără friu,
Baba-oarba, leapșă, țurcă.
Bărbile li se încurcă,
Și de-a capra, la tot pasul,
Nimeresc și-n pomi cu nasul
Și cum cad cu miile,
Mai deși ca scrumbiile,
Înțelege orișicine
Ce greu liniștea se ține
Într-un hohot și-un dezmăț,
Fără bici și fără băț.
Starețul prea supărat
Cîteodată s-a-ncruntat,
Și deși-i sînt frații dragi,
Li mai pișcă la nădragi.
Pe piticul mai borțos
Ți l-a-ntors cu fața-n jos
Și-l măsoară pe spinare,
Undeva, să am iertare.
Cîte unu-i pipăit
Cu gîrbaciul despletit,
Iară altul, slut și cîrn,
Cu mătură, sau cu tîrn,

Sau cu snopul de urzici
Pielea grasă i-o băşici.
Sau îl ţii în colivie
Agăţat la stăreţie.

Ca să daţi îndreptăţire
Stareţului scos din fire,
Să vă povestesc ce fac
Fraţii răi, cu comanac :
Iov primise-nsărcinare
Să dea-n mină o scrisoare
Stareţului dintr-un plop,
Arhiereu sau protopop ;
Unui stareţ mai din vale
De dudul sfinţiei-sale.
Un răvaş de episcòp
Se pune-n sticlă cu dop,
Tainele sfintului clir
Cerînd plicuri de clondir.
Însă Iov, ca să cunoască,
Scoase dopul lung de iască
Şi ştafeta, şi-a citit.
Ca pe un nefericit,
Duhul Rău l-a ispitit
Şi-a pierdut prin frunză, bietul,
Astupuşul şi biletul,
Şi i-a dus vlădichii-n poală,
Pe la toacă, sticla goală.
De isprava neiertată
A fost tras la judecată
Şi avu neobrăzare,
Feţelor judecătoare
Care caută lumină,
Să le spuie : — «Nu-s de vină»
Şi că sticla era plină
Cu spirt bun de tescovină.

— «Vă întreb acum frumos,
Zise trist și proestos, —
Ce pedeapsă se cuvine,
Să se vindece mai bine,
Unui frate mincinos ?»

Și să mai cutez să spun
Că Nichifor bea tutun ?
Și că are și-o lulea,
Pe la sîn, pe undeva ?
Și-un amnar
Cu brăcinar ?
Nimeni însă, la dovadă,
Nu-i mai iute de tăgadă ;
Împrejurul gurii, barba
I-a îngălbenit ca iarba.
A răspuns că la mijlòc
E că suflă noaptea-n foc
Înfundat. — «Fire-ai să fii !
Deștele ți-s stacojii».
— «Am umblat cu un chibrit, —
Răspundea, — și le-am pîrlit.»
— «Ori că-mi pute mie, òr' că
Puți matale a mahorcă.»
El răspuns da orișicui
Că așa e suflul lui.

Tit fu prins în buzunar
Cu-o bucată de zahăr.
— «Nu minți, că e-n zadar !»
— «Nu pricep și sînt mirat, —
Zise Tit și s-a jurat. —
Totuși, nu știu cine,-ncalte,
Mi-a furat pe celelalte.»

Tiron își pitea odată
Și-n papuci cîte-o bucată,
Și de zahăr cît mîncase
Pe furis, se îngrășase,
Scuturîndu-i casa, tînda,
Cosma i-a furat oglînda
Marelui mitropolit,
Foarfeca de potrivit
Și-o grămadă
De borcane cu pomadă.
O avea
Spînzurată de cureaua
Și se mai uita în ea,
Cum îi sta cînd porunca
Și cînd binecuvînta,
Zvelt și sprinten pe tîrlig,
Cu trei degete cîrlig.
Alifiile străbune,
Mă gîndesc, cu plecăciune,
Că-i slujeau de-ntîns și tras
Cutele de pe la nas,
Că înaltul-prea-sfînțit
Cam era nițel zbîrcit,
Însă foarte îngrijit,
Mirosînd, ca o duduie,
A căpșuni și a gutuie.
Vroia Cosma să se vadă
De-i frumos și el o dată.
Și-a ciuntit cîte o ață
Din zulufi și din mustață,
Căci, nu-i fie de deochi,
Îi da barba pînă-n ochi.
Trecînd jos de cingătoare,
Unghiile la picioare
Cum se taie a uitat.
Foarfeca l-a înțepat.

S-a rănit și a țipat,
Și sărind pe un călcâie
S-a dat el de gol întâi.

Rele, mari, necugetate
Sînt asemenea păcate,
Și piticii s-au jurat
Să nu cadă-ntru păcat.
Cresc cît vor, și nu-i nimica,
Barba, unghiile, chica,
Dar opresc blesteme grele
Să le ciopîrțești pre ele.
Mai ales atunci cînd n-ai
Nici un foarfec să le tai.

Judecata, într-un glas,
L-a legat, l-a-ntins și ras.

Toate faptele acestea
Nu cinstesc prea mult povestea,
Că piticii nu-s buni toți,
Și-ntre ei mai sînt și hoți.
Cîte unii-ntr-o ureche
Nu-s pitici din vremea veche.
Pripășiți de joi, de vineri,
Unii sînt prea cruzi și tineri.
Nici n-au nouăzeci de ani,
Încă pui, încă juncani.
De-abia pe la două sute,
Cînd bărbia face cute
Și sînt plini ca niște saci,
Grași ca niște cozonaci,
Falnici ca niște bureți,

Poți să zici că sînt băieți,
Și de nu s-ar fi jurat,
Că-s flăcăii de înșurat.
Să nu-l uit de zugrăvit
Pe sfîntul mitropolit.
Părul lui, cu valuri crețe
Pînă-n șold, e-o frumusețe,
Pieptănat de o răgace
Cu un spic, după ce coace,
Ori de mei, ori de săcară,
Pus deoparte de cu vară.
Deăltfel, gîzele din iarbă
Poartă grije mult de barbă.
Barba Marelui Pitic
Trasă-i ca din borangic
Și-i îmbracă pieptu-n zale
Cu odajdia ei moale.
Dumnezeu cel nepătruns,
Dîndu-i tron înalt, l-a uns.
L-a-ntărit cu un hrisov,
Scris cu slove de ceaslov,
În cerescul lui cerdac,
Pe o coajă de copac.
I l-a scris cu vorbe-ncete
Și strivite cu pecete.

Poate-acum ai vrea să știi
În ce-anume sihăstrie
Și anume cam pe unde
Minăstirea se ascunde ;
Din pădurea cu pitici,
Nu o prea zăresc de-aici.
Să mai lași întii, nițel,
Să-l întreb și pe cățel,
Să mă gîdil la cucui,
Și pe urmă o să spui ;

Să mă scarpin după ceafă.
Nu spui bine, nu-mi dai leafă.
Vezi, cățelul știe bine,
Că a fost la drum cu mine,
M-a păzit și ajutat.
Am mâncat și am răbdat
Și-am dus greul împreună,
Pe timp bun și pe furtună,
Ghemuiți într-un culcuș,
Cum dormim de-atunci și-acuș.
E pitic și el, dar treaz,
Fără frică și viteaz.
Fără el, jur pe ce am,
Nu mai știu ce mă făceam.
Mă minca vrun crocodel,
Vrun păianjen, fără el,
Iar Țucilele dentăi,
Cu vulturi bont și vînătăi,
Își aduc mîi bine-aminte,
Fără snoave și cuvinte,
Ce-am făcut și ce-am umblat
Pînă ce le-am căpătat.

Uite, te-aș putea-ndrepta,
Însă doar pe dumneata,
Și sînt foarte-ncredințat
Că odată îndreptat
N-ai să dai învățătură
Orișicui și mură-n gură.
Prin urmare,
În pădurea ceea mare
Iarna-i cald, vara răcoare.
Fagii sînt atît de nalți
Cum n-au fost și nu-s ceilalți,
Și podesc o bagdadie
Peste-ntreaga-mpărăție.

Codru-nchis, ca-ntr-o odaie,
Nu-l ajunge pic de ploaie.
Am iernat și am căscat
Numai pe pământ uscat.
Că de-ar fi noroi, ca-n lume,
Nu le-ar mai păsa de glume
Cuvioșilor din schit,
Ci s-ar fi-ndeletnicit,
Toată ziau, toată viața,
Cum se crapă dimineața,
Să-și radă pingelele,
Să-și spele obielele
Și să-și frece cioarecii,
Alergînd ca șoarecii ;
Că venind, din întîmplare,
Marele la cercetare,
Din mai-marii, cel mai mare,
Cum îi zic piticii, «Tata»,
Să-i vadă curați și gata.
Pe cărări și pe șosea,
Unde-ai fi, unde-ai călca,
La-ntuneric, la lumină,
Umbli ca pe rogojină,
Și ți-e dulce la picioare
Toată țara umblătoare.
Pardosită cu covoare
Și cu preși
Subt copacii mari și deși,
Zic și temnîcerii că
Ești ca în biserică.

Ca s-ajungi pe drum, mai iute,
Rupi cinci tălpi și trei căpute,
Dar ajungi neapărat
Într-o zi la scăpătat,
Însetat și nemîncat.

Pintecul, lipit de spate,
Ți-a scăzut la jumătate.
Iei în tolba din spinare,
Răzimată-n cingătoare,
Straie, pline, brinză, nuci,
Dar mai trebui' s-o și duci.
Chibzuit și gospodar,
Eu mi-am luat și un măgar,
Cugetînd ca prin pășuni
Să ajung în șase luni.
Dar pășune și livezi
Nicăierea nu le vezi
Și-ar fi fost ca, la măgar,
Să înham și un hambar,
Ca să aivă ce mîncea
Pe drum și domnia-sa.
N-am ajuns să fac nimic
(Cu măgarul, vreau să zic).
Un măgar, părerea mea,
La drum lung e o belea.
Trebuie să-i arăt
De-ntors și calea-ndărăt.
Drumul meu ducea de-acasă
Pe dîndos, pe lingă casă.
Întîi o apuci așa,
Patru poștii și ceva,
Și o iei pe lingă dîmb,
Unde-l taie podul strîmb.
Nu lua ceas, nu măsură
Calea, timpul, nu cumva
Să te sperli ce-n răspăr
Merge vremea-ntr-adevăr.
Ai să dai de-o apă mare,
Fără pod și trecătoare,
De un vînt în curmeziș,
De cenușe, de prundiș,

Pe alocuri, cîmpul gol
E de clei și de nămol.
Nici nu simți ce fel și unde
Talpa stă să se scufundă,
Și, sorbit încet în prund,
Mîlul te trage la fund.
Am găsit, muncită-n glod,
O mulțime de norod,
Răstignită-n huma moale,
Neputînd să se mai scoale,
Și la fiecă-ncercare
Încleștată și mai tare.

Țara, după cum vedem,
O-mpresoară un blestêm,
Și nămolurile scad,
Uneori, pînă la Iad.
Broaștele, cît niște vite,
Dau din coarne și copite.
Drăgălașii, mititeii
Mormoloci, sînt cît purceii.
Dar un bivol șchiop, corcit,
Două nopți m-a fugărit.
Duce-se și să se ducă,
Poate-a fost vreo nălucă
Neagră, și se vede treaba,
Că am alergat degeaba.
A venit încoa și-un țap,
Să mă bat cu el în cap.
Nu cred rău c-a vrut să-mi facă.
Îi ardea și lui de joacă.
Dar de teamă de cucuie
M-am făcut să-l văd că nu e.
Un țînțar cît un erete
Mult și el de furcă-mi dete.

Mustele erau cu barbă.
M-am lovit de-o vacă oarbă,
M-am împiedicat de-o sfoară
Cu trei capete și-o ghiară.
Nămile, dihăanii multe,
Cît de lungi, pe-atît de slute,
Mișunau necunoscute.
Un păianjen cît un om
Avea ramuri mari, de pom ;
Așa lui, din nod în nod,
Se-ntîndea cît un năvod.
Peștele din apă, parcă,
Era, Doamne ! cît o barcă
Și ieșea din rîu la soare.
Am văzut o lipitoare
Și mai rîșnă și mai mare.
Ce ciudat e, poți să zici,
Ca o țară de pitici.
Să înceapă, la doi pași,
C-un ținut de uriași !
Într-un basm de mai tîrziu
Mi-am și pus de gînd să scriu
Cum se cheamă fiecare
Lighioană și-arătare,
Că e bine să le-nveți
Să le spui și la băieți.

Însă fie cum o fi,
Poate că m-aș răzgîndi.
Ce să cauți, tu, voinic,
Negreșit, dar încă mic,
Să iei drumul prin pustii,
Cu strigoi și cu stafii,
Să te-ncurci pe unde ies.

Din birloagele de șes,
Soiurile de jivine
Care m-au pîndit pe mine ?
Eu mai bine ți-aș fi dat,
Răzgîndindu-mă, un sfat.
La întinde-te coala,
Pe un puf de canapea,
Să auzi povestea mea.
Căci de-aceea sînt povești,
Ca să nu te ostenești
Decît cel puțin să caști
Seara, de Crăciun și Paști,
Și s-ascuți, pe adormite,
Lucruri nemaipomenite.

Cît privește sfînta slujbă.
E mai mare ava Cujbă,
Protosinghelul bătrîn,
Vechi unchiaș, oleacă spîn,
Cam ursuz și, nu degeaba,
Poreclit în schituri «Baba».
A se ști, e legiuit
Aspru, slujbele din schit,
Buche, buchi, pe dinafară :
O vecernie de seară,
O utrenie de noapte,
O molitvă, pe la șapte,
Cu citiri în liturghie
Și-un acătist la chilie.
Tipicarul, canonarhul
Și Chiril iclisiarhul
Rînduiesc și-n paraclis
Să se cînte cum stă scris,
Fără ca, de nerăbdare,
Să se sară din tropare,

Ori, cu gîndul mai buimac,
Să se piardă un condac,
Ori să-ți scape din vedere
Poftoreala ce se cere.
Că-n *Minee*, se citește
Subt stihire : «Poftorește»,
Ca să cînti de două ori,
După sfinți și sărbători ;
Rugăciunea cuvîntată
Nu se prinde dintr-o dată,
Și lui Dumnezeu îi place,
Dîntre norii de cojoace
Și de pături, să asculte
Poftoreli oricît de multe.

Datinile din bunici,
Din pitici în străpitici
Au trecut din viață-n viață
Și piticii le învață.
Zece ani de ascultare,
La corvezi cu clacă mare.
Întîi mătură și spală.
Fierbe rufele-ntr-o oală.
Toată noaptea, pîn' la ziuă,
Bate păpușoiu-n pîuă,
De mălai și mămăligă,
Pînă, bietul, se-ncovrigă.
Iar în zori, cu o căldare,
Cară apă din izvoare.
Obosit de neodihnă,
Cade-n deal și doarme-n tihnă,
Și-l trezește, cînd îl doare,
Numai pofta de mîncare.

Unii spală obștea toată,
Care-așteaptă dezbrăcată.
O cămașe mai purtată
Trebuie mai mult frecată,
Și nădragii au de scos
Din fund zbenghiul de prisos.
Iar într-un păinjenis,
Cam ascuns, cam pe furiș,
Stau ciorapii la uscat.
Cinci duzini : le-am numărat
Și piticii suflă-n foale
Goi și-n picioarele goale.
Cu căpută și carimb
Un ciorap, pe sfoară, strîmb,
Pus la rînd cu alte țoale,
Cît păstaia-i, de fasoale.
Și cămeșile-s ca niște
Fluturi, dați în vînt să miște.
Și batistele-s, să zic,
Ca de nasul de pitic,
Roșcovan ca-n luna mîi,
Dar umflat de guturai.
(Pentru troahnă singur leacul
Pus în nară e bumbacul.)

Parcă, pe frînghii, ițarii
Și i-au lepădat țîntarii,
Știi, țîntari cu coapsa-n dungă,
Încrețiți din sîrmă lungă.
Fiecare dolofan
Are dreptul de golan
La două rînduri pe an,
Și de Paști și de Crăciun,
Cu o turtă cu magiun.

O giubea și o curea
Și-o scurteică scurtă, scurtă,
Pînă la juma de burtă.
Dar cum pielea s-a scumpit,
Cizma merge la cîrpit.
O păreche de bocanci
N-o iei nici cu patru franci,
De cînd ține schitul minte
N-a tocit o-ncălțăminte,
Și prin iarba ceea moale,-i
Bine cu tăpile goale.

De ce-ar sta spălătoria
Rînd în rînd cu croitoria,
Și de ce, dacă te-mbraci,
Treci alături, la cîrpaci?
Pentru că așa ți-e dat
Dacă ești pitic curat.
Sute de croitori descos.
Și cos nasturii de os,
Păticele-ntre picioare
Și la alte mădulare.
Acele aleargă iute,
Du-te, vino, vino, du-te.
Un croitor mai priceput
Drege de la început
La mașina de cusut.
Culoă pe pitic subț ac,
Coase de-a dreptul pe erac.
Îl dă jos, se suie altul.
Numai unul, Toma psaltul,
Fuse-odată vătămat
De mașină, și-a strigat,
Și nădragul, a venit
Vraciul de l-a dezlipit

Și a pus un platură
Pielei de sub nasture.

Însă, pînă una, alta,
Ici e rîul, cîlea balta :
Toți fac baie.
Mai bătrînii în copaie,
La odaie.
Cei mai lenești își aduc
Apă-n gură, cu clăbuc
Și făcîndu-și gura cep,
A se linciuri încep,
De parcă s-ar fi spălat.
Cum e vorba, cu scuipat.
Asta-n limba lor pellică-i
Morfoleală de piscă.
Strînși ca ratele, la ploaie,
Cei mai grași se scaldă-n straie,
Neputînd să se dezbrace
De seu mult, ca de-o găoace.
Bălăcesc, și unii-noată
Într-un lac nimica toată,
Iar duhovnicul Ilie,
Pe un fund de farfurie.
Unu-și scaldă trupul sfînt
În ghiveciul de pămînt.
Într-o strachină mai rece
Era altul să-se-nece,
Și un frate, mai de soi,
Scufundîndu-se-ntr-un țoi,
A rămas în el, băiete,
Și-a crescut, un an ori doi.
Mare cît un castravete.

Ceasul ajungînd la semn
Bate toaca-n fier și-n lemn.

Lemnul cel dintii se roagă,
Ciocănit mărunț pe doagă
Cu un ciot cît o lulea,
Pentru cîne mai dormea.
Că piticii, mulți dorm duși
Prin gutui și corcoduși,
Și visînd, precum se știe,
La cereasca-mpărăție.
Cască-a lene și se-ntind,
Somnul dulce jinduind
Și, frecîndu-se la ochi,
Nu le fie de deochi,
Bosumflați că ia sfîrșit
Visul nemaiîmplinit,
Visul întrerupt îi lasă
Toată viața somnoroasă.
Unul cade ca din grindă,
Ca o ghindă.
Unul se gătea să caște
Și, sfiit de niște broaște,
A rămas nemaicăscat
Și, în schimb, s-a scărpinat.
Din pomi, calea cea mai scurtă,
O iau cei mai mulți pe burtă,
Dar și-așa, din crăci în crăci,
Încurcați în cămilăfci
Și greoi ca niște ploști,
Nici prea teferi, nici prea proști,
Tot ajung să se scoboare
Și să cadă în picioare.
Un pitic mai gros e șchiop
Dar în treaptă-i protopop,
Stavrofor sau mitrofor.
E mai scurt de un picior,
Și ciubotele, la ducă,
Îl succesc și îl hurducă.

Cîrja-i e, din subsuoară,
Cît călușul de vioară.
O mețanie de lîină
Îi atîrnă de o mîină.
În dulamă și giubea
Galcă rău, pășînd abia,
Dar cu cine se-ntîlnește
Zice-ncet : — «Blagoslovește !»

Auzînd și ea chemarea,
Toacă și ciocănitorea.
Clopotul de după miezul
Noptîi-l trage huhurezul.
Pupăza și țîntizoiul
Bat în zîmțî cu pițigoiul,
În tot ceasul rugăciunii
Bat bondarii și tăunii,
Și în zbor de roiuri cheamă
Ca un mîrmur de aramă.

Închinînd la strana goală,
Unde șade nevăzut
Cel ce-a fost dîntru-nceput,
Înră-n strană sau se scoală
Doisprezece-archimandriți
Și duhovnici prea-sfințiți
Tot soborul e în păr
Și-i sobor într-adevăr,
Un sinod adevărat,
Scuturaț și periat,
Desfăcut ca din cutie
Cu pitici de jucărie.
Fiecarele avea
Papură de catifea

Pentru tălpile lui sfinte
Din sfințite-ncălțăminte.
Bărbile au un miros
De maslin și tiparos,
De sulfică și de nufăr,
Ca un vâl păstrat în cufăr,
Alb, de cîneșă și în.
Au zis de trei ori : — «Amin !»
Un diacon dă tîmnie
Împrejur, de pe călcîie,
Și, făcînd închinăciune,
Iese ceață din tăciune,
Rotogoale, și se suie,
Sunînd lanțul, din cătușie.
Lanțurile, citeștei,
Greieri au în clopoței.

Psaltul mare, loil,
A venit la schit copil,
Și acum îi țin oopiii
Isonelile liturghiii,
Grămădiți la strana lui
Ca un stol de niște pul.
Corul, cînd se potrivește,
Cîntă : «Doamne milulește»
Și îngînă fiștecare
Glas : «Prea Sfîntă Născătoare».

În altar e-o intrătură
Pentru cuminecătură.
Un potir cît o zoreă
E cu stea de peruzea.
Procovește-n
Patru fețe.

O ripidă de mătase,
Cusături de flori frumoase.
O prescură-n coaje moale,
În chip de patru pafale.
O frământă și o coc
Schivnicii de la mitoc.
Vinu-l stoarce-n poloboace
Iosif mutul, care-l face:
Însă cheia de la beci,
Cu butoaie mari și reci,
E la stareț, pe verigă,
Și piticii nu mai strigă,
Cerind altă chezăsie,
Ca pe vreme de urgie,
Cînd din pivniță se-nfruptă
Cei mai năzdrăvani la luptă,
Stingînd vinul și rachiul
Subt Ghervasio Șașiu,
Stareț rău și cu nărav,
Și șașiu, dar și gingăv,
Douăzeci de giligani
Au secat în patru ani
Zăcătorile, păstrate
De cinci veacuri în cetate,
Pe cînd obștea lua în gaură
Într-un an o picătură,
Doar în cuminicătură.

Un pitic nedreptățit
Cu mai mulți s-a chibzuit;
Necăjiți de atîta post,
Să-i dea postului de rost
Au aflat un meșteșug
Căptușit cu betesug
Frigurile, cînd și cînd

Îi cam scutură, pe rînd,
Îi apucă, cete cete,
Ba cu tremur, ba cu sete,
Și gîtlejul li-e uscat
Pin' la fund, pînă-n ficat.
Niște junghiuri îi cam taie
Și-i frămîntă-n măruntaie.
Doftoria mai creștină
E ciocanul cu prăștină,
Însă fără de aghiazmă :
Cea mai dulce cataplazmă.
Vezi, aghiazma, nicidecum
N-are gust nițel de fum,
Și n-aduce alinare
La oricare mădulare,
Fără numai sufletește.
Nici n-o guști, că se stropește.
Dar de suflet, fiecare
Nu prea se mai bolnăvește.
Cu o sticlă de ispravă
Obștea n-ar mai fi bolnavă,
Și-i păcat că-n săptămînă
Nu-i stă cheia la-ndemîină.

Vinul are-așezămînt
Cît e trup și sînge sfînt,
Că se face preschimbare
Printr-o binecuvîntare.
Ce e sînge și e trup
E ca fagurii din stîlp.
Turta-i turtă, vinul vin :
Îl sorb tot și-ntîi mă-nchin.
Cîte un pitic mai fură
Din cuptor cite-o prescură,
Și cu vin de două dește
Mai ales se-mpărtășește,

La chilie, umilit,
Ca un vechi arhimandrit,
Cu toate că, mai pe scurt,
Trasu-n sticlă nu e furt.

Nu se știe veștmîntarul
Unde-și mîngîie amarul,
La ce schit, în mare taină.
Căci aduce pe subt haină,
Încrunțat dintr-o sprinceană,
Cît un pui, o damigeană.
Cînd îl vezi, cam după-prînz,
Are niște ochi de mînz
Și zîmbește-ntr-ale sale
Gînduri, șovăind agale.
Puțintel aprins la față,
Anteriul i se-agață
Cînd de colo, cînd de ici,
Între ștevii și urzici.

Știu în sinea ta ce zici :
Din pitici cum ies pitici ?
De la icre, sau din ouă,
Sau din ele amîndouă ?
Lucrul ăsta l-am uitat.
Bine că m-ai întrebat
Și-o să spui adevărat.
Am băgat în schit de seamă
Că piticii nu au mamă
Și nici tată,
Niciodată ;
Nici neveste :
Rînduiala așa este.
Tainele neînțelese
N-au făcut piticărese.

Fuste la pitici și fete
Făcătorul nu le dește,
'Cigă-i toaca să-i ucigă !

Eu ti fac din mămăligă.
Dacă vrei și dumneata
Un pitic a încerca,
Dacă vrei pitici să faci,
Ia aluat de cozonaci
Și învață de la mine.
Seama ia să iasă bine.
Ia alune d-ele mici,
Potrivite pe pitici.
Pui de toate-ntr-o căldare
Și presări cu scorțișoare.
Pui și-un praf, nițel, de sare.
Dacă iese spuma-n clocot,
Și-a bătut un ceas de clopot,
Pregătești, fără zăbavă,
Și cuptorul pentru tavă,
Mai ungînd și cu lipici.
Și ies tocmai opt pitici.
Asta-i legea, opt o dată,
Cu barba nepieptănată ;
Nici mai mulți, nici mai puțini,
Toți voinici și toți creștini.
De-ar ieși un musulman,
Îl torni iarăși în cazan
Și mai dă nițel în fierț,
Îșind un pitic pe sfert.

Eu, mai leneș, cu cîaumul,
Fac o dată cîte unul.
Mai pui și o linguriță
De tahîn, și lămîiță.

Și mai am un mijloc bun :
Pui mahorcă, pui tutun,
Cum îi vreau, mai roșcovani,
Mai bălani ori mai țigani.
Până-i gata o fiertură,
Mai citesc și din Scriptură.

Greutatea-i la alune
Și să fie toate bune,
Că de este miezul sec
Iese un pitic zevzec.
Și mai e o greutate
Lângă celelate toate :
Cum se face alifia
Sau lipiciul. Datoria-i
Să se prindă negreșit...
Uite, vezi, nu m-am gândit...
Toate cele, mărunțele,
Le am scrise pe o piele
Și-o să-ncerc să mă silesc
Slova să le-o deslușesc.
O să vezi cum or să-ți iasă
Tot pitici de-ai mici prin casă,
Din dulap, de prin umbrële,
Agățați printre perdele,
Valvîrtej pe canapele,
Grămădiți peste pisici,
Mii și sute de pitici,
Și la tine, mulți în pat,
La sărit și gîdilat.
Pe cafeaua ta cu lapte,
Or să tabere vreo șapte,
Ca să-ți pape și smîntina,
Vîrînd limba, băgînd mîna,
Mîntirea, cornul, prăjitura,
Și furîndu-le cu gura.

Dar motanii-s niște fiare
Cu cîrlige și cu ghiare,
Pune-i botniță pisicii,
Că-ți mîncă toți pîticii.

Schiturile, cîteodată,
Au o zi de judecată.
Pe o uşă de pridvor
Scrie mare : «Consistor».
Starețul, suindu-i scara,
Strînge-n șold cu subsuoara
Cartea groasă, de canoane.
Grămăticul, cu creioane,
Gumă, pană și cerneală,
Pune-n sală rînduială.
Cînd începe judecata,
Rînduiala este gata.
Bate-n talger de aramă,
A deschis din cataramă
Vechea pravilă, și bagă
Între foi cîte-o zăleagă,
Petice de patrafir.
Din tavan, un musafir,
O maimuță cît un nod,
Depănîndu-se din pod,
Joacă-n gol, pe sus, ca naiba.
A văzut o muscă, zgaiba,
Și se lasă
Pe o diră de mătasă.

Fața cea mai cuvioasă
Răsfoiește-n cot, pe masă,
Și, din cînd în cînd, își plimbă
Două degete pe limbă.

A scrutat pe păcătos,
Care-și lasă ochii-n jos,
Un pîrlit, un venetic.
Numele lui : Calinic.
Vinovat e, se-nțelege,
De o grea fărădelege.
Fapta lui își cere prețul.
A citit întîi citețul :
— «Era la bucătărie
Și venea din chelărie,
Luînd o strachină, nici vorbă,
Din rîntașul pentru ciorbă,
I-a vărsat-o pe chelie
Cuviosului Ilie»,
Care-i martor și-i de față,
Plin de seu ca de-o mătreață.
Barba-i e, de la gîtlej
Pîn' la nas, ca un vîrtej,
Prinsă parcă-ntr-o sfirlează.
— «Ce-ai făcut nici nu cutează
Gura noastră să grăiască»,
Spuse vocea stărețească.
Sfetnicul mai vechi din Sfat
E ciupit, ca de vărsat,
Din greșeală împușcat,
Într-un pom cu mult vînat,
Cu alicie.
Se apleacă-ncoa și zice
(Șoaptă cu mîna la gură) :
— «Parcă-i scos dintr-o untură».
Sfetnicul din stînga pare
Că-i cu el de o părere,
Însă starețul le cere
Pedepsiri pilduitoare
Și s-a-ntors zicînd : — «Ești prost !
Povestește cum a fost.»

Vinovatul e zugrăv,
Dar și dinsul tot gîngăv.
Se silește și se luptă
Cu un cîlț de vorbă ruptă
Și dă gîndul, pînă-l scoate
Bîlbîit pe jumătate,
Și mai mult din mîini și coate
Să grăiască dacă poate,
Iar de cum a început
Adunarea-a priceput,
Și toți ziseră deodată:
— «Judecata-i luminată».

Tace molcom toată sala
Cît se face chibzuiala.
Pe sub masă Consistorul
Chibzuiește cu piciorul
Și se calcă pe piciorare,
Drept răspuns și întrebare.
— «Fii, părinte, serios»,
Zise-n colț un proestos.
Dar osîndă întîrzie,
Fîndcă starețul nu știe
Cine i-a întors pe dos
Cartea, și cu susu-n jos,
Și toemai atunci, ca dracul,
I-a pierit și comanaclul.

Hotărîrea, în sfîrșit,
E citită liniștit.
Comanaclul s-a găsit:
— «Aruncat-am, frate, sorții
Și ești dat de-acuma morții.
Mort vei fi între cei vii,
Asta trebuie s-o știi».

Să n-ai poftă de mîncare
De cinci ori nămiaza mare.
Să măninci de la cazan.
Drept e, frate Damian ?»
— «N-am văzut nicicînd mai dreaptă
Judecată înțeleaptă»,
A răspuns cel întrebat.
Iar ceilalți : — «Adevărat !»
— «Între frați vei fi străin
Și-ți tai porția de vin.
Dar fiind mort, ești totuși viu :
Te înțarc și de rachiu.
Nu-ți mai las de-acum putere
Nici să lingi un strop de miere.
Să te-nțepe toți ciulinii !
Să-ți dea coate toți vecinii !
Și sticleții să te ciupe !
Viespile să mi te pupe !»
Și mai zise : — «Calinic
Vrednic nu-i de-a fi pitic».
Și mai zise glasul iară :
— «Scoateți-l pe mort afară».
Către patru sprîncenați
Gîzi, călăi și crunți gealați.

Dar legat, după osîndă,
Nu-i fu inima mai blîndă
Celui scos din porție.
Deși el cu morții e.
Pocăință, remușcare
Ticălosul nu mai are.
— «Tare-mi pare-acuma rău
C-a fost blid, și nu hîrdău».
Zise el, rîzînd în sine,
Fără urmă de rușine.

Cît de bun ai vrea să ieși,
Scorțișoara dă și greș.

Toți piticii cărturari
Poartă brîu și ochelari.
Brîu incolăcit pe șale,
Ca la turci, peste pistoale,
Brîul duce, plin de pete,
Și cerneală și pecete,
Și-ntr-un corn de ied mai duce
Și nisip, ca să usuce.
Slovele prea îngroșate
Trebuie cu el zvîntate,
Și nisip cînd nu mai ai
Iei țărînă și presai.
Că la scrisul pe hîrtie
Pana nu prea vrea să scrie.
Dai din limbă, strîmbî din gură,
Iese și-o zîngălitură ;
Mai întingi, mai pui, mai pici,
Tot așa-i și la pitici.
Nemînjiți ca să rămîie
Dau cu sare de lămîie.
Ochelarii-s de urechi
Agățați cu sîrme vechi.
Cad pe nas ca o brățară
Și-i mai legi și cu o sfoară.
Dedesubt, din comanac,
Lucru de pitic sărac.
Cărturarii din pitiică,
Cei mai tineri și mai mici.
Și-au făcut și obiceiul
Să nu scrie cu condeiul
Și, făcînd economie,
La cerneală și hîrtie,

Mîzgălesc păreții-n șir
Cu cărbuni și tibișir.
Un pitic vrînd să se joace
La pe stareț și îl face
Dinspre nas, și cîrn, pe zid.
Icconomul l-a păzit
Și l-a-ncins, într-o hodaie,
Cu o mamă de bătaie.
Dar nepotolit cu-atît
L-a făcut și mai urît.
Cu cocoase și cu rît
Și de risul tuturor.
Și-a fost dat la Consistor.
Pe de altă parte, toți,
Care nu-s veri și nepoți,
Se răzbună și murmură
Pe păretele din șură,
Murdărit cu cîte toate,
Pîri, măscări și-ocări spurcate,
Tot ce nu s-a spus pe față
Scris e dis-de-dimineată.
De aceea cărturarii
Sînt subt pază ca tîlharii,
Căci un vîrf de scris pe scurt
Dă venin și doare mult,
Și-o fărîmă de sudalmă
E mai rea decît o palmă.

Să mai spui ? Să nu mai spui ?
Nu-i în toana orișicui.
M-aș gîndi, precum se cere,
Să găsesc o încheiere.
Că de-am ține-o tot așa,
O s-ajungem a căsca
Și eu cît și dumneata,

Ca în basmul cu cocoșu,
Basmul cu Cocoșu Roșu,
Și cu ochii tot mai mici
Ne-am trezi și noi pitici.

Mai e timp și altă dată.
Să vă spui povestea toată.

CUPRINS

Prefață	V
Tabel cronologic	XXII

A N T U M E

CUVINTE POTRIVITE (1927)

Testament	3
Cîntec de adormit Mitzura	5
Înviere	5
Din drum	6
Melancolie	7
Plugule	7
Muntele Măslinilor	8
Tîrziu de toamnă	9
Psalm (Aș putea vecia cu tovărășie)	10
Seara	11
Vînt de toamnă	11
Marină	12
Măhniri	13
Psalm (Sînt vinovat că am rîvnit)	14
Prigoana	15
Cenușa visărilor	16

Creion (Vino joc de vorbe goale)	17
Morgenstimmung	18
Chemarea	19
Inscripție pe paravan	19
Psalm (Tare sînt singur, Doamne, și pieziș !)	20
Întoarcere în țară	22
Descîntec	22
Lumină lină	23
Poartă cernită	24
Inscripție pe o casă de țară	25
Creion (Obrazii tăi mi-s dragi)	26
Miez de noapte	27
Niciodată toamna...	27
Heruvim bolnav	28
Cîntare	29
Psalm (Ruga mea e fără cuvinte)	30
Belșug	31
Ex libris	32
Fiara mării	32
Inscripție pe un pahar	33
Pia	34
Psalm (Nu-ți cer un lucru prea cu neputință)	35
Binecuvîntare	36
Poate că este ceasul	37
Nehotărire	38
Doliu	39
Psalm (Te drămuiesc în zgomot și-n tăcere)	40
Inscripție pe biblie	41
Arheologie	42
Dor dur	43
Mînăstire	44
Psalm (Pentru că n-a putut să te-nțeleagă)	45
Drum în iarnă	46
Printul	47
Evoluții	48
Puțin	49

Gravură	50
Creion (Trecind pe puntea-ngustă)	51
Psalm (Pribeag în șes, în munte și pe ape)	52
Jignire	53
Graiul nopții	54
Biulbiul	56
Iosif al Ungro-Vlahiei	57
Icoană	58
Inscripție pe un portret	58
Toamna	59
Mitra lui Grigorie	60
Agate negre	61
Oseminte pierdute	62
Satan	63
Vodă Tepeș	64
Între două nopți	66
Caligula	66
Inscripție pe o ușă	67
Stinse scintei	68
Restituiri	69
Din nou	70
Vino-mi tot tu...	71
Biserica din gropi	71
Despărțire	72
Psalmul de taină	73
Triumful	74
Întîmpinare	75
Heruvic	76
Inchinăciune	77
Potirul mistic	78
Tu nu ești frumusețea...	79
Sfîrșitul toamnei	80
Psalm (Vecinul meu a strins cu neîndurare)	81
Vraciul	83
Denie cu clopote	84
Interior de schit	85

Rugă de vecernie	86
Blesteme	88
Miez de noapte	90
Duhovnicească	91
Buna-Vestire	93
Lingoare	94
Rugă de seară	96
Apă trecătoare	97
Stihuri	98
Zăpadă	100
De-a v-ați ascuns...	100
Incertitudine	103

FLORI DE MUCIGAI (1931)

Flori de mucigai	105
Pui de găi...	106
Cina	108
Streche	109
Galere	110
La popice	111
Ion Ion	113
Ținca	114
Serenadă	115
Lache	116
Ucigă-l toaca	117
Fătălăul	118
Candori	120
Dimineața	121
Sici, bei	122
Cîntec mut	123
Morții	125
Șatra	126
Convoiul	127
Generații	128
Munca	129

Sfîntul	180
Rada	181
Nostalgii	132
Ceasul de-apoi	132

CĂRTICĂ DE SEARĂ (1935)

Cuvînt	134
Ora rece	135
Mă uit	136
De Paști	137
Cîntec din frunză	137
Ploaie	138
Maica Scîntila	139
Miere și ceară	140
Fabulă	141
Hăr	142
Vaca lui Dumnezeu	148
Domnița	144
Zăbavă	145
Cîntec din fluier	145
Haide	146
Ora tîrzie	146
Transfigurare	149
Logodnă	149
Mirele	150
Ingenuncheară	151
Mireasa	152
Căsnicie	153
Ghicitoarea	153

Mărțișoare (1936)

Nu am...	155
Să vedem...	156
Pragada	156

Cuvinte stricate	157
Nu e	158

HORE (1939)

Lurulent

Iarbă trează	160
Nu v-am sădit	161
În perdea	162
Buruiană, nu știu care	162
Frunză palidă, floare galbenă	164
Colind	165
Crucea veche	166
Pul de vînt	166
Urare	168
Moștenire	169
Om de pămînt	170
O lăcustă	172
A venit	173
Vînt străin	175
Făcătură	176
Bilci în Aldebaran	177
Denie	178
Luna s-a	179
Cîntec de boală	180
Iese vatra	181
Dacica	182
Într-un lac	183
Strigoi pribeag	184
Doi copii s-au dus	185
Cîntec de buduroi	186

Hore de copii

Abece	188
Hora lui Esop	190
Horă de hitru	192

Horă de băieți	194
Horă de ucenici	195
Horă în grădină	197
Horă-n bătaură	198
Horă de șoareci	199

Alte cuvinte potrivite (1940)

Epigraf	206
Schivnicie	207
Răzbunare	207
În golf	208
Suiș	208
Voci	209
Inscripție (Cînd mi-a sărit pe dinainte)	210
Creion (Luna umblă printre case)	211
Psalm (Ca să te-ating, tîrș pe rădăcină)	211
Toamnă de suflet	212
Confidență	213
Cirip	214
Potcovarii	215
Izbînda	215
Inscripție pe un cuțit	216
Cei doi orbi	216
Post-scriptum	217

Făt-Frumos (1940)

Aleluia (1940)

Șapte cîntece cu gura-nchisă (1940)

Durerea mea...	226
Mai mult pămînt	227
Tot o sarică	228
Singure vin	228
Toate stelele	229
De pe podul rîului	230
Dormi ?	230

Din abecedar (1940)

Iarna blajină	232
Pe o piatră	233
Unui prieten mic	234
Alfabetul	235

DRUMUL CU POVEȘTI (1947)

Drumul cu povești	238
-------------------	-----

TARA PITICILOR (1947)

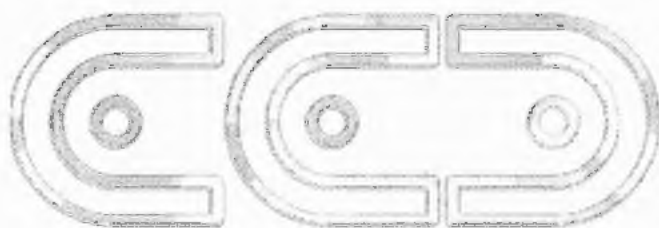
Prefață	241
Tara piticilor	243

Lector : BADU TRAIAN
Tehnoredactor : ELENA CALUGARU

Bun de tipar : 14.02.1950
Coli ed. 12,52. Coli tipar 10

Comanda nr. 90 391
Combinatul Poligrafic București
Piața „Presel Libere” nr. 1,
ROMANIA

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2026

